

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasuti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Bosznia és a függetlenségi párt.

Budapest, május 18.

A függetlenségi párt előtt ma már tisztán állhat a helyzet. Ha eddig reménye lehetett is arra, hogy a kormányzást a király reá, mint parlamenti többségre fogja bízni, ma már a párt felhivatalosa, mely köztudomásulag magának Kossuthnak szócsöve, nyíltan megmondja ennek a reménynek hiu voltát. „Bécsben egyszerűen ignorálják a függetlenségi pártot s a merev negáció álláspontjára helyezkednek vele szemben minden kérdésben.” Olyan szokatlanul vehemens hangon konstatálja ezt a cikk, hogy lehetetlen amögött nem magának Kossuthnak szavát hallani, aki betegágyán a párttal nem érintkezhetvén, ezen az uton akarja a függetlenségi közvéleményt a bécsi politika törekvéseiről felvilágosítani.

Lehetetlen, hogy ez fel ne nyissa végre a függetlenségi párt szeméit s hogy tovább is szaladjon olyan székér után, mely nem akarja felvenni. Ma már világos, hogy az a taktika, melyet három éven át következetesen folytattak, a függetlenségi párt tönkretételére és megbuktatására irányult s hogy most, mikor a párt mindent megtett három éven át, csak hogy kormányképeségét bizonyítsa, mikor a kvóta fel van emelve, a rossz kiegyezés 1917-ig törvénybe iktatva, mikor a függetlenségi párt támogatásával a közös költségek horribilis módon fölemeltettek, a pártra Bécsnek szüksége többé nincs s mint kifacsart citromot szeretné eldobni. Délibábokat varázsoltak három éven keresztül a függetlenségi párt szeméi elé, amelyek most, mikor azokat a párt végre meg akarja fogni, egyszerre szétfoszlanak. Nalósággal porázon vezették három éven keresztül a függetlenségi pártot. És mikor ez év januárjában a bankbizottság hosszú huza-vona, tanácskozás és egy csomó szakértő kihallgatása után végre annyira tisztázottnak látta a kérdést, hogy állást akart foglalni, a miniszterelnök közbelépett s a döntést elhalasztotta csak azért, hogy addig a válság, melyről ő már tudott, amelyet azonban ravaszul palástolt, ki ne törjön s ebben a kiméleti időben az ujonczmegajánlást a függetlenségi párt megszárvazza s az adótörvényeket is tető alá segítse, amelyek segítségével évente hatvan millió koronával fog több a polgárok zsebéből az állampénztárba folyni, mint eddig. De mikor mindezeket az áldozatokat a függetlenségi párt már meghozta, egyszerre előállottak azzal, hogy az uralkodónak nem kell az önálló jegybank, a kormány lemond s lássa aztán a függetlenségi párt, hogy a vál-

ságból hogyan vezeti ki az országot. És a helyzet erkölcsstelensége s a bécsi politika infámiája éppen abban van, hogy bár a függetlenségi pártnak, mint parlamenti többségnek feladatává teszi a válság megoldását, de a kormányzást reá nem bizza, csak elveinek teljes feladása árán s így, mint a párt felhivatalosa ma konstatálja, nemcsak a párt életére, hanem a becsületére is törnek.

És az alatt, míg a válság tart, Bécs lázas erővel dolgozik azon, hogy Magyarországot jogaiból teljesen kiforgassa. Már nem is akarunk arról beszélni, hogy azt a gazdasági önállóságot és örendelkezési jogot, melyet a paktum is, az 1906. évi királyi trónbeszéd is biztosított a nemzetnek, elkobozták, hogy a hadseregben követelt nemzeti jogainkat megtagadják, hanem csak arra a perfidiára akarunk hivatkozni, amelyet legutóbb a boszniai agrárbank kérdésében az osztrák kormány és az osztrák annexió-bizottság tanúsított, amelyben Bienert osztrák miniszterelnök egyenesen Aehrenthalra hivatkozott, mint spiritus movensre.

Bosznia és Hercegovina Magyarországon okkupáltatott harminczegy év előtt, sőt a király tavaly októberben is Szent István koronájának jogára hivatkozott, mikor a delegációknak az annexiót bejelentette. Mikor ez év tavaszán háború veszedelme fenyegetett, épp úgy tulnyomóan magyar csapatokat küldtek Boszniába, mint az okkupáció magyar vérről történt s annak az ötvennégy milliónak, amit a monarchia Törökországnak fizetni kénytelen, nagy részét magyar adófillérekkel teremt elő Aehrenthal. S mégis, mikor egy magyar tőkepenzes csoport nem akart egyebet, csak hogy Boszniában bankot állíthasson föl, tekintettel arra, hogy már egy csomó osztrák bank ott működik, Ausztriában Bienert vezetésével és Aehrenthal protektorátusa alatt olyan örületes tohuvabohu keletkezett, mely egyenesen Burián fejét követelte áldozatul azért, hogy Boszniába a magyar vállalkozó kezeket beengedje.

Ha a magyar parlament a válság miatt elnapolva nem volna, lehetetlen, hogy a bécsi támadásokra a választ meg nem adná. De így Magyarország szótlan-ságra van kárthatva. A kormány, mely lemondott, melynek lemondását a király elfogadta s mely csakis az ügyek továbbvezetésével van megbízva, sem elég súlylyal, sem elég tekintélylyel nem bír arra, hogy a bosnyák kérdésben erélylyel lépessen fel s csakis így történhetett, hogy a bécsi Fremdenblatt, Aehrenthal lapja, ma egy olyan kommunikét tesz közzé, mely Magyarország legvitálisabb jogait sérti. Azt mondja ugyanis, hogy a bosznia-hercegovinai

igazgatás összes fontos és elvi kérdéseinek eldöntése nem a közös pénzügyminiszter, hanem az egész közös kormány jogkörébe tartozik. Ez egyenesen ellenkezik az 1867: XII. t.-cikkkel, mely megszabja a közös külügyminiszter, a közös hadügyminiszter s a közös pénzügyminiszter jogkörét, de minden más közös érdekű ügyet a két kormánynak tart fenn. S mikor az 1880: VI. t.-cz. Bosznia és Hercegovina kormányzását a közös pénzügyminiszterre bizta, akkor nem a közös miniszterek jogköre alá utalta, az osztrák és a magyar kormánynak, hanem fentartotta a két kormánynak közvetlen befolyását s a közös pénzügyminiszter az anektált tartományokat nem a többi közös miniszterrel, hanem közvetlenül a két kormány befolyása mellett köteles kormányozni. De Aehrenthalnak ez az újabb törekvése, ma, mikor a két tartomány már be van kebeleztve a monarchiába, amikor tehát már belföld, nem egyéb, mint egy láncszem abban a törekvésében, hogy tisztán a külügyekre szorított jogkörét, a kancellári szerepkörrel bővitse ki.

Ez pedig ellenkezően az 1867: XII. t.-cikkkel, sem azt a vitát, amely a múlt héten Bécsben lefolyt, sem Aehrenthal mai kommunikéjét Magyarország szólnélkül nem hagyhatja. Nem szabad megengedni azt, hogy egy olyan közös ügy teremtessék, amely Magyarország nemzetközi pozícióját sérti s amely a mai dualizmust trializmussá változtatja. Ausztriára a helyzet nagyon kedvező most, mert a magyar parlament hallgatásra van kárthatva, a magyar kormány a válság miatt megbénítva s így a külföld csak az osztrák hangokat hallja s így lassanként önkéntelenül azt a benyomást nyeri, hogy minden jog az osztrák álláspont mellett küzd, mert hisz Magyarország még a tiltakozásra sem mert vállalkozni. Sőt hogy a mostani helyzet mennyire hátrányos Magyarországra, az kitűnik abból, hogy bár a boszniai agrárbank statutumai királyi megerősítést nyertek, az osztrák miniszterelnök nyíltan megtagadta az azokhoz való hozzájárulását, mert „Ausztriának azt a gazdasági pozíciót, melyet eddig elfoglalt Boszniában, fenn kell tartani ezután is.” S ma Burián bukkott ember, mert a magyar gazdasági élet elől nem zárta el a bosnyák határt.

Ez türethetetlen állapot s ezt a függetlenségi párt a miniszterválság dacára sem türetheti el hallgatagul. Ha a parlament ülésezése lehetetlen is, kell neki módot találnia arra, hogy azt a támadást, melyet a magyar jogok és a magyar érdekek ellen Bécsből intéztek, megtorolja. Nem mondjuk, hogy Kossuth háta mögött bármit is tegyen, de a miniszterválság dacára sem szabad

neki eltűnne azt, hogy Magyarország kiszorítottassék Boszniából.

Mert az a vita s az az állásfoglalás, mely a múlt héten Bécsben a boszniai bank ügyében történt s amelynek ma a Fremdenblatt olyan sérelmes kommentárját adta, visszautasítás nélkül magyar részről nem maradhat, nehogy precedensül szolgáljon s nehogy ebből olyan jogokat származtathassanak le majdan az osztrákok, amelyek Ausztriát meg nem illetik s amelyeket éppen azért már most, csirájukban meg kell fojtani. A függetlenségi párt nélkül az annexió törvénybe iktatása még nem történhetik s már most meg kell szabni azokat a kautélákat, amelyek az annexió törvénybe jogaink biztosítása érdekében felveendő és nem szabad olyan ígéretésekre adni, amelyekben az udvari politika majd ismét épp oly bőkezű lesz, mint volt az önálló jegybank megigérésében, mikor a rossz kiegyezést s a kvótafel-emelést kellett megszavazni s amelyek épp úgy rideg visszautasításban fognak Bécsben részesülni, ha az annexió már törvénybe lesz iktatva, mint most az önálló bank s mint minden, amit Bécs szorult helyzetében és a körülmények kényszere alatt a nemzetnek kilátásba helyezett.

Budapest, május 18.

Szerényi államtitkár Bécsben. Szerényi József kereskedelmi államtitkár, mint Bécsből jelentik, tegnap este 9 óra 35 perczkor érkezett oda és a Magyarházban szállott meg. Kora reggeltől foglalkozott azon hivatalos ügyekkel, amelyeket a külügyminisztériumban elintézni kívánt. Mielőtt a külügyminiszterhez hajtatót volna, telefonon Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterrel értekezett. A külügyminisztérium palotájában hosszabb időt töltött Szerényi államtitkár, legelőször is Aehrenthal külügyminisztert keresve fel. Szerényi ma délután 4 óra 40 perczkor visszautazott Budapestre.

Drága lakás.

Irtá: Alba Nevis.

Mikor Cziczusék feljöttek Budapestre, a Cziczus édesanyjának volt háromezer korona keservesen összepórolt pénze, meg vagy négy zacskó különböző nagyságu tarhonyája. Azért emlitem épp a tarhonyát, mert a Cziczusék kamrájában ez volt a legszámtettevőbb tétel, holott sorakozott mellé néhány furesa formájú bírsalmasajt is, zavaros sárga színben, a felületén áttűnő finom ezukorporafátyollal. (E műreimekekről nem lehetett bizonyosan tudni; vajjon husvétii báránykát ábrázolnak-e, avagy zöldseges kertet?) Volt után pár üveg ringlot, külsejére nézve nem éppen ragyogó, de izre utólérhetően. Persze, itt, ahol a ezukrászok rézgáliccezzal zöldítik, timsóval szilárdítják csábitóvá a maguk kotyvalékát, sokan tán méltányolni se tudták volna a Hanákné pompás ringlotjait.

Szépen elindultak lakást keresni, Cziczus, meg a mamája; összefogózáva, ebben a nekik ismeretlen és reneteg városban. A holmijuk künn, a pályaudvaron, ők maguk borzasan, az éjszakai utazástól megtörönten, a szívükben reménységgel és árvassággal. És megindultak a lakásnézők kálváriájának súlyos szögekkel; — gyóntatószemű házmesternékel, haragosképi, otthonukban megzavart lakókkal, óriási házbérrel — kiverit útján...

Délben eredménytelenül és agyonfáradva ültek le egy vendéglő silány, megregulázott bokrai közé ebédelni; az ebéd, persze, nem izlett, s Hanákné nagy elragadtatással emlékezett magafözte hamislevésekről, gazdagon zsirozott, tejelezett eszupájzfélékről. Cziczusnak azonban megvolt a vendéglői

ebédéből a maga, nem épp reális, de azért nem kicsinylendő előnye: az étterem férfitvendégei nagy kedvvel és gyönyörűséggel bámulták meg a falu frissességét és színbőségét az ő gödrösen kerekedő arcán, sörhabos, duzzadt ajkain.

Alkonyatra végül mégis célhoz értek. Oriási tépelődések, fontolgatások után, a leg-hazárdabb játékost megszegyenítő vakmerőséggel, egyetlen lapra feltették mindenüket.

— Jaj, — mondta Hanákné, mikor a Múzeum-köruti, egyemeletes, palotaszzerű házba beléptek; — ez a lakás nem lesz nekünk való. Azt hiszem, nem bírnánk megfizetni. Gyeriünk! — S hogy a házmester ki-mondta az árát, a mama már fogta is a kilincset, de Cziczus intett a szemével és előkelő hüvösséggel így szólt:

— Megnézzük.

S mialatt a kővér ember, a kulcsokkal kezében, előre totyogott, a mama izgatottan sziszegte:

— Tán megörültél?... Ezer forint!
— Se baj! — felelte Cziczus olyan könnyedén, mintha a Leszámitoló-bankban legalább száz darab ezresbankójuk lett volna letétben.

Sorra nézték a szobákat; négy hatalmas, hüvös terem, pompáról, fényről, gazdagságról szóló regék keltek minden szegletében, minden zugában, s a házmester gépiesen magyarázott:

— Ez az ebédlő, ez a szalon, ez volt az öreg méltóságos ur hálószobája, ez a méltóságos asszonyé...

Hanákné szédült.
— Most, hogy a méltóságúak külföldre mentek, ketté osztották a házat, a másik részt a fiatal báró lakja...

A kormányválság.

Késik a kibontakozás.

Budapest, május 18.

Minden jel arra mutat, hogy a kormányválság hoeszú ideig fog tartani. Wekerle Sándor minden erőlködése — amint előre látható volt — eredménytelen maradt, mert hiszen azon a reménységen alapult, hogy a függetlenségi pártot sikerülni fog a bankszabadalom meghosszabbítására rávenni. A király budapesti tartózkodásának utolsó napján ilyen értelemben tett előterjesztést és ennek alapján kapott fölhatalmazást a királytól a kibontakozási tárgyalások vezetésére. Most azonban kétségtelenül bebizonyosodott, hogy a kibontakozás ilyen alapon nem lehetséges. A miniszterelnök — mint megirtuk — a napokban Bécsbe utazik, hogy próbálkozásainak sikertelenségéről a királynak jelentést tegyen. Az utazás napja még nincs meghatározva. A kormány tagjai ugyan holnap tanácskozást akartak tartani, de az értekezletet elhalasztották s ennek következtében Wekerle Sándor miniszterelnök sem állapította meg meg újabb bécsi utazásának idejét. Lehetséges, hogy e hét végén, de legkésőbb a jövő hét elején utazik az osztrák fővárosba, hogy a királynak jelentést tegyen azokról a benyomásokról, melyeket a minisztertanácsaival való tanácskozások során szerzett.

Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert ma délből meglátogatta gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és több mint egy óra hosszat tanácskozott vele nyilván a kibontakozás módjairól. Félkereste ma Kossuth Ferencet, Hoitsy Pál, a függetlenségi párt ügyvivő elnöke is.

A függetlenségi képviselők nagyszámmal tartózkodnak most a fővárosban. Miután arról az örvendetes hírről értesültek, hogy Kossuth jobban érzi magát, nagyszámmal keresik föl a függetlenségi párt vezérét, hogy a súlyos politikai helyzetben vele eszmét

cseréljenek. Kossuth nagy szeretettel fogadja a párt tagjainak ragaszkodását és szívesen beszélget el a nála megjelent képviselőkkel. A függetlenségi pártkörben is élénk az élet, a vidékről feljövő párttagok estétkint eléggé megtöltik a pártkör helyiségeit, azonkívül napközben is sűrűn érintkeznek egymással, hogy a helyzet felől tájékozódást szerezzenek. Így ma délelőtt a párt tagjai közül számosan Juszt Gyulánál, a képviselőház elnökénél gyűltek össze és körülbelül két óra hosszat tárgyaltak. Ez alkalommal Juszt a többi között beszámolt arról az egyórás beszélgetésről is, mely tegnap közte és gróf Apponyi Albert kultuszminiszter között történt. A függetlenségi képviselők megnyugvással hallják, hogy a volt szabadelviük közül senki sem hajlandó a többség ellenére kormányt alakítani, valamint biznak abban is, hogy a király ragaszkodni fog továbbra is az alkotmányos megoldáshoz. A bankkérdésben is azt hisszentelik, hogy a legutóbbi kihallgatások alatt az egyik függetlenségi vezérlő politikusnak a király a következőket mondotta:

— Ön oly súlyos érveket hoz föl az önálló bank mellett, hogy igazán, mindazt, amit mond, komolyan kell mérlegelnem.

A függetlenségi párton tehát erősen táplálják azt a reményt, hogy a bankkérdésben győzni fognak. Ez az optimista fölfogás megnyilatkozott ma este a függetlenségi pártkörben is, ahol már arról beszéltek, hogy a király a legközelebbi napokban már közvetlen érintkezésbe is fog lépni a függetlenségi párttal a kormányalakítás érdekében. Ezt a kedvező fordulatot pedig a német császár bécsi látogatásának tulajdonítják, amikor is olyan nagyjelentőségű külügyi kérdések fölött folytak megbeszélések, amelyeket a magyar válság miatt nem lehet kockára tenni. Így tehát a bécsi körök engedni fognak a magyar kívánságoknak, csak hogy kifelé teljes erővel léphessenek föl. Wekerle Sándor, ha legközelebb Bécsbe utazik, már utasítást is fog kapni a királytól, hogy ilyen értelemben

Cziczus gyöngéden megérintette az anyja karját s mosolygott.

— De miből?... — sóhajtottá az, szinte eszméletlenül. — Miből?...

Egy perczre félrehúzódtak és tanácskoztak. A házmester türelmesen várt; hájas arczán nagyuri nyugalommal és közönynyel nézett a menyeczet felé.

— De miből? — kérdezte Hanákné sütyegve, újra meg újra: — Mit gondolsz; miből?

— Egyelőre csak a negyedrészt fizetjük ki, — felelte Cziczus, egy üzletember spekuláló józanságával. — Ez kitesz ötszáz koronát. És a ház másik felében ott lakik a fiatal báró...

— Kiveszszük a lakást, — mondta most a mama a házmesternek, aki szó nélkül megemelte a sapkáját.

Két hét múlva Cziczusnak már volt három új pongyolája, egy piros, egy világoskék és egy fehér; nem a becsületes, bő, mindent elrejtő pongyolák fajtájából, hanem áttetszők, ledérek, tapadók és ígértől duzzadóak mind a hárman. Az egyiknek nem volt nyaka, a másiknak nem volt ujja, a harmadik a ikbel táját kendőzte még vakítóbbá pókhálós csipkézetével.

Két hét múltán már Julesa, a szolgáló fehér hajbóbitát kapott, meg mellestötényt és két hét múltával alkotmányos ki-kialt a baloldali erkélyre a fiatal báró, a jobboldalira Cziczus és véletlenül, hevülve, fiatalosan össze-összenéztek.

Két hét múlva már apró, lilaszínű se-lyemfüggönyök kerültek a lányszoba ablakaira, s a kézimunkával leteregtetett fakó

kezdje meg a függetlenségi párttal a tárgyalásokat. Ezt a kissé nagyra is merész híresztelést azonban semmiféle illetékes helyről sem erősítették meg, sőt, nem is merült föl semmi olyan dolog, amely valószínűvé tette volna ennek a fordulatnak a bekövetkezését. Előkezőleg a politikai világ más köreiből ma azt hangsúlyozták, hogy a király, a bécsi körök befolyása alatt, ma is a legmervebben elzárkózik minden a magyaroknak adandó engedelmény elől, sőt a külügyi bonyodalmak sikeres elhárítása óta Bécsben az összmönarchia hívei olyan befolyásra tettek szert, hogy az udvarnál a magyarok elnyomása a legnépszerűbb program lett. Ezzel az óriási osztrák erővel pedig csak akkor tudunk szembeszállni, ha széthúzás helyett egyesült erővel igyekszünk megvalósítani azt, amit lehet.

Ezekből látható tehát, hogy a helyzet változatlanul súlyos s egyelőre nagyon kevés kilátás van a kibontakozásra, bárha a kormány tagjai, akiknek a válság elhúzódása igen kényelmetlen, minden erejükkel azon vannak, hogy megszabaduljanak az ügyvezetéstől.

A pártkörökből.

A függetlenségi pártkörben ma este sokan jártak fenn, köztük *Justh* Gyula a képviselőház elnöke, *Tóth* János államtitkár, *Hoitsy* Pál, gróf *Batthyány* Tivadar, *Holló* Lajos, *Sághy* Gyula alelnökök, *Leszkay* Gyula házelnök. A párttagok élénken tárgyalták a politikai helyzetet, amelyről — mint fontosabb megirtuk — már igen kalandos hírek kerültek forgalomba.

Az alkotmánypártiak kedden este a klubhelyiségben nagyszámú összejűlt tagjai a rendes heti pártvacsorára a Hungaria-szállóba mentek. Részt vettek a pártvacsorán többek közt *Székely* Kálmán, a párt elnöke, gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, a párt vezére, *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter, *Náray* Lajos a képviselőház alelnöke, gróf *Hadik* János és *Bolgár* Ferenc államtitkárok, gróf *Zichy* Tivadar, gróf *Semsey* László, *Szilassy* Zoltán, a pártkör igazgatója, *Perényi* Zsigmond, *Kemény* Ákos és *Bittó* Dénes főispánok, báró *Lukey* József, *Szemere* Miklós, *Petricsevics-Horvát* Arthur báró, gróf *Andrássy* Sándor, *Szerebny*

buterok átható chypret árasztottak. És két hét leteltével a reménységnek virágai olyan dúsan terjedtek, nyiladoztak, hogy alig fértek a négy tágas szobába...

— Mama, — mondta egy alkonyaton Cziczus, az erkélyről bejűvet; — szellőztesd ki az előszobát hamar. A báró bejűn, félek, hogy megérszi a konyhaszagot.

A báró azonban nem érezte a konyhaszagot, csak a bóditó chypret, meg a leány hajának enyhe, fiatal illatát, mely dominálta a léis fészket, pillangómódra szállt a himzett virágokra, meg a férfi bajuszának sötét szála közű.

És a speizből előkerültek a birsalmabáránnyak, meg a zama'os ringlot. És a mama előszedte a fiatalkori frizuráját. És *Julesa* ügyetlenül tánczolt az uzsonnázóasztal körül, szűk kötényében, kezében a teáscsészékkel. És a Cziczus fehér vállán már piros rózsákat bontott egy-egy forró, esőkos hehelet...

— Azt hiszem, — mondta a leány egy este vetkeződésközben, — hogy a mi számításunk pompásan bejűtött. A befektetett tőke meghozza a kamatait.

— Csak soká ne húzódjon, — felelte Hanákné, — mert a pénzünk nem igen futja. Mit mondott a báró; szeret?

A leány areza kigyuladt: — Igen. Azt hiszem, szeret. — És te? — Én? A gyujtógatónak vigyázni kell a bőrére! Nem akarok megégni!

Hanákné roppant respektussal nézett a leányára, aki hajszálpontossággal kijelölte a maga utját, és hangulatok, álmok, érzések le nem téríthetik erről az útról.

— Okos leány vagy! — mondta és leült

Aladár, *Emich* Gusztáv, *Rubincz* Gyula, *Czobor* László, *Nyegre* László, *László* Mihály, *Buday* Barna, *Rohonczy* Lőrincz képviselők, *Kazy* József miniszteri tanácsos és a pártnak még több tagja.

Az egyetemi ifjuság az önálló bank mellett.

A budapesti egyetemi főiskolai ifjuság esütörtökön este hét órakor a Sas-kör téli kertjében nagygyűlést tart az önálló magyar nemzeti jegybank felállításá mellett. A gyűlés szervező-bizottsága ma küldöttségben járt fenn a függetlenségi pártkörben, hogy a párt tagjait meghívja a nagygyűlésre. A küldöttséget *Hoitsy* Pál, *Batthyány* Tivadar és *Sághy* Gyula alelnökök fogadták. *Láncai* Simon, a küldöttség szószólója kérte, hogy az egyetemi ifjuságot mozgalmában erkölcsileg támogatja a párt. Gróf *Batthyány* Tivadar válaszában üdvözölte az egyetemi ifjakat, hogy a mostani nehéz helyzetben demonstrálni kívánnak a nemzet joga mellett. Az egyetemi ifjuságnak, amely a jövőben vezető szerepet fog vinni, figyelemmel kell kísérnie mindig az ország közügyeit és helyes dolog, ha méltóságos formában demonstratív gyűléseken nyilatkozik meg a nemzet jogai mellett, olyan időkben, amikor elsőrangú alkotmányjogokért folyik a küzdelem. Megígérte, hogy a párt számos tagja részt fog venni a gyűlésen.

A selmeczbányai főispán a bankkérdésről.

Lits Gyula Selmeczbánya és Belsőbánya főispánja a törvényhatóság legutóbbi közgyűlését megnyitó beszédében a politikai helyzetről is nyilatkozva, a bankkérdésről ezeket mondta:

— A körülötte fenyegető veszély elmúlt, de ekkor megint belpolitikai életünkben ütött ki a válság. Köztudomású a tekintetes Törvényhatóság előtt, hogy alig három év az akkori súlyos válságból a nemzet vezéreinek egy paktum útján vezették ki az országot, a fenyegető nagy veszedelemből. A paktum már befejezéséhez közeledett s még csak egy, de tő legfontosabb pontja várt megoldásra — a választójog kérdésének megoldása. Ekkor vetődött fel egy olyan kérdés, amely nem is volt benne a paktumban s így ennek megoldása nem is tartozott a kormány feladatai közé — amely mégis két pártra szakította az eddig békésen és hasznosan együtt munkálódó pártokat s fölidézte így a válságot. Ez a kérdés az önálló bank kérdése. Nem akarok ezuttal a helyről részletesen foglalkozni ezzel a fontos kérdéssel s csak annyit említek meg, hogy az önálló bank kérdésében nem alakult még ki véglegesen az ország közvéleménye. Két felfogás van ez idő szerint az önálló bankról. A szakemberek és igen tekintélyes politi-

a mellékszobában bibliát olvasni, mialatt Cziczus új legényfűgót varrt a pongyolájára.

Egy este, a negyedév vége felé nagy fel-fordulás volt Hanáknéknál. Bent, a leányszobában, a dívánra borulva, hangosan sirt Cziczus, a mama dühöngött és *Julesa* — megtépett bóbitával, — az ajtóban hallgatózott.

— Beszélj! — biztatta Cziczust az anyja, valami szokatlan, rekedt, férfias hangon: — Beszélj el legalább, hadd tudjam; hogy történt?

Cziczus örvöngött: — Mit akarsz? Mit akarsz tudni? Érsz vele valamit, ha elmondom, hogy nem veszté felcsügöl? Hogy nem vehet el, mert esaló, mert szűhámos, gazember, aki báró létére közönséges díjnek! Aki egy forint husz krajczárért koptatja naponként a méltóságos körmeit! Akit ebben a házban csak könyörületből tűrnek meg a bitelezői! Aki azt hitte, hogy a mi pénzünkön szerzi vissza az elherdált dominiumát!

És sirt és a könyei cipád' esikben száuntották végig az arezál, szomorú nyomot hagyva maguk után.

— A pénz! — sirta az öregasszony. — Odavesztet a pénzem, a tőkém!

Cziczus megtörülte a szeméit, azután keservezet sóhajtott:

— Igen, az élet kicsalta a tőkéd, de én tőlem még kamatot is szedett; búsás kamatot!...

Hanákné nem értette tisztán; mire ezé- loz a leány, Beesegelte *Julesát*:

— Hívja fel a házmestert, hadd tegye ki a cédulát... At fogjuk adni a lakást!

kusok és államférfiak úgy vélik és úgy mondják, hogy az önálló bank ez idő szerint nem járna haszonnal az ország gazdasági életére, a másik párt, szükséges nemzeti attributumnak tartja az önálló bankot. Ez a válság magva, ezért következett be a válság. Mi most, ha nincsen is még alkotmányválság, aggodalommal várjuk a szerencsés kibontakozást ebből a helyzetből, amit a kormányválság okoz s amely esetleg komolyabb következményekkel is járhat. Én a magam részéről elismerem azt, hogy a nemzeti bank szükséges attribútuma a nemzeti önállóságnak, viszont azonban azt is tudom s tudjuk mindnyájan, hogy egy válság s éppen alkotmányválság sokkal nagyobb kárral járhat, mint amennyi haszonnal járna esetleg az önálló bank kérdésének megoldása most, amikor mint említém igazi szakemberek s komoly politikusok azt állítják, hogy az országnak gazdaságára nem járna előnyrel a banknak létesítése.

Budapest, május 18.

A horvát bán. Báró *Rauch* Pál horvát bán dr. *Krenosics* titkár kíséretében Budapestre érkezett s a mai délelőtt folyamán *Josipovich* Géza horvát miniszterrel, majd pedig *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel hosszasan tanácskozott horvát ügyekről.

Az önálló bank mellett. A VI. kerületi függetlenségi és 48-as kör holnap este 7 órakor, a kör disztermében (VI., *Andrássy* ut 67.) felolvasó- ülést rendez, amelyen dr. *Visontai* Soma udvari tanácsos, orsz. képviselő az 1848-iki állami pénzügyekről irt nagyérdemű tanulmányát fogja bemutatni. Az estélyen a függetlenségi párt számos tagja megjelenik. A felolvasást társas-vacsora követi, melyen a fővárosi függetlenségi szervezetek vezetősége testületileg fog résztvenni.

Majtényi Adám, a mezőkövesdi kerület országgyűlési képviselője és a borsodmegyei függetlenségi párt elnöke, e hó 20-ára, esütörtök délután 2 órára nagy népgyűlést hívott össze *Miskolczra*, hogy a vármegye függetlenségi választói az önálló jegybank mellett állást foglaljanak. A függetlenségi népgyűlésen a környék több függetlenségi pártköre is képviselteti magát.

Bécsiek lázítása Horvátországban. Zágrábban a bécsi közélet tanács tagjainak tiszteletére tegnap este adott disztrakomán több politikai jellegű felköszöntő is hangzott el. *Langler* közéleti tanácsos többek közt felemlítette, hogy a bécsi közélet tanács tagjai utjukban érintették a horvátok lakta országokat és meggyőződést szereztek azoknak a Habsburgok iránt érzett hű lojalitásáról. Azt a kívánságot fejezte ki, hogy a horvátok lakta országok mielőbb egy nagy horvát állammá egyesüljenek a Habsburgok jogára alatt. A pohárköszöntőt nagy tapsal fogadták, a zenekar pedig az osztrák himnuszot játszotta. Egy másik bécsi tanácsos azt fejtegette, hogy a horvátoknak „*Los von Ungarn*” politikát kell követniök.

Az annexió ügye. Bécsből jelentik, hogy a „*Fremdenblatt*”, a közös külügyminisztérium organuma a következő kommunikét teszi közzé:

Báró *Bienerth* miniszterelnök e hónap 12-én az annexió-bizottságban mondott beszédében bejelentette, hogy a jövőben Bosznia és Hercegovina igazgatásának összes fontos es elvi kérdéseire a közös minisztérium mint ilyen, befolyást fog gyakorolni. E bejelentést egyes bécsi lapok akként kommentálták, hogy ezzel Bosznia és Hercegovina igazgatásában egészen új állapot áll be. Ezzel szemben rámutatunk arra, hogy az 1880. évi február 22-iki törvény a két ország igazgatását a közös minisztériumra bizta. Erre a dologra hivatkozott báró *Bienerth*, mint amely összhangban áll az idézett törvény betűjével és szellemével. Ha annak idején a közös pénzügyminisztériumot delegálták arra, hogy Boszniában és Hercegovinában a kormányhatalmat gyakorolja, erre nézve célzatos es elvi okok voltak irányadók mind a mai napig, amelyek alapján szükségesnek látszott a bosznia-hercegovinai közös kormányzást egy kézben egyesíteni. Ez intern berendezkedés alapján az igazgatást a közös pénzügyminiszter viszi a közös minisztérium nevében. Ö felsője szuverenitásának Boszniára és Hercegovinára történt kiterjesztése, valamint egy tartományi képviselőt közeli választása, szaporítja az igazgatás ügykörét és emeli az igazgatással járó felelősséget. Már ebből az okból is ajánlatos — és ez elöl a jelenlegi közös pénzügyminiszter sem zárkózott el — a törvényhozó szándékát megvalósítani oly módon, hogy a bosznia-hercegovinai igazgatás összes fontos es elvi kérdéseire a közös minisztérium, mint ilyen befolyást gyakoroljon. Ez alapvető gondosabb megvizsgálás tehát nyilván-

valóvá teszi, hogy tisztán tárgyi megfontolásokról van szó és semminemű személyes tendenzia nem játszik szerepet. Természetes, hogy a közös miniszterium mindeme kérdésekben az 1880. évi február 22-iki osztrák törvény 2. szakasza és az 1880. évi magyar 6. törvényzikk értelmében a császári királyi osztrák és a királyi magyar kormányval való megegyezésre van kötelezve. Végül egyes magyar lapok ama felfogását, mintha a fentemlített bejelentés az alkotmányt, különösen Magyarország közjogi helyzetét érintő kérdést vetett volna fel, a felsorolt törvényes határozmányokra való utalással tévesnek kell minősíteni.

Politikai hangulatok.

Meddig tart a válság? Kérdések kérdése. Akik nagyon sokat akarnak tudni, azok jelekéből jósolnak. Például így szólnak:

— Ha Kossuth Ferenc elutazik egy hónapra, ez annyit jelent, hogy egy hónapon belül nem lesz megoldás és ha ugyanezen időre gróf Apponyi Albert Eberhardra vonul vissza, ez is annyit jelent, hogy egy hónapi stagnálás következik.

Eszerint egy hónapon belül nem volna se új pártalakulás, se új, avagy megújított kormány kinevezése, se új program megállapítási jóváhagyással, sőt jóváhagyás nélkül sem; más szóval nem lenne semmi, de minden maradna a mostani állapotban. A mostani állapot pedig az, hogy egy nap egyféle, másnap másféle összejövetelekről kerülnek felszínre megbízható és kevésbé megbízható hírek, másnap pedig czáfolatok, harmadnap ellenczáfolatok jelennek meg. Közbe-közbe a bécsi lapok közölnek egy-egy kibontakozási tervezetet, aminek ugyanaz a sorsa, ami a gyűlésekről szóló tudósításoknak, tudniillik, hogy czáfolatok következnek rájuk.

Ugyanazon jelenségekből azonban éppen az ellenkezőt is lehet jósolni. Sőt nemcsak az ellenkezőt, de az ellenkezőnek olyan ellenkezőjét, ami egyuttal az első kombinációnak is ellenkezője.

Lássuk csak:

Ha Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert elutaznak, ebből azt is magyarázzák, hogy az ügyvezetést bizonyos rövid lejáratu időn túl nem vállalják. Tehát még az alatt az idő alatt, amíg itt vannak, dűlőre kell juttatni a helyzetet.

(E kombináció terjesztői mondják, hogy a következmény az is lehet, hogy gróf Khuen-Héderváry-féle kormányt kapunk.)

Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert elutaznak, mondják mások, de csak azért utaznak, mivelbogy nem akarják akadályozni a függetlenségi párt véleményének szabad kialakulását s az ő távollétükben akár Justh Gyula és gróf Batthyány Tivadár irányíthatják az egész pártot.

(Ez aztán megdönti ama véleményt, mintha egyhamar akár gróf Khuen-féle, akár másféle kormányt lehetne alakítani.)

Mindent összevéve egy dolog bizonyos. Tudniillik, hogy semmi se bizonyos. Hosszu töprengések, vagy sürü tanácskozások, de a megoldás folytonos halasztásával, ugyanazt az eredményt, vagy eredménytelenséget idézhetik elő, a válság elhuzódását és esetleg, hogy az időből kifogyván, kényszerítő körülmények állanak elő, amelyek miatt aztán már nem nagyon lehet válogatni a megoldási módok között.

Egyelőre legbizonyosabb az, hogy az országgyűlés szünetel. Ki hitte volna, hogy az ország ilyen szépen megélhet parlament nél-

kül. Akárcsak a törvényen kívüli állapot idejében.

Akkor azonban még valamennyire erősebben és gyakrabban hangoztatták a parlament hiányát.

Pedig most szomorubb sors elé néz.

Nem amiatt, hogy nem tudja, mikor lesz az országgyűlés.

Hanem amiatt, mert azt tudja, hogy rossz lesz a termés.

És azt a kárt, amit a rossz termés okoz, nem pótolhatja helyre a csekély fővárosi forgalom öröme, hogy a képviselőházat összehívják és a mandátumtulajdonosok nem a Kossuth Lajos-utczában fognak sétálni, hanem a parlament kellemesen behűtött folyosóin.

Am, ha se termés nincs, se országgyűlés, bizonyos, hogy a nagy közönség a kettő közül csak az első miatt érez veszteséget.

Országgyűlést végre lehet tartani akár-mikor, ősszel is, télen is, de a termést nem lehet összehívatni se királyi parancsral, se husz képviselő aláírásával.

Az országos tornaverseny arra indította Nagy György balpárti képviselőt, hogy hírlapi uton interpellációt tétessen közé gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, megkérdezve tőle, hogy vörös-e, vagy fekete, miért fujta le az országos versenyt, melynek Budapesten kellett volna tartódnia május 22-én és 23-án.

Az interpelláció szövegében szó szerint benne van a „miért fujta le“ kifejezés, amelyik ekképen a kávéházi és operette kulissza mögötti rangból a parlamentáris technikus terminusok közé való emelkedésre pályázik.

„Miért fujta le?“ Nagy György tehetett volna egy kis szíveséget gróf Apponyi Albertnek az által, hogy ha nem alkalmaz újabb kifejezést, hanem a régebbit használja és azt kérdezi vala, hogy „Miért szivta vissza?“ E kifejezés tudniillik a volt nemzeti párt korából származik, amikor annak gróf Apponyi volt a vezére és az ő hű fegyvertársa Horánszky Nándor vágta oda báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek: „Ahá! Visszaszivja a miniszterelnök ur!“

Egyuttal emlékezetes lenne arra is, hogy a báró Bánffy miniszterelnöksége alatt egy országos nemzeti ünnepélynek ily visszaszivása hasonló gyaanus körülmények között nem történhetett volna meg.

A körülmények ugyanis gyanusak. Azt mondják, hogy a versenytéren a gyakorlatok megkezdése előtt az ifjúsággal hatalmas tábori misét akartak rendeztetni a katolicizmus diésőségére tekintet nélkül a különböző felekezetekre. Ez ellen aztán a felekezeti iskolák tiltakoztak és gróf Apponyi ugy segített magán, hogy visszaszivta (vagy ha tesszik lefujta) az egész versenyt.

Hisz volt már eféle szabad mise és pedig az idén. A télen, amikor a jégpályán Mátyás királyi koronáztatását mutatták be. Akkor szerepelt ott papság is teljes ornátusban és papok, minisztránsok hosszú, fehér ingekben és az egész publikum tudta róluk, hogy csaknem valamennyien izraeliták.

Csakbogy az egy farsangi multság volt bolondos jelmezekkel. (Tán csak nem efelét akartak csinálni az országos tornaversenyből is.)

KÜLFÖLD.

A német császár Angliában. A „Daily Mail“ hiteles forrásból arról értesül, hogy a német császári pár látogatást fog tenni Windsorban, de Londonba nem megy. A császári pár yachtja Portsmouthban fog kikötni s ott várja a fejedelmi vendégeket a walesi herceg. Portsmouthból a császári pár egyenesen Windsorba megy, ahol nagy udvari ünnepek és vadászatok lesznek. A sandringhami kastélyban is látogatást fog tenni a császári pár a walesi hercegnél.

A bolgár külügyminiszter a szerb külügyminiszterhez. Paprikov tábornok, Bulgária külügyminisztere *Milovanovic* szerb külügyminiszterhez levelet intézett, amelyben köszönetet mondott azért, hogy a bolgár királyságnak elismerése alkalmából szerencsekívánatait fejezte ki. A levél végén hangoztatja azon reményét, hogy a szerb királyság a jövőben is mindig baráti viszonyban marad Bulgáriával és előmozdítja annak fejlődését.

A német pénzügyi reform. Bülow herceg birodalmi kanczellár tegnap, mielőtt Wiesbadenbe utazott, értekezletet tartott a szabadelvű párt vezetőkkel és annak a nézetének adott kifejezést, hogy addig, amíg a birodalmi gyűlés ismét összeül, sikerülni fog a pénzügyi reform kérdését megoldani. Híre jár továbbá, hogy a konzervatívek több új adójavaslatot dolgoztak ki, amelyekkel legközelebb a nyilvánosság elé lépnek. A birodalmi gyűlés ma szabadságra megy és csak június 15-én fog ismét összeülni. Addig a kormány ki fogja dolgozni azoknak az új adóknak a tervét, amelyek a pénzügyi bizottság által elvetett közvetett és közvetlen adók pótlásul fognak szolgálni. Ezek közt lesz a kávévám felemelése és a gyufaadó.

A birodalmi gyűlés pénzügyi bizottsága. *Richt-hofen* báró (konzervatív) képviselőt elnökévé választotta, miután dr. *Paasche* ismételtén kijelentette, hogy újból való megválasztását nem fogadná el. Ezután az albizottságnak a dohányadóra vonatkozó javaslatát elfogadták és a haderoladót első olvasásban olvetették.

A nagyskupstina egybehívása. A hivatalos czáfolatok ellenére is, azt mondják képviselői körökben, hogy ősszel mozgalom fog megindulni a nagy skupstina összehívása czéljából, amely revideálni fogja a skupstina határozatát György hercegnek a trónörökségről történt lemondása tárgyában. A nagy skupstina összehívására nem azért van szükség, hogy rehabilitálja a volt trónörökösöt, hanem az alkotmány szempontjából, mert a skupstina határozata épp ugy alkotmányellenes volt, mint ahogy a király is alkotmányszegést követett el, mikor megerősítette a trónról való lemondást. De a jelek amellezt szólnak, hogy erős az az áramlat, amely György herceg lemondását szeretnő meg nem történtté tenni s akkor nagy komplikációk következhetnek be.

Angol rémlátások. Az „Evening News“ írja, hogy a londoni rendőrfőnökség utasította a tengerparti csendőrséget annak a titokzatos léghajónak megfigyelésére, amely három hét óta minden éjszaka megjelenik Anglia keleti partjain. Azt hiszik, hogy nappal a léghajó egy hajó fedélzetén van és csak éjszaka indul a szárazföld felé kémizemlére.

Sir John Barlow az alsóházban interpellációt intézett a hadügyminisztériumhoz, vajjon van-e arról tudomása, hogy nemcsak 66.000 kiképezett német katona van Angliában, hanem London közelében egy pinczében 50.000 Mauser-puskát és nyolczadfél millió Mauser-patront raktároztak el. Ezt a hatalmas pinczét télen át fűtik, hogy a fegyverekben és a lövegekben a rozsdá ne tegyen kárt. Az alsóházban interpellációt jelentettek be amiatt a franczai toilete miatt, amelyet *Asquith* miniszterelnök neje a Downing-streeten viselt. Az elnökség azonban visszautasította az interpellációt, mert teljesen magánügyről van szó.

A török események. Mahmud Sefket basa tegnap hosszú kihallgatáson volt a szultánnál. A szultán a legnagyobb meglepedését fejezte ki a tábornoknak és ama reményének adott kifejezést, hogy

nemsokára még fontosabb állásban fogja látni. A szultán e megjegyzéséből azt következtetik, hogy Sefked basa, aki Kis-Ázsiába szándékozik költözni, ott katonai főparancsnok és több vilajetnek a főkormányzója lesz. Niazí bég négy zászlóaljjal és három ágyúval a Fekete-tengerhez ment, hogy a birhéti Jenikő faluban, ahol kizárólag görögök laknak, igazságszolgáltatást gyakoroljon. A falu lakói nemrég Konstantinápolyból megszökött katonákat előbb barátságosan fogadtak, de aztán meggyilkolták őket, hogy fegyvereiket hatalmukba kerithessék. Ma megérkezett a híre, hogy Niazí bég teljes sikerrel járt el és a rablófészket alaposan megtisztította.

Von der Goltz tábornok vállalkozott a török hadsereg újjászervezésére és német tiszteket fog magával hozni, miut ahogy az angol Gambel tengernagy is angol tengerészeti tisztek közreműködésével reorganizálta a török flottát.

A török hivatalos lap jelenti, hogy két őrnagy, akik az áprilisi katonai forradalom után az újságoknak a Szelimie-kaszárnya mohamedán csapatainak nevében gratulációkat küldtek, amelyben a forradalmat helyeselték, a haditörvényszék kiközösítette a hadseregből és három évi börtönrre ítélte. A szultán szentesítette az ítéletet.

Stolypin a csár kíséretében. A csár felszólította Stolypint, hogy kísérelje el őt külföldi utazásában. A дума tehát idei tavaszi ülészkát már június 5-én be fogja rekeszteni, mert a kormány a nagyfontosságú törvényjavaslatokat nem akarja Stolypin távollétében letárgyalatni. Politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy a csárt Stolypin is elkíséri, mert ezzel bizonyosodik az a feltevés, hogy a csár a reakzionáriusok által Stolypin ellen támasztott küzdelmét nem helyesli.

Eltűnt orosz erőd-tervek. Pétervárott hallatlan visszaélésekről suttognak s azt híresztelik, hogy Skalon főkormányzó emiatt volt kihallgatáson Carskoje Selóban. Beszélnek, hogy a varsói és bresti erődök tervei eltűntek fontos katonai iratokkal együtt. A vizsgálat már megindult, de a csár ezenkívül külön vizsgálóbizottságot akar kinevezni.

A sah menekül. A sah elhagyta a Bagsah kertben levő kastélyt, mert ott első sorban ő maga lett volna kitéve a forradalmárok Kasvin felől várt támadásának. A reakzionáriusok vezetői még mindig a sah környezetében vannak. A vidéki parlament és a kasvini bizottság erőlyesen tiltakoznak az oroszok bevonulása ellen és Oroszországot tulkapással vádolják.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Hajduböszörményben abból az alkalomból, hogy a hajduböszörményi takarékpénztár a bankoprés ügyében fogva levő Fekete József manipulációiból kifolyólag érzékeny kárt szenvedett. Hajduböszörményben tegnap tartott tavaszi közgyűlésén Kovács Gyula alispán indítványára a hajduböszörményi városi takarékpénztár következő tisztviselői ellen rendték el a fegyelmi vizsgálatot: S. Szabó János igazgató, Izy Zsigmond főkönyvelő, Karab Ferencz pénztárnok és dr. Száll Gábor pénztári ügyész ellen. Az alispán jelentésében azt mondja, hogy a városi takarékpénztár intézésére nem járt el kellő óvatossággal a Fekete József-féle váltók leszámításánál, amelyek között sok a hamis váltó. Az anyagi felelősség kérdését, mondja az alispán, ezúttal még érinteni nem lehet, mert még eddig nem volt megállapítható az összeg nagysága, amelylyel a városi takarékpénztár megkárosult. Azonban az anyagi felelősségre vonást fenntartja magának arra az időre, amikor az egész kár megállapítható lesz. A megye annak révén avatkozott az ügybe, mert a takarékpénztár a város tulajdona és annak közgyűlési határozatait a megyéhez kell felterjeszteni. Ugy látszik, hogy a megyegyűlés súlyos okokat látott fennferogni, a mikor oly sajeru határozatot hozott, melynek alapján Kovács Gyula alispán most a vizsgálatot elrendelte.

A Nasztics-ügy a Reichsráthban.

Bécs, május 18.

Az osztrák képviselőházban ma ismét foglalkoztak a Nasztics-ügygyel Masaryk sürgősségi indítványával kapcsolatban. Masaryk beszédének mai folytatásában kijelenti, hogy Nasztics szavahihetőségében kételkedik. Szerinte Naszticsot az indította a „Finale” című röpiratának megírására, mert a forradalmi bizottság a Kragujeváczból kapott bombákat Montenegró ellen használta és nem a monarchia ellen. Bienert báró, Masaryk beszédére válaszolva, kijelenti, hogy ami a Zágrábban folyó bünpert illeti, az osztrák kormány minden arra vonatkozó vitatkozást megtagad, mert egy másik állam igazságszolgáltatásában folyamatban levő eseményről van szó. Több szónok felszólalása után a képviselőház a sürgősséget elvetette.

Az ülés a következőképp folyt le:

A mai ülésen dr. Massarik folytatta a legutóbbi ülésen félbeszakított beszédét és kijelentette, hogy dr. Frank czáfolata a Neue Freie Presse tegnapi számában teljesen megerősíti azt, amit a szónok mondott. Hogy ki Frank, azt szólnok még lesz alkalma megmondani. Tarabochia azt állítja, hogy nem állott fegyelmi vizsgálat alatt. Ha valaki az ő állásában a Korzó-kávéházban ittas állapotban a szerbek előtt beszél és a per folyamán azt mondja, hogy ezeket a fizkókat el kell itélni és hasonlót, és mégsem indítanak ellene fegyelmi vizsgálatot, ez egyáltalában nem hízegő azoknak az embereknek a tisztességérzetére és jobb volna, ha igaz volna, amint hogy szóló szerint tényleg igaz is. Szóló ezután Nasztics koronatanuval foglalkozik. Ez filozófusnak mondja magát. 1905. december hónapban Belgrádba jött, mint ő maga bevallotta, forradalmi intenciókkal és forradalmi lelkesedéssel. Belépett a délszláv egyesületbe és maga ment Kragujeváczba, hogy bombákat kapjon a forradalmi egyesület számára. Kapott is bombákat, amelyeket azután Montenegró ellen használtak fel. Ebbe nem egyezett bele és ezért írta a „Finale” című röpiratot. A statutumot Nasztics állítása szerint Pribicevics Milán hadnagy írta, a három Zágrábban élő Pribicevics-testvér fivére. Ezek tehát tudtak a statutumról. Szóló ezután Nasztics szavahihetőségét tárgyalja. Egy belgrádi orvos alapos megfigyelés után úgy ítél róla, hogy megbízhatatlan és hazug ember. Tényleg a statutum szerzőjének kérdésben különböző alkalmakkor elmondásokba került. Ez az ugynevezett statutum tulajdonképpen csak magánlaborátum és világosan ideiglenesnek van jelelve. Szóló kijelenti, hogy a maga részéről jól tudja, hogy ki, mikor és hogyan írta a statutumot, de ezt nem mondja meg, mert ez a vád dolga. A statutum nem a Karagorjevics-dinasztia érdekeit szolgálja, hanem ellenkezőleg, forradalmi, antidinasztikus és egyenesen köztársasági célzatu tervezetét adja a délszlávok egyesítésének. Világosan kijelenti, hogy merényletek majdnem lehetetlenek és eredménytelenek volnának. Magyarországon nem lehet forradalmi harezra gondolni, Horvát- és Dalmátországban csak demokratikus politikát kövessenek, a szlovén államok közül csak a szabadon gondolkodó elemeket támogatásák. Csak Montenegró, Törökország és Bosznia ellen szabad, ha lehetséges a terrori használni. Ausztria-Magyarország területén forradalmi terrorizmusról szó sem lehet. A Starcevic-párt szerve tényleg azt mondja, hogy ezek tulajdonképp olyan eszmék, amelyeket nagyhorvát eszmékként propagáltak. Szólónak Nasztics sajátkezi, ő felségéhez intézett manifesztuma van birtokában. Nincs kelteze, de a szövegből látható, hogy 1906-ban, Naszticsnak Belgrádba való érkezés előtt íródott. Ebben a manifesztumban már foglaltatnak fenyegetések, amelyek szerint bombával és merényletekkel fognak eljárni. A manifesztumot a Bécsben szökölő bosznia-hercegovinai forradalmi párt írta alá. Szóló Nasztics adataival szembe azt állítja, hogy a „Szlovenszki Jug” egyszerű diákegyesület volt, amely nem volt

antidinasztikus és forradalmi jellegű. Boszniát és Hercegovinát a Balkán Kinájává tették. A nép politikailag nem is mozoghatott, amiért is az annexiónak ott egyáltalában nem örültek. Itt nem szabad magyarosan kormányozni. Ily politikával lehetetlen a szlovokat megnyerni. Ha Ausztria itt változást akar létrehozni, első sorban a magyar változást kell gyökerében megoldania. A Balkánon csak a csehek és németek kibékülése után lehet nagyarányu politikát folytatni. Ha Ausztria egész alkotásokat akar létrehozni, birodalmi politikát kell csinálnunk, nem pedig magyaros erőszakos politikát. Szóló reméli, hogy e házban nem lesz egyetlen képviselő, egyetlen párt sem, amely akárcsak közvetve is, a kultura és a politika szégyene, az ugynevezett hazaárulási per mellett fog szavazni. (Élénk helyeslés.)

Sylvester képviselő kijelenti, hogy Massarik érveit nem akarja bírálni, de hangsúlyozza, hogy folyamatban levő bünügy megvitatása a büntetőtörvénykönyvbe ütközik. Ha a humanitás érzelmeinek akarunk hódolni, akkor minden nap akadna tárgunk az oroszországi és más országokban előforduló események köréből. Sokkal sürgösebb feladatokat kell azonban elintézni. Massarik képviselőnek cikkében kellett volna felhozni az általa elmondottakat. Itt javaslatának keresztülvitele lehetetlen, főleg, miután itt 10—12 párt egyesül, akiktől pártatlan ítéletet alig lehet várni. Ezért a német nemzeti szövetség a sürgősség ellen fog szavazni.

Miután még Ivanicevich, Moyer és Bianchini képviselők beszéltek, báró Bienert miniszterelnök emelkedett szólásra és kijelentette, hogy kötelességének tartja néhány elvi természetü nyilatkozatot tenni. Röviden nyilatkozhatik és pedig annál inkább, miután nem terjeszkedhetik ki az eddigi szónokok fejtegetéseire, egyrészt mert nem volt módjában azokat követni, másrészt mert elvi okok tartják attól vissza. A kormány álláspontra önmagától adódik. A javaslat igen határozatlan kifejezések és fordulatok keretében mozog. Az indítványozó nem jelölte meg pontosan az annexiós bizottság által revidélandó bizonyítékokat és azon személyek megnevezését, akik azokat felhozták. Az állítólag hazaáruló mozgalom színhelye etnográfiai és földrajzi tekintetben is igen határozatlanul van megjelölve. E tényállás mellett szinte megoldhatatlan feladat volna a ház számára, hogy mint bírósági felelővíteli fórum szerepeljen. De ettől eltekintve is áthághatlan jogi természetü nehézségbe ütközik a javaslat megvalósítása. Alkotmányunk értelmében csak a bírói hatóságok vannak hivatva arra, hogy államunk területén nyomozzák az esetleges hazaárulási mozgalmat, és az újabb állami élet egyik legbecesebb berendezkedésének, a törvényhozás, igazságügy és kormányzat éles elválasztásának feláldozását jelentené, ha a képviselőház vagy egy parlamenti bizottság az ügyesség és a bírói hatóságok funkciójába kívánna lépni. Ami különösen a Zágrábban folyó büntetőper illeti, a miniszterelnök, hasonló alkalmakkor ismételtén felhozott okokból a kormány szempontjából minden erre vonatkozó vitatkozást megtagad, mert egy másik állam igazságszolgáltatásában folyamatban levő eseményekről van szó, amelyek elvi okokból nem avatkozhatunk be, főleg, miután saját államunk igazságszolgáltatásának befolyásolása is alkotmányos akadályokba ütköznék. Ezért helyemről nem is mondhatok személyes véleményt oly ügyről, amely a nemzetközi lojalitás és udvariasság okából teljesen kívül áll befolyásunkon. Ezek azon megfontolások, amelyek alapján a kormány nevében egy a javaslat sürgőssége, mint merituma ellen nyilatkozom. (Helyeslés.)

Ivanicevics kifejti, hogy a magyarok nagyon ravaszul kieszték a hazaárulási pert, hogy meg akarják menteni a monarchiát. Az igazi ok azonban a nagy Horvátországtól való félelem. Szóló teljes szívből a sürgős javaslat mellett fog szavazni.

Bianchini képviselő a zágrábi pert szemtelen komédiának mondja. A bírálé valósággal kaucoskerü lélkiismerettel bírnak. A per csak egyik gyürje annak a súlyos láncznak, amelyek a súlyos áldozatokért, amelyeket a trónért és a hazáért hoztak, körülfogják. A magyarok egész jól tudják,

hogy csak a jogaiba visszahelyezett Horvátország akadályozhatja meg a magyarok szemtelen, imperialisztikus törekvéseit.

Dr. Redlich kijelenti, hogy ami Zágrábban történik, az szegény és a per tendenciózus. Szólag behatóan fejtegeti Magyarország viszonyát Horvátországhoz, amelyet be akarnak olvasztani Magyarországra. A szerb-horvát koalíció veszélyezteti a magyarok politikáját és ezért Magyarország küzd ellene.

Mayer képviselő szerint az ily indítványok csak az idő elpocsékolására valók. Leszállítják az igazság tekintélyét, megzavadják a lakosság nyugalmát, a monarchia biztonságát. Nagy illetlenség volna, ha a ház e tárgyat közelebbről megvitatná. Pártja ez okból úgy a sürgősség, mint a meritum ellen foglal állást. A szociáldemokraták a javaslat sürgőssége mellett foglalnak állást. Pichler képviselő indítványára a vitát berekesztik. Baljak és Pernarstorfer vezérszónokok a sürgősség mellett vannak.

Pernarstorfer hangsúlyozza, hogy a szociáldemokraták rokonszenve a magyarok által elnyomott szerbek mellett van, akik mint a többi népek is, joggal követelik a nemzeti szuverenitást és az összetartozás követelményeit. Több felszólalás és előadó zárószava után a sürgősséget elvetik és pedig a sürgősség elvetése mellett 167, ellene 133 képviselő szavazott. A szavazás alkalmával egyrészt az elnök és a eszek, másrészt Bielochlawek képviselő és a keresztényszocialisták közt szóharca támadt. Pattaj elnök ugyanis Kramarz képpel való kérésére elrendelte a számarány megállapítását, mi ellen Bielochlawek tiltakozik, mert a kérést csak később, már a szavazás megkezdése előtt tették. Az elnök ezután kijelenti, hogy a legközelebbi ülés időpontjáról írásban fogja a képviselőket értesíteni, ezután berekeszti az ülést.

Politikai körökben ma nem csekély feltűnést keltett, hogy a pártok elnökeinek konferenciája a ház ülésének elnapolása mellett döntött s úgy határozott, hogy az elnökség írásban hívja össze a legközelebbi ülésre a képviselőket. A költségvetési bizottság azonban a pünkösdi szünetek alatt is együtt marad. Ugy számítják, hogy a képviselőház legközelebbi ülése június másodikán lesz. Ilyen körülmények között a pénzügyi reformterv első olvasása, amely pedig már megkezdődött, néhány hétre megakad és ha június másodikán sürgős indítványok nem állják útját, akkor a parlament folytatni fogja az első olvasást, amelynek befejezése után megválasztják a bizottságot a törvényjavaslat tárgyalására. Ez más szóval annyit jelent, hogy Bilinski reformterve megbukott. A pártok elnökei a mai konferencián határozatukkal a költségvetés letárgyalását állították előtérbe s annak útjából elhárították Bilinski javaslatát.

Zágrábról jelentik: A sajtó, amennyiben nem a koalíció pártján van, a leghatározottabban elítéli azt a beszédet, amelylyel Masaryk képviselő az osztrák reichsrathban indokolta sürgős javaslatát. E beszéd beavatkozás egy idegen ország autonóm ügyeibe. A legélesebb hangon az Ustavnow című lap ír, amely a többek közt kifejti, hogy Masaryk pánszláv agent provocateur, aki nyilatkozatai után megérdemelné, hogy a felségárulási per első vádlottjaként szerepeljen. A lap tiltakozik az ellen, hogy Masaryk az immunitás védelme alatt a horvát bíróságot kvalifikálhatatlan módon gyalázza és hazug híreket terjeszt rőla, mely hírek valóságát sohasem bizonyíthatná be. Masaryk beszédében nem látnak mást, mint a horvát-szerb koalíció egyik kétségbeesett tettet, látják ugyanis, hogy játékokat elvesztették és most esch szövetségük segítségét kérik, hogy még egy ideig tartassák magukat. A lap idegenkedéssel látja, hogy a bécsi reichsrath megengedte, hogy oly ügyekbe avatkozzanak be, amelyek külföldön sub judice állanak és azzal fejezi be a cikket, hogy Masaryk nem egyéb hazugnál, aki állításaival a nagy-szerb propaganda segítségére siet. Végül pedig felszólítja az osztrák államügyészt, foglalkozzon kissé Masarykkal.

A modern művészet kálváriája.

— A Nemzeti Szalon botránya. —

Budapest, május 18.

A Nemzeti Szalon közgyűlésén történt óriási botrány, a modern művészeknek és műpártolóknak kiméretlen kiűrtása, valamint Szinyei-Merse Pál és gróf Edelsheim-Gyulai Lipót alelnökök sértő kibuktatása művészi és műpártolói körökben óriási feltűnést keltett. A krízisnek, mely elé a Nemzeti Szalon a vasárnap történetek után került, előrelátható következményei már is jelentkeznek. Egységes megállapodásra a súlyosan megsértett művészek ma még ugyan nem jutottak, de már is bizonyos, hogy úgy a Szalon, mint általában az összes művészeti fórumok életében jelentős és döntő változások fognak megtörténni.

Eddig két terv merült fel a Miénk kebelében a követendő eljárásra nézve. Az egyik, hogy megfelebbezik a vasárnapi közgyűlést, amelyre az alapszabályokon ejtett sérelmek bősége indokot szolgáltatnak. Így az alapszabályok expressis verbis előírják, (amit különben az egyesületi törvény is kötelezőleg parancsol) hogy a közgyűlésen csak a tárgysorozatba felvett, s úgy a hivatalos lap, mint a tagokkal meghívó útján megismertett napirend tárgyalható. Határozottan tudjuk, hogy a kiadott közgyűlési meghívón alelnökkiválasztásról említés sem történt és így, úgy gróf Edelsheim-Gyulai Lipót kibuktatása, mint Molnár Viktor államtitkárnak alelnökké történt megválasztása érvénytelen. Egészen bizonyos, hogy Molnár Viktor nobilis egyénisége nem fog kérni abból a problematikus dicsőségből, hogy őt gróf Edelsheim-Gyulai ellen, törvényellenesen, akaratára ellenére csak úgy becsapósszék a Szalon alelnöki székebe és le fog mondani tisztségéről. Ez esetben, természetesen, új közgyűlést kell egybehívni, ami különben egyébként is elkerülhetetlen, mert mint magától Szinyei-Merse Páltól tudjuk, a művész-alelnök is el fogja küldeni még a mai napon lemondását alelnöki tisztségéről és így a Szalon elnökség nélkül marad.

Gróf Andrassy Gyulának, a Nemzeti Szalon elnökének a történetekkel szemben leendő állásfoglalásáról egyelőre még pozitív hír nincsen, de a döntés holnap ebben az irányban is be fog következni. Holnap délelőtt ugyanis a modern művészek nevében egy Szinyei-Merse Pál, Fényes Adolf, Kernstock Károly, dr. Rózsa Miklós és Nemes Marcell királyi tanácsosból álló küldöttséget fogad gróf Andrassy. A küldöttség tanácsát fogja kérni az elnöknek s a Miénk, mely vezérének tekintti Andrassy Gyulát, chez fogja szabni további magatartását, főszempontul tűzve maga elé, hogy Andrassyt elnökül megtarthassa.

Ha gróf Andrassy Gyulának az lenne az óhajta, hogy a közgyűlést megfelebbezzék, az esetben ez a terv kerül kivételre s akkor talán egy békés és becsületes kompromisszum jöhet létre a győztes tábor és a legyőzött modernek között. Ha gróf Andrassy Gyula a történetek után nem lenne hajlandó elnöki széket továbbra megtartani, ez esetben a Miénk fogja elnökének fölkérni Andrassyt és mai szervezetében, amikor mintegy 50 elsőrendű művészt számít tagjai közé, külön válik a Szalontól és a Müosarnoktól és nagyszabású társadalmi akciókat indít, hogy magának a főváros területén külön hálléket építtessen. A Miénk mögött álló műbarátok csoportja máris följajánlotta az erre szükséges anyagi eszközöket.

A győztes tábor egyébként úgy meg van rémülve pyrrhusi győzedelmén, mintha ő vesztette volna el a csatát. A Szalon ideiglenesen ügyvezetői hatáskörrel fölrüházott titkára, Déry Béla, ma délutánra sürgős választmányi ülést hívott egybe, amelyen valahogy reparálni igyekeznek majd a közgyűlésen történeteket mindenféle késői magyarázatokkal. Hogy milyen lesz ez a reparálás, azt előre lehet sejtetni az alábbi nyilatkozatból, melyet Déry Béla titkár az „Egyetértés“ munkatársa előtt tett a következőkben:

Szinyei-Merse Pál évekkelt cselőtt szavazási hibából, mint alelnök, egyúttal a választmány

tagjává is megválasztott, holott alapszabályozás szerint ő, mint alelnök a választmány teljes jogu tagja, de mint négy év óta a Szalon tiszteletbeli tagja is ugyanezen jogokkal bír, vagyis a Szalon vezetőségéből soha ki nem buktatható; ezt nem is óajtja senki. Ez indokolja azt, hogy sem gróf Andrassy Gyula, sem a mostan megválasztott alelnök, Molnár Viktor, nem szerepelnek a Szalon választmányi listájában.

Gróf Edelsheim-Gyulai Lipót három éves mandátuma lejárt, aki írásban már régebben bejelentette, hogy nem teljesítheti úgy alelnöki tisztségét, mint szeretné, mert a Gyermekevédő Liga körüli munkássága minden idejét absorbeálja. Az összes művészeti irányzatok képviselői erre deputative kérték fel Molnár Viktor államtitkárt, még a közgyűlés előtt a jelöltség elfogadására, aki a lelépő alelnök ilyen szándékáról a küldöttség tagjainál érdeklődött is. Csakis úgy vállalta a jelöltséget. A jelölés a Szalon elnöksége, igazgatósága és választmánya tudomásával történt. A most meg nem választott választmányi tagok nagyrésze másnemű elfoglaltsága miatt, vagy nagyritkán, vagy egyáltalában nem jelent meg az üléseken és ezeknek pótlására az ügyrend értelmében a vezetőség gondoskodni szokott, de a szokás az, hogy ameddig mandátumuk le nem jár, a választmányi tagok listájából nem töröltetnek.

Ami a Szalon jövő vezetését illeti, az ősz szezon Glatz Oszkár, egy „Miénk-tag“ kiállításával nyílik meg, ezt követi a „Kéve“, modern művészegyesület gyűjteményes kiállítása, januárban lesz a „Miénk“ harmadik kiállítása, amelyet a legfiatalabb modern művészek csoportjának és egy modern iparművészeti csoportnak kiállítása fog követni. Ezen kiállítások közé ékelve, szerényen húzódik meg karácsonykor az összes magyar művészek karácsonyi vásárja.

A hivatalos mosakodás oly szembetűnően ingatag alapon áll, hogy szinte kár is reá a szót vesztegetni. Így nevezetesen abszurdum, hogy Szinyei-Merse „évekkel ezelőtt szavazási hibából“ került volna a választmányba, mert Szinyei előtt az összes művészelnökök, úgy mint Vastagh György, Margitay Tihamér, László Fülöp, Fesztly Árpád és legutóbb Fereny Károly is mind tagjai voltak a választmánynak. Hogy Szinyei — talán nem véletlenül — még külön tiszteletli tagja is az egyesületnek, ez a rajta esett inzultust s a Szalon mostani vezetőinek kvalifikálhatatlan eljárását csak súlyosabbá minősíti. Hasonlóan vagyunk a modern műpártolók kibuktatásával is, azt pedig, hogy gróf Edelsheim-Gyulait azért buktatták ki, mert lemondott, csak most tudtuk meg e nyilatkozatból, erről a közgyűlésen egy szó sem esett. Vigasztaló csupán a nyilatkozatban a Szalon jövő vezetésére vonatkozó ígéret, melyet itt ezenel leszögezzünk s amely csodálatosképpen egyszerre csupa modern kiállítást helyez kiállításba. Ha ez vezeklés akar lenni a történetekért, akkor a botrányosan indult közgyűlés még gyönyörű eredményeket termelhet a modern magyar művészetnek.

A Nemzeti Szalon közgyűlésén történetek folyományaképpen Szinyei-Merse Pál, a Nemzeti Szalon művészeti alelnöke, ma beadta tisztségéről való lemondását. Kammerer Ernő, a Szépművészeti Múzeum igazgatója és dr. Térey Gábor, a Szépművészeti Múzeum osztályigazgatója szintén lemondottak választmányi tagságukról, illetve kijelentették, hogy megválasztásukat sem voltak, amennyiben a Nemzeti Szalon tagjainak sorától már a kétélvöltti közgyűlés után kiléptek. A választmány műpártolói tagjai között is mozgalom indult meg, hogy azok, akik a választmányban még benn maradtak, lemondásukat beadják, részben pedig az egyesületből való kilépésüket bejelentsek. Dr. Balassa József tanár, választmányi tag már ma elküldte lemondását az egyesülethez.

A kibukott művészek nevében Szinyei-Merse Pál alelnök vezetésével Fényes Adolf, Fereny Károly, Kernstock Károly, Nemes Marcell és Rózsa Miklós dr. tagokból álló küldöttség holnap délelőtt tiszteleg gróf Andrassy Gyulánál, a Szalon

elnökénél s arra fogja kérni őt, hogy amennyiben a Szalon elnökségéről lemondani szándékozik, ebbeli szándékától álljon el, vagy pedig megkísérli a küldöttség, hogy gr. *Andrássyt* a Miénk számára nyerje meg elnökül és föl fogja őt kérni egy társadalmi mozgalom vezetésére, amely azt célozza, hogy a Miénk-nek és így a modern művészek egy igen jelentékeny csoportjának, amely ma már ötven tagot számlál, a főváros területén külön kiállítási épületet emeljenek. A Nemzeti Szalon különben a közgyűlésen történt sérelmek orvoslására ma délután sürgős választmányi ülést hívott egybe. A továbbiak egyébként attól függenek, hogy *gr. Andrássy Gyula* holnap miféle irányban nyilvánítja akaratát.

EGYHÁZAK.

(Egyházmegyei közgyűlés.) A budapesti ág. hitv. ev. egyházmegyének május 17-én délután rendkívüli közgyűlése volt. A gyűlés *Fabinyi Gyula* min. tanácsos világi elnök előterjesztése, valamint *Kaczián János* esperes, egyházi elnök, *Scholtz Gusztáv* püspök, *Soltz Gyula*, dr. *Wagner Géza*, *Székely Kornél*, dr. *Csengey Gyula* s többek hozzájárulása után hozzájárult az óbudai leányegyház anyasításához azzal, hogy az új anyaegyházhoz az ujlaki rész és a szórványok hozzákapcsolatnak. *Raffay Sándor* lelkésznek az egyetemes vallásügyi tantervhez kiadott utasítás feletti véleményes javaslatát a közgyűlés az egyetemes teológiai bizottsághoz beterjeszteni rendelte. Az esperesi segédlelkészi állás szervezésének kimondása után az egyházkerületől kiutalt közigazgatási államsegély felosztása ügyében történt intézkedés. Az indítványok során igen fontos tárgya volt a közgyűlésnek *Székely Kornél* egyetemes ügyész javaslata a mindkét ev. egyházat közösen érdeklő ügyekben az egyesülés előkészítése tárgyában. Az egyházmegyei közgyűlés az egyetemes ügyész indítványát helyesléssel fogadta és azt az egyházkerülethez, valamint az összes ág. hitv. ev. egyházmegyéhez való terjesztése előtt nyomatékosan céljából az egyházmegyei egyházközösségekhez tárgyalás céljából megküldeni határozta el. A gyűlés után az egyházmegyei gyámintézetnek volt ugyancsak rendkívüli közgyűlése, amelyen a gyámintézet az egyházkerületi gyámintézeti elnöki tisztség betöltésére céljából *Radvánszky Györgyre* adta egyhangú szavazatát.

(A karánsebesi püspökség ügye.) Metianu metropolita a „Telegraful Roman”-ban kijelenti, hogy neki semmi része se volt abban, hogy a király *Musztá Filaret* választását nem hagyta jóvá. Musztát azért nem erősítették meg, mert a kormány egy rendeletének nem tett eleget.

(Egyházközségi közgyűlés.) A pesti ág. hitv. evang. németajku egyházközség *Dauer György* felügyelő és *Broshkó Gusztáv* Adolf lelkész együttes elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen előterjesztették és jóváhagyták az 1908. évi zárszámadásokat és az 1909. évi költségvetést. Ezután tárgyalták az egyháztanács jelentését és ennek kapcsán elfogadták a segédlelkészi állás betöltésére vonatkozó javaslatokat.

TÁVIRATOK.

A finn országgyűlés megnyitása

Pétervár, május 18. Az új finn országgyűlést holnap nyitják meg. Az országgyűlés ismét kivétel nélkül ellenzéki. Kétszáz képviselő közül 85 szocialista, 65 oroszellenes-ellenzéki, ifju-finn és svéd.

Felmentett katonai attasé.

Belgrád, május 18. (Saját tudósítónktól.) *Tánczos Gábor* vezérkari őrnagyot az osztrák-magyar külügyi kormány felmentette a belgrádi követésnégnél a katonai attasé állagától. Utóda *Gallinek Ottó* vezérkari százados lesz.

Bülow herceg jelentése.

Wiesbaden, május 18. Bülow herceg birodalmi kancellár ma reggel ideérkezett és a királyi kastélyban szállt meg. A kancellár két-három napot fog itt tölteni. Közvetlenül azután, hogy a császár visszatért reggeli sétaváglásáról, a kancellár referált a politikai helyzetről és a kihallgatás déli 12 órán tud tartott. Egy órakor a császár Bülow herceggel és kíséretével reggelire ment a tartományi elnökhöz. Vilmos császár a legnagyobb meglepődéssel nyilatkozott Bülow herceggel szem-

ben a brindisi-i találkozásról és a bécsi látogatásról.

A svájci kölcsön.

Berlin, május 18. (Saját tudósítónktól.) A svájci szövetségi kölcsön 70 millió frank lesz. Előreláthatólag sokkal kedvezőbb feltételek mellett fog létrejönni a kölcsön a nemzeti bankkal és a svájci pénzüzetekkel, mint aminteket a francia pénzüzetek kínáltak.

Közgazdasági táviratok.

A sziléziai szénbányák.

Berlin, május 18. (Saját tudósítónktól.) A felsziléziai bányatelepekről május első feléig 104.008 vagon szenet szállítottak el, míg a múlt év hasonló időszakig 106.375 vagonot raktak fel.

UJDONSÁGOK.

Tavaszi bolondok.

* * *

Szomoruan jelentik a rendőri kommissziók, hogy szaporodnak a bolondok, mert hogy május hónapja vagyon. Rügyet nyitó, bimbót fakasztó tavasz — tudós orvosok régi megfigyelése szerint — valamilyen titkos és különös összefüggésben van a kedélyek elborulásával, elmeszerkezetek megbomlásával. Az a fokozott érzékenység, mely erővel feltörő életöröm, mely az egészséges emberek idegeit ilyenkor megismogatja, mintha finom-lágy bársóccal csiklandozná, tömegesen billenti át a beteg idegeket, sorvadó agyvelőket a világos és elhomályosult elmék határvonalán.

A sok mulatságos bolond között azután akadt egy, aki abba a bohózatos történetkébe kapcsolta be a maga rögeszméjét, amelyik a napokban történt egy ismert művésznőnk és egy tavaszi levegőtől mámoros munkásember között a Híüvösvölgyben. Mellesleg megjegyezve ez a munkásember is tavasz bolondja volt, legalább pillanatnyilag, addig, amíg meggondolatlan brutalitásokra ragadta egy mély hegyi ut magányos esendjében egy selymes asszony szoknya suhogása s vérkórbaesoló varázsa. Egy szegény hisztériás leány fantáziáját azután ugy megkapta ez a rendőri beavatkozással, első-kadit ridiküllal komplikált eset, hogy saját magát is beillesztette az események folyamába. Éxaltált agyvelővel azt hitette el magával, hogy ama bizonyos munkásember az ő völegénye, aki esküvő elől szökött meg a Híüvösvölgybe ismeretlen, idegen asszonyokkal enyve legni. És tombolt és sirt a lány, amíg érte nem jött a vöröskeresztes mentőköcsi s vitte őt is a Híüvösvölgy felé, de nem egészen a Híüvösvölgyig, csak Lipótmezőig, ahol örök hajlékot kapott a többi élőhalott közt a tavasz többi bolondjaival egyetemben.

Vajjon mi lett volna ezzel a leánynyal, ha nem történik meg a híüvösvölgyi idill, vagy ha a művésznő személyisége nem emeli azt ki a közönséges négyesoros rendőri hírek tömegéből? Kétségtelen, hogy akkor is elvitte volna a tavasz: akadt volna más eset, mely a fantáziáját át dobta volna a megengedett józan határon. Első tekintetre evidens, hogy a híüvösvölgyi merénylet felelőssége lehet vonni egy védtelen urind inzulálásáért, az elveszett ridiküll is lehet keresni rajta, de ennek a leánynak a tragédiájához nincs köze, ebben egészen ártatlan.

Annymira szimplán és egyszerűen hangzik ez a tény, hogy fölöslegesnek is látszik azt így kiemelni. Holott nem fölösleges. Mert hány eset van olyan, amikor emberek a véletlen szélsőségből kapcsolatba jutnak másokkal, terheltekkel, bomlott idegzetűekkel, akik már közel járnak a Nirvána kapujához s egy szóval, apró komisszával, kevés ridegséggel ők lesznek az a kavics, melyen egyet ngorva a rossz hajlandóságú agy kiugrik a normális sínek vágányáról. Hány büntudat, titkos emésződés jár közöttünk, hány lelkiurdalást érző olyan ember, akinek büne nem nagyobb, mint a híüvösvölgyi emberé, aki nem is lett volna szerencsétlenség okozója, hogyha normális idegzetű ember ellen

mondja azt a szót s követi el az apró komisszágot? Am az ilyen esetekben a világ kétségtelesen látja a kapcsolatot s az a szomorú, hogy ezek a büntudatos emberek maguk is elhiszik, hogy ők bűnösök. Szegények!

NAPIREND. Naptár. Szerda, május 19. Róm. kath.: Ivó hv. — Prot.: Ete. — Görög-orosz: máj 6. Jób. — Zsidó: Ijar 28. — A nap két reggel 4 óra 20 perczkor, nyugszik este 7 óra 33 perczkor. — A hold két reggel 4 óra 24 perczkor, nyugszik este 7 óra 34 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. A közoktatásügyi államtitkár fogad délelben 12-kor. Tavasz Tárlat a Műcsarnokban. Nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemzetközi női kiállítás a Nemzeti Szalomban. Nyitva 9-5-ig. Belépődíj 1 kor. — Francois Courtens gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmánnál. Nyitva egész nap. Belépődíj 50 fillér. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-1-ig. — A Közlekedési Múzeum 2-6 óráig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tantervkiállítás 3-6-ig.

— **Személyi hir.** Gróf *Pallavicini János* konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet ma megkezdte szabadságát.

Frigyes főherceg Bécsből klachau birtokára utazott vadászatra. *Isabella* főhercegnő asszony pedig leányaival, *Gabriella* és *Isabella* Mária főhercegnőkkel ma délután Bécsből Budapestre érkezett.

— **Edvárd király fürdőzése.** Edvárd király a tél folyamán tudvalevőleg meghűlt, ami arra indította, hogy hosszabb ideig *Brighthonban*, a tenger partján tartózkodjék. Ebből a meghűlésből a király gégetőjében még bizonyos inger maradt hátra és amiatt az orvosok fontolóra vették, hogy ne menjen-e a király most a genfi tó partján levő *Evians* les Bains francia fürdőhelyre. Arra az esetre, ha az orvosok tényleg azt fogják ajánlani a királynak, a király marienbadi kurája ebben az esztendőben el-esik, a kérdést azonban még nem döntötték el véglegesen.

Londonból táviratozzák: Most már egészen biztos, hogy Edvárd király e nyáron nem megy *Marienbadba*, hanem vagy *Contreuxben*, vagy a *savoyai Eviansban* fog nyaralni.

— **Uj udvari tanácsos.** Félhivatalosan jelentik, hogy a király *Trebitsch Ignác*nak, a Magyar Földhitelintézet volt igazgatójának, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

— **Frigyes főherceg alapítványa.** Frigyes főherceg az asperni csata 100-ik évfordulója alkalmából 50.000 korona érinthetetlen tőkével alapítványt tett a *Károly* főherceg nevét viselő 3. gyalogezred részére. Az összegből 30.000 korona a hadtest tisztjeinek és 20.000 korona az ezred altisztjeinek van száma. Frigyes főherceg továbbá ebből az alkalomból ugyancsak 50.000 koronás alapítványt tett a *Károly* főherceg nevét viselő 3. ulánuszred részére hasonló rendeltetéssel.

— **Kitüntetett tengerészek.** A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, egy matróznak a vízbeledéstől saját életük veszélyeztetésével véghezvitt megmentésért *Nedjdy Antal* tengerészeti főtörzsgépalónak a koronás ezüst érdemkeresztet és *Pintér József* 2. osztályu matróznak az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Fiedler csapatfelügyelő visszavonul.** Bécsi katonai körökben az a hir van elterjedve, hogy *Fiedler Ferdinánd* tábornok, csapatfelügyelő az őszszel egészségi okokból visszavonul a tényleges szolgálatból. *Fiedler* tábornok egyike a hadsereg legkiválóbb tábornokainak. Mint osztrák-hadcsapatvezető tábornoknak a harcászati kiképzés és a katonai szellem emelése terén kitünő eredményeket ért el, de mint hadvezér a múlt őszszel a *Veszprém* mellett lefolyt királygyakorlatokon tüntette ki magát a legjobban. Abban az esetben, ha a háború kitört volna, az egyik hadsereg vezéréül *Fiedler* tábornokot szemelték ki.

— **Kinevezések a postatakarékpenztárnál.** A kereskedelemügyi miniszter a postatakarékpenztár személyzeti létszámába *Fekete Lajos* számvizsgálót, számtanácsost, *Dienes József* tisztelet számvizsgálót, *Horvát Antal* segéd-tisztet, végül *Márty* Ödön dírnokot segéd-tiszté nevezte ki.

— **A francia postásstrájk.** Párisból jelentő tudósítók: A múlt éjszaka három gyűlést is tartottak a sztrájkoló postahivatalnokok. Az egyik meetingen a sztrájkolókat összevették a sztrájk ellenzőivel. A gyűlésre eljött a vasuti alkalmazottak küldöttsége is és bejelentette, hogy készséggel támogatja a mozgalmat, a munkások szindikátusának titkára azonban azt fejtegette, hogy az általános sztrájk e pillanatban lehetetlen és ilyen határozat könnyen végzetessé válhatnék, mert nemcsak a postahivatalnokok sztrájkját érné kudarc, hanem a vasuti alkalmazottak mozgalma is biztosan meghiúsulna. A sztrájk hívei és a mozgalom ellenzői között éles szökváltás támadt s a vasutasok a postásoknak szemükre hányták, hogy az egész postát kompromittálják, mikor leveleket és csomagokat eltüntetnek. Akadt a vasuti munkások között, aki emlékeztette a sztrájkolókat, hogy a postásstrájk nemcsak az államot és a tőkét, hanem a szegény néposztályokat is károsítja. Ekkor a postások tömegéből sokan hazugnak és agent provokatornek szidták az illető vasutast, amiből végül tettlegesség támadt. Annyi bizonyos, hogy a vasutasok csatlakozására a posta alkalmazottai nem számíthatnak, de azért az általános munkásszövetség tovább szervezi a sztrájkot. — Párisból jelentik, hogy a kormány ismét 46 sztrájkoló postahivatalnokot bocsátott el. A munkásszövetség választmánya elhatározta, hogy felszólítja az összes párisi szakszervezeteket, hogy tegyenek előkészületeket a sztrájkra. A választmány ma újból összeül, hogy további határozatokat hozzon.

— **A kávések a főkapitánynál.** A kávések és alkalmazottaik között dúló harc úgy látszik, aligha lesz békés lefolyás. A kávések ezuttal erősen a sarkukra állottak s elhatározták, hogy nem engednek álláspontjukból. A budapesti kávéspártus elnökségének tizenkét tagu küldöttsége ma délelőtt Némay Antal elnök vezetésével felkereste dr. Boda Dezső főkapitányt és bejelentette, hogy a kávéspár körében lappangó ellentéték folytán a jövőben előreláthatólag nagyobb zavarok támadhatnak. A hangulat után ítélve, előrelátható, hogy esetleges pinczestrájk esetén a sztrájkolókat erőszakoskodni fognak az egyes kávéházakban és terrorizálni fogják a pinczereket, akik nem fognak résztvenni a mozgalomban. Hogy ez elő ne fordulhasson, arra kérték a főkapitányt, hogy kísérje figyelemmel a mozgalom minden mozzanatát és erélyes rendszabályokkal hasson oda, hogy sztrájk esetén se legyen veszélyeztetve a kávéházak békéje. Dr. Boda Dezső főkapitány megnyugtatta a küldöttséget és kijelentette, hogy minden törvényes eszközzel igyekezn fog a közbékét megővni és a zavargókkal minden esetben szigorúan fog elbánni. A küldöttség ezután még arra kérte a főkapitányt, hogy engedje meg a kávéházakban a női kiszolgálást. Míután az erre vonatkozó szabályrendeletet már a belügyminiszter is jóváhagyta, a főkapitány megígérte, hogy a rendeletet rövidesen életbelépteti. — A pinczerek ma bejelentették a rendőrségnek, hogy holnap, szerdán délután négy órakor és este nyolc órakor a siputcai Tóth-féle vendéglőben, éjszaka két órakor pedig a királyi-utcai Vörös-macskához címzett vendéglőben gyűlést tartanak. Mind a három gyűlés napirendje: A kávésszövetség és kávéfőzők helyzete. A gyűléseket a rendőrség tudomásul vette.

— **A Magyar Újságkiadók Országos Szövetsége** csütörtökön, e hó 20-án délelőtt feltizenegyz órakor tartja rendes közgyűlését a Pesti Lloyd Társaság dísztermében. A közgyűlés tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó. A titkár évi jelentése. A pénzügyi jelentés. Zárószámadás és költségvetés bemutatása. A tisztikar és a választmány megválasztása. A hírlap-bélyeg árának leszállítása. Indítványok. A közgyűlést lakoma követi.

— **A kataszteri kiigazítások költségei.** Az új földadótörvény szerint a földadókataszter átvizsgálásának költségeit az állam viseli. Minthogy e költségek fedezéséről az 1909. évi állami költségvetésben gondoskodás nem történt, a minisztertanács a Budapesti Tudósító értesítése szerint kimondotta, hogy a kataszteri kiigazítás körül ez évben felmerülő kiadások az 1909. évi zárószámadásban a pénzügyi tárczánál előirányzat nélküli kiadásként lesznek elszámolandók.

— **Magántanári próbaelőadások.** Ma délelőtt tartották meg a tudomány egyetemén magántanári próbaelőadásait dr. Ferenczy Árpád sárospataki jogtanár és dr. Baross János országgyűlési képviselő. Dr. Ferenczy Árpád a hágai nemzetközi magánjogi egyezményről, dr. Baross János pedig a hitbizományi jog reformjáról értekezett. Az előadásokat nagyszámú és előkelő közönség hallgatta végig. A tömegesen megjelent egyetemi hallgatóságon kívül jelen voltak: Katona Mór jogkari dékán, Sághy Gyula, Földes Béla, Vécsey Tamás, Nagy Ferencz, Concha Győző, Kmety Károly, Grosschmidl Benő, Balogh Jenő, Csarada János, Pékler Gyula, Bochor Károly, Doleschall Alfréd egyetemi tanárok, Baksa Lajos ref. konventi előadó, Bernáth István, Euday Barna, Szilassy Zoltán orsz. képviselők, Rubinek Gyula, Löherer Andor, Drucker Jenő, Zsembery István, Mutschembacher Emil, Szivák Imréné, Baross Jánosné és Baross Pál.

— **Haydu-ünnep.** Haydn József halálának századik évfordulója alkalmából Eszterházy Miklós hercegnek és feleségének, Csirák Margit hercegnének védőségével május 27-én Kismartonban Haydu-ünnep lesz. Az ünnep a program szerint tízedik órakor kezdődik Kismartonhegy plébánia-templomában, ahol Haydn József hamvai nyugsznak. Ünnepi misét Várts Károly hercegi prépost celebrál, miután a pozsonyi ének- és zenekar Haydn József Nelson miséjét adja elő. Mise után megkoszorúzzák a sírlelkét, közben a kismartoni dal-egyesület Haydn *Hálaének* című vegyeskarát énekli. Déli félegy órakor a hercegi várkastély nagytermében hangverseny lesz.

— **A hágai konferencia jubileuma.** Ma délután volt tizedik évfordulója annak a nevezetes eseménynek, hogy Beaufort németalföldi miniszterelnök Hágában megnyitotta az első nemzetközi békekonferenciát, amelyen 26 állam képviseltette magát 96 delegálttal.

Az első békekongresszus megtartása II. Miklós orosz császár nevéhez fűződik, aki gróf Muraviev orosz külügyminiszternek 1898. aug. 24-én, az összes Szentpéterváron képviselt hatalmak nevében tett előterjesztésre kezdte a békekongresszus ügyét és elősegítette annak összehívását. A császár ugyanakkor megbízta Muraviev gróft, hogy dolgozza ki a kongresszus programját. Muraviev 1899. január 24-ikén egy terjedelmes és nagyszabású tárgysorozatot küldött szét az összes államok kormányaihoz, amely tárgysorozatnak velejét a világ-béke, a teljes leszerelés kérdése képezte. Az egész világ örömmel üdvözölte az első kongresszust, amely alkalommal valóságilag ünnepelték II. Miklós császárt, a béke atyját. A kongresszus megnyitása napján, mely egyuttal a császár születése napja is volt, Hágában Te Deum volt, amelyen az összes delegátusok részt vettek; Vilmos császár ünnepi töstben ültette a császárt; Mac Kinley, az Egyesült-Államok elnöke pedig táviratban tolmácsolta „legbenszöbbsz szerencsekívánatait a minden orosz császárnak, hogy nemeslelkű kezdeményezéséből létrejött a hágai békekonferencia.” A világsajtó szintén ünnepelte a béke apostalait, akik között azonban már az első tanácskozáson ellenséges nézetek merülnek fel. Így Oroszország nem egyezett bele, hogy Montenegró mint külön állam szerepeljen, sőt Bulgáriának is csak nagynehezen engedték meg. A legtöbb delegáltja Orosz- és Törökországnak volt, 8—8 taggal. Németország, Ausztria, Magyarország és Franciaország 6—6 delegálttal volt képviselve. A tengerentúli államok közül az Egyesült-Államok, Mexikó, Perzsa, Sziám, Kína és Japán voltak képviselve. Feltűnő volt, hogy bár a Vatikán minden elkövetett, a konferencia nem hívta meg, ennél fogva Rampolla bíbornok utasítására a hágai nunciusz, Tarnassi elhagyta helyét és Luxemburgba ment. Franciaországnak Elzász-Lotharingiára nézve voltak kívánságai, amit az orosz és német delegáltak hevesen elleneztek. Így tehát már a tanácskozások megkezdése előtt sem tudtak meg egyezésre jutni, főleg pedig Németország akadékoskodott. Annyi eredménye mégis volt a majdnem két hónapig tartó konferenciának, hogy precizították a genfi konvenczió rendelkezését, szabályozták a tengeri jogot és a választott bíróság létesítéséről fogadtak el egy nem kötelező határozatot. Hogy az általánosan óhajtott béke eszméjének propagálása hathatósabb legyen, nálunk gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter már két év előtt elrendelte, hogy az első hágai békekonferencia megnyitásának napján az ország minden iskolájában legalább egy órát a béke nagy eszméjének szenteljenek, ismertessék meg a békekongresszóra napjának jelentőségét, a békemozgalom céljait, eszközeit, szóval a nemzetközi bíraskodásnak mindinkább tét hódító, ideális intézményét.

— **Házasság.** Ellenbogen (Erdős) Mór eljegyezte Schlessinger Jennyköt Budapestben. Holló Géza eljegyezte Bálint Rózsikát, Kiskunfélegyházán.

Huppert Rezső eszterházi és királyi tüzérfőhadnagy eljegyezte Rémi Róbert festőművész leányát, Zsófikát.

— **A Sorompó ünnepe.** A Sorompó május 22-iki margitszigeti ünnepére nagy arányokban készül a rendezőség. Tegnap a helybizottság látogatott értekezletet tartott a vármegyeház dísztermében Apponyi Albertné grófnő elnöklésével. Társadalmunk előkelő hölgyeit láttuk együtt a gyűlésen, ami biztató jele az ünnepély fényes sikerének. Csütörtökön délután ugyancsak Apponyi Albertné grófnő elnöklésével a helybizottság a margitszigeti alsó vendéglő külön termében értekezletet tart, amelyen az ünnepélyen való részvétel módzatait állapítják meg. Újabbán sikerült még megnyerni a szereplők közé Molnár Ferenczet, aki a hangversenyen felolvas, Medgyaszay Vilma új kabaretszámokat ad. Váradi Ilke szaval, Neógrády Dóra pedig művészi tánczettel szerepel a műsoron. Rombay Dezsőné énekel. Jegyek és meghívók írást a Liga irodájához (Szentkirályi-utca 3.) lehet fordulni.

— **Ifju-törökök ünnepélye Párisban.** Az ifju-törökök a francia fővárosban — amint egy ottani levelezőnk jelenti — igen serény propagandát fejtenek ki. Mult nyáron félhavasoktól megjelenő francia lapot indítottak „La Turquie Nouvelle” cím alatt és ezt most hetilappá alakították át, melyet Moyses L. C. hírlapíró szerkeszt. A lap legutóbbi száma a magyar közgazdasági viszonyokról két terjedelmesebb cikket közöl. A „Turquie Nouvelle” szerkesztősége a napokban V. Mehmed szultán tiszteletére a párisi török nagykövét elnökségével bankettet rendezett, melyről az összes párisi lapok terjedelmesebb tudósításokat közölnek. A lakomán résztvettek a francia miniszterelnök és a francia külügyminiszter helyettesei, a párisi katonai kormányzó, a képviselőház „közgazdasági csoportjára” kiküldöttei, a párisi községtanács elnöke, a párisi török nagykövetség összes személyzete, Charles Laurent, a török kormány pénzügyi tanácsadója, az Ottomán-bank képviselője, számos francia író összesen vagy háromezázan.

— **Jégverés.** Elemi csapások sűrűn látogatják a gazdákat mostanában. Előző számunkban hírt adtunk már pusztító zivatarokról és jégverésekről. Most ugyancsak rettenetes jégverés híre érkezik Balafaluról és Miskolcra. Vasárnap, 16-án délután öt-hat óra között félórát tartó jégveső volt. A vetést, szőlőt, gyümölcsöt teljesen tönkretette, nem maradt semmi. A lakosság a legnagyobb nyomor előtt áll. A vetést ki kell szántani. Olyan az egész határ, mintha ellenség taposta volna le. A kár kiszámíthatatlan. A vihar a házak tetőjét letepte, fákat tövestől döntött ki, az ablakokat a jég minden házban betörte. A kis libákat és csirkéket agyonverte. A jég lapáttal kellett az udvarok sarvaiból össztisztítani. A legkisebb jég dőnőgássa volt. Péntek este 11 órakor hatalmas orkán vonult el Miskolc felett, felhőszakadással hasonló erővel, szélviharral. Majd később a jég kopogása is belevegült a pokoli zúrvazhangjába. Háromnegyed óra hosszat zuhogott a jég. Galambtojás nagyságu jégdarabok hullottak és pár perc alatt tíz centiméter magasságban borították a földet. Az iszonyú jégvihar mérhetetlen károkat okozott a természetben, de legkivált a szőlőkben. A miskolci szőlőgyekek az ideig termésnek 25—30 százalékát tönkretette a jégveső, melyhez hasonló jégpusztítás évtizedek óta nem fordult elő Miskolcon. A sűrű, sokáig tartó jégveső sok ház ablakait beverte és a miskolci fényképsz-műtermek tetőablakait csak nem kivétel nélkül összetörtte.

— **Rózsaleány-lakodalm Solymáron.** Mendl Teréz solymári szépséges leányzó nyerte el az idén a rózsakoszorút. Az ezzel járó ünnepek éppen olyan fényesek, mint megható lefolyásuk valának. Az ünnepek az e hó 16-án tartott rózsaleány-lakodalmal értek el fénypontjukat. Már a kora reggeli órákban lovas bandérium fogadta a meghívott vendégeket. A községében tartott polgári esküvő után, amelynél Straub Béla rendező, a község agilis jegyzője vezette az esketési szertartást, a menet, élén Mendl Teréz rózsaleány és dr. Tóth Jenőné rózsaleányával a rózsaleány megkoszorúzására a templomba vonult, ahol Kaiser plébános magasan szőnyeges ünnepi beszéddel a magyar kultúra terjesztésére s a testvéri együttérzés ápolására hívta fel a jelenlévőket. Az ünnepi lakomán a pomázsi járás főszolgabírája hivatalos felkérésint mondott a királynak, Mahovics főerdész a bajor rózsaleányt ültette, majd Kaiser községi plébános méltatta a rózsaleány-ünnep nagy erkölcsi jelentőségét. Veressmarthy képviselő a politikai helyzetről nyilatkozott. A hajnalig tartó táncmulatság sikerét nagyban növelték megjelenésükkel a környék legbájosabb asszonyai, leányai, Gróf Karásonyi Jenő megleghangú táviratot küldött.

— **Féltékeny szerelem.** Udmezővásárhelyt Sibir Oszkár erdészakadémiai növendék féltékenységből agyonlőtte menyasszonyát, Mihó László kocskeméti kántor lányát és azután önmagát mellbelőtte a fiatalember halálkiki.

— **A vezérkar nyári utazásai.** A vezérkar főnöke úgy határozott, hogy az idei kisebb vezérkari utazások a június közepétől július közepéig terjedő időben lesznek. Ezeknek az utazásoknak csoportbeosztása a következő: I. csoport Nagat-Magyarországon június 14-étől 25-éig végzi tanulmányait. A gyakorlat vezetője Schay Gusztáv ezredes. A II. csoport július 19-étől 30-áig Bukovinában végzi gyakorlatát; a gyakorlat vezetője basányi Csicserits Miksa ezredes. A III. csoport június 14-étől 25-éig a régi Erdély területén gyakorlatozik; vezetője hornthali Horvatzky Ernő ezredes. A IV. csoport június 26-ától július 7-éig Bosznia északnyugati részén végzi gyakorlatát; vezetője Zanantoni ezredes. Az V. csoport június 21-étől július 3-áig Hercegovinában és Dalmáciában gyakorlatozik; vezetője Goiginger Lajos ezredes. A VI. csoport június 15-étől 26-áig terjedő időre Tirol délnyugati részébe megy; vezetője Pichler Kletus ezredes. A VII. csoport Nyugat-Galicziában és Magyarország északkeleti részén július 5-étől 17-éig végzi gyakorlatát; vezetője Breit József alezredes.

— **A monitorok gyakorlata.** A „Bodrog” és „Temes” hadihajók, valamint két torpedóhajó Reddig Ferenc hajóhadnagy vezényletével Zimony fölé érkeztek. A hajók tegnap és ma Zimony felett lögyakorlatokat végeztek s holnap a Szávára mennek, hol a gyakorlatokat folytatják.

— **A fogyasztási adók biztosítása.** A pénzügyminiszter most adta ki az állami borítal- és fogyasztási adók, valamint az azokkal kapcsolatos községi bor- és szeszfogyasztási adópótlékok új biztosítását tárgyazó körrendeletét. Az enlített adók, esetleg adópótlékok 1910-re ott kerülnek biztosítás alá, amely városokban és községekben a megváltási vagy bérleti szerződés ez év végével föltétlenül lejár, továbbá azokon a helyeken, ahol azok eddig fogyasztás hiányában biztosítva nem voltak vagy ez évben reautálás vagy kincstári kezelés útján szedettek be, végre oly helyeken, ahol egyik vagy másik részről felmondás történik. A pénzügyigazgatóságok az államkincstár részéről csak nagyon fontos esetekben és csak a pénzügyminiszter előzetes beleegyezésével mondhatják fel az érvényben levő megváltási vagy bérleti szerződést. Az új biztosítások minden körülmények között csak az 1910. évre terjedhetnek ki és ez évi december 1-éig országsszerte befejezendők.

— **Egy grófnő a kémkedés gyanúja alatt.** Lembergől jelentik, hogy Skrzinszka lengyel grófnőt a welsburgi (Tirol) törvénytörvények megkeresésére letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték. A grófnő korábban dr. Dobrzanszkinak, a lembergi helytartóság kerületi biztosának volt a felesége, akitől azonban néhány évvel ezelőtt elvált. Mintegy másfél évvel ezelőtt a grófnő a tirolai Welsburgban lakott, ahonnan nagyobb szállodái adósságok hátrahagyása után megszökött. Azóta Ausztria különböző vidékein, többnyire a Semmering környékén tartózkodott és ez alatt az idő alatt feltűnően sokat érintkezett a katonatiszti körökkel. A rendőrség éppen emiatt azt hitte, hogy a grófnő kémkedéssel foglalkozik. A könnyelmű adósságcsinálás miatt különben már vizsgálati fogságban is volt, ahonnan azonban rövidesen kiszabadult. A grófnő a kémkedési ügy tisztázásáig egyelőre fogságban marad.

— **Halálos végű lövőgyakorlat.** Életével fizetett Berlinben egy szerencsétlen tanuló a pajkosságáért. Egy gimnáziumi tanuló szülőivel a gyakorlóter környékén sétált és pajkosságából fölment arra a föltésre, amelyre a czellővíz táblát fölállították. Egyszerre eldőrdült egy lövés s a fiu szülőinek szemeláttára összerogyott. A golyó altestébe hatolt. Az őrmester, aki a lövést tette, fölsietett a föltésre s gondoskodott arról, hogy a gyermek orvosi segítségben részesüljön, de a fiu még az orvos megérkezése előtt meghalt.

— **Asztalos-sztrájk Fiumében.** Fiumében az asztalosmunkások sztrájkba léptek. Kilenczórán munkaidőt és 10 százalékos fizetésemelést követelnek. Az ipartestület gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a munkások követeléseit választott bíróság előtt tárgyalják. Ezen bíróságra a munkások hat és az ipartestület is hat tagot delegál. Az összes asztalosműhelyekben szünetel a munka.

— **A hadsereg gyors élelmezése.** A hadügyminisztériumnak a hadsereg gyors élelemmel való ellátását tanulmányozó katonai bizottság harminezöt tagja Aradra érkezett és hétfőn Hausenblas Alfréd altábornagy vezetésével tanácskozást tartott. A bizottság ma reggel Dávára ment, honnan átlavagolnak Szelistyére.

— **A Hungária-fürdő uszócsarnoka.** A főváros kellő közepén látványosság számba menő uszócsarnok készült. Ringer Géza s dr. Ringer Lajos, a Hungária-fürdő tulajdonosai káprázatos fényűzéssel s a legmesszebbmenő kényelemmel s lelkiismeretes egészségügyi berendezésekkel olyan uszócsarnokot létesítettek, amely nemcsak a fővárosban, ahol különben is nem nagyon sok a fürdő, hanem a messze külföldön is ritkítja párját. Márvány, majolika, eszirtó üveg, csillogó bronzdíszmennyek, szobrok, szőnyegek, csillárok s a belső berendezésnek művészi érzékkel alkotott tárgyai a Hungária-fürdőt s az óriási uszócsarnokot mindenki előtt egyformán kívánatosá teszik s kellemes fürdőzhelyévé a főváros lakosságának. A nagy uszócsarnok az előcsarnokkal szemben van, 40 yard hosszúságú, mely méret az uszóversenyek megtartása miatt volt szükséges. Az előcsarnokból jobbra van a bejárat a női gőzfürdőbe, baloldalt pedig a férfi gőzfürdőbe, az uszócsarnok maga a napnak egy részében a nők, másik részében pedig a férfiak részére szolgál. A női gőzfürdő mai formájában a legmodernebb kívánalmaknak is eleget tesz. Az uszócsarnok oldalain vannak a kabinok több emeleten elhelyezve, melyeken külön lépcső és egy állandóan mozgásban levő lift (pater-noster mű) adják a közlekedést. Az uszócsarnok gazdag márvány-, réz- és ezüst burkolata feltűnő és elegáns. Az uszócsarnok felett színes üvegből van a tető, melynek olyan szerkezete van, hogy meleg nyári napokon villamos gépezet segítségével szétoltható, úgy hogy az egész uszócsarnok fedetlen és a virágokkal díszített udvar válik láthatóvá. Az uszócsarnok bejáratával szemben hatalmas szabad lépcső látszik, melynek közepén színes vízesszél alakjában ömlik állandóan be a víz. Az uszócsarnok alatt van a gépház, kovácsműhely, kazánház, hét darab Stirling-féle kazánnal, melyek mindgyikeben másfélkilométer hosszú forró gőzzel telt eső melegíti fel a vizet kellő hőfokra. Az emeleten tágas buffet, fölötté pedig pazar pompával berendezett pihenőhelyiség van. Az új fürdőben olvasóterem, könyvtár fog a közönségnek szórakoztatást nyújtani. Az uszócsarnokban modern berendezésű, villamos hajtású „uszógép” szolgál az uszók tanítására, ugrótornyok, tobozok pedig a vízjátékok üzésére. Az épület tetején napfürdők és kilátótornyok vannak, melyekhez liften lehet feljutni. Egy időben 3000 ember fürdhet meg ez óriási telepen. Az elhasznált vízmennyiség naponta 5500 m³, maga az uszócsarnok bassinje 1200 m³ vízmennyiséget fogyaszt naponta. Az orvosi és fogorvosi rendelőböz Röntgen-kamrák vannak a fürdőben. Az épület minden része a legnagyobb luxussal készült, úgy hogy a külföld hasonló intézményeit messze túlszárnyalja. A tervezés és művelés nehéz munkáját Ágoston Emil építész, a majolika díszítést a Zsolnay-gyár, a fürdő üvegberendezési munkálatait Klopfer Jakab es. és kir. udvari üveges végezte.

— **A hercegi pár automobilja.** Rómában történt az alábbi gőpkocsis-szerencsétlenség, melynek három sebesültje van. De a római rendőrség nem ismer trófát, hanem egy herceget, aki a szerencsétlenség okozója volt, letartóztatták. Az erre vonatkozó tudósítás így szól: Ma reggel don Carlo Bourbon de Monte, Fanstina hercege feleségével sétakocsizásra indult. Automobilját a herceg maga vezette. Midőn a Margherita hid alá ért, három fiatal munkás haladt át éppen az uttasten, akik közül kettőt a sebesen hajtó kocsi elütött. Azonnal kórházba szállították őket, ahol gondos ápolásban van részük. Luigi Aermanni, egy 15 éves fiu az egyik sebesült, akinek életfenmaradásában az orvosok nem bíznak. A rendőrség letartóztatta a herceget, s a vizsgálati fogságot az ügyesség is föltartotta.

— **Rejtélyes eltűnés.** A fővárosi rendőrséget rejtélyes ügy foglalkoztatja. A husvéti héten történt, hogy Gannie Jánosné, szül. Pasitzky Mariska, egy államvasuti tisztviselőnek a neje eltűnt és azóta nem adott hírt magáról. Az eltűnés meglehetősen rejtélyes körülmények közt történt. Gannie Jánosné, aki elváltan élt az urától, édesanyjával, özv. Pasitzky Józsefnével vagy Rákóczi-utí fogorvoshoz látogatott, hogy a fogait kezeltesse. Mialatt édesanyja a fogorvossal beszélgetett, a fiatal asszony kisompolygott az előszobába és nyomtalanul eltűnt. A megindult nyomozás kiderítette,

hogy Pasitzky Mariska, aki beteges hajlandósága nő és már sokszor eltűnt kisebb-nagyobb időre, aznapra szobát bérelt a Ráday-utczában lévő Két korona-szállóban, ahol meg is jelent. Este tíz 86-os bakával mulatott a szálloda vendéglőjében, onnan pedig négy katonával a Gellérthegyre távozott. Azóta senkise látta. A szobában megtalálták egyik cipőjét és a retiküljét. A rendőrség a Radetzky-kaszárnyában kinyomozta a négy katonát, akik annyit beismertek, hogy a nővel mulattak, de egyértelműen vallották, hogy az asszonytól hajnalban elváltak s azóta semmit sem hallottak fölöle. A négy katonát ennek daczára letartóztatták és a rendőrség is folytatja a nyomozását.

— **Kisleányok megrontója.** Veszedelmes nő tartóztatott le ma a budapesti főkapitányság. Az elzüllött teremtes Kemenes Irma 28 éves utczai leány, aki a Sip-utca 15. szám alatti lakására fiatal 12—14 éves iskolásleányokat csábított, akiket vendégeinek kiszolgáltattott. Ezért a leánykák 50 fillért, 1 koronát kerestek naponta. Az elvetemült leány azzal védekezik, hogy a kisleányok maguk keresték fel azzal, hogy ők rossz leányok akarnak lenni. Ő tanította őket. A rendőrség a czudar védekezés után letartóztatta Kemenes Annát.

— **Elmebeteg emberek.** A rendőrség tegnap négy elmebeteg embert helyezett el a lipótmizei tébolydában. Hamm János 79 éves szegényházi apolt a Kórház-utczai régi temető egyik sírboltjában teljesen levelezte, azután kirohant az utcára és szent énekeket énekelt. — Graff Ottó 26 éves asztalos beállított a főkapitányságra, ahol azt panasolta, hogy üldözik. Minden utca sarkon lesnek rá és meg akarják gyilkolni. — Florák Miklós 42 éves napszámos a Maglódi-utí téglyagyárban nagy konyhakéssel a kezében megtámadta munkástársait s mindenkit le akart szurni. — Löbl Izidor 23 éves házi szolgáló a Dunaparton izága viselkedésével keltett feltűnést. Megállította a járókelőket és gorombáskodott velük. Mind a négy elmebetegot bevitték a főkapitányságra, ahonnan a mentők vitték el a lipótmizei tébolydába.

— **Betörő utászkatona.** Feltűnést keltő betörés híre érkezik Szekesfehérvárról. A bakonyvárkányi postahivatalba éjnek idején egy tényleges szolgálatban álló utászkatona betört, de a postamesternő lélekjelenléte meghiúsította a betörést. A bátor postamesternő neve Koppe Jozefin. Tegnap éjjel arra ébredt föl, hogy a hálószobájával szomszédos postahivatal ajtaját fessegetik. A postamesternő kiugorva az ágyából, revolvert fogott és besietett a hivatalos helyiségbe. Megdöbbenve látta, hogy egy férfi egyik kezében égő gyertyát tartva, a másik kezével egy feszítővassal az üvegajtót akarja kinyitni. A betörő, hogy odáig eljutott már, a zárt folyosó ajtaját kifeszítette. A postamesternő nem veszítve el lélekjelenlétét rákiáltott a betörőre:

— Takarodjék, mert lelövöm!

A meglepett betörő válasz nélkül elmenekült. Koppe Jozefin a betörőben Czimmer József odavalló jómódu gazda katonafiára, Czimmer Istvánra ismert, aki Budapesten mint tizedes szolgál a tábori utászrezdben. A betörést megelőző napon Czimmer István, aki szabadságon volt otthon szüleinél, megjelent a bakonyvárkányi postahivatalban és apja megbízásából 879 koronát tartalmazó pénzeslevelet adott fel vidékre. A postamesternőnek már akkor gyanusnak tűnt fel a katona viselkedése, aki kérdészködött tőle, hogy hol tartják a pénzt s örzik-e a postát? A postamesternő kitérő válasza után a katona eltávozott. Ugy látszik, már akkor elhatározta, hogy betör a postára és ellopja az imént feladott pénzeslevelet. Éjjel, amikor a postamesternő a gyanus neszre felébredt és kisetett a hivatalba, a pörére vetkőzött emberben rögtön felismerte Czimmer Istvánt. A postamesternő reggel jelentést tett az esetről a csendőrségnek, de Czimmer Istvánt már nem találták otthon, korán reggel visszautazott czerodéhez Budapestre, ahol a csendőrség távirati megkeresésére letartóztatták.

— **Rendőri hírek. Sztrájk egy házlebontásnál.** Ma reggel az Irányi-utczában, a 10. számú ház lebontásán dolgozó munkások, 22 férfi, 9 nő és 7 fiu sztrájkba léptek. Béremelést követelnek. — **Eltűnt utazó.** Schwarz Áron 31 éves utazó ma délelőtt Nagdiófa-utca 29. számú lakásán marólugot ivott. A Rókus-kórházban ápolják. Tettének oka ismeretlen. — **Lezuhant a negyedik emeletéről.** Gerkulyics Erzsébet 14 éves háziléány ma délen a Dembinszky-utca 41. számú ház negyedik emeletén levő lakás ablakán kinezett az utcára. Közben nagyon előre hajlott, elvesztette az egyensúlyt és az utcára zuhant. Nagyszó testét összehozta és agyrázkódást is szenvedett. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

— Halálozás. Dr. *Tedeschi* Hermann temesvári ügyvéd, városi törvényhatósági bizottsági tag 33 éves korában Budapesten meghalt. A holttestet Temesvárra szállítják és szerdán temetik el a családi sírholtba. A *Tedeschi*-családot a legutolsó esztendő alatt kegyelemlél sujtotta a végzet. A múlt év tavaszán halt el a családfő, *Tedeschi* János, a kereskedelmi és iparkamara elnöke; őszel meghalt *Tedeschi* Károly kálói mérnök, a legidősebb fiú; néhány hét előtt dr. *Tedeschi* Borbála trencsényi felsőbb leányiskolai igazgatónő temették el, aki az első női bölcsészettudor volt Magyarországon; most a harmadik testvér, dr. *Tedeschi* Herman halála kelt mély részvétet az egész városban.

Alsebesi és mélynádasi *Tornágy* Lajos, Békésvármegye főszolgabírája, 1848-as honvédfőhadnagy 85 éves korában Kaposvárott meghalt. A magyar szabadságharcnak egyik legerősebb vezetője volt, mert az ott kapott sebekből sohasem tudott kigyógyulni és 58 évig állandóan betegeskedett.

Böszörményi Béla ref. lelképásztor, a békésháti egyházmegye tanácsbírája és pénztárnoka május 16-án rövid szenvedés után életének 52. baltónyai lelképásztor-kodásának 22-ik évében meghalt Battonyán.

Hoffmann Mór terménykereskedő hosszas szenvedés után ma elhunyt. Temetése esütörtökön délelőtt 10 órakor lesz az Eskü-tér 6. szám alatti gyászházból. A megboldogultat tisztelőinek és rokonainak nagy száma gyászolja.

Csurgai József 48-as honvédtizedes Kölesden meghalt. Néhány órával később felesége a halálba. Mindkettőt nagy részvét mellett temették el.

x Ha gyermekét egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént. Ne vezesse magát félre az utánafojtól.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellamesebb, 10 fillér.

Verne szobra.

Amiensben, a Pikárdia békés székvárosában, a napokban leplezték le Jules Verne emléksobrát. Kevés nagy ember neve érte el azt a népszerűséget, mint a Strogoff Mihály szerzőjé, akinek kalandos elbeszélései sokkal egészségesebb irányban foglalkoztatták a gyerekvilág képzeletét, mint manapság Nick Carter s társai.

A szoborleleplezési ünnepség nagyszabású irodalmi esemény jellegével hatott. Párisból tudósok és írók rándultak le, az idegenforgalom nagyarányokat öltött és Jules Claretie emlékszerződe zugó lelkesedést váltott ki az összesereglett tömegből.

Az emlékmű, Roze szobrász alkotása, jellegzetesen fejezi ki az ünnepelt író működését. Verne mellszobra egy stilizált oszlopra van helyezve, míg az oszlop tövében gyermekek csoportba műveinek olvasásába merül.

Ez a csoport magyarázza meg Verne világhírét. Akit a gyermekvilág nemzedékeken át szívébe zár, nem maradhat egy nemzeté. Az egész művelt világ számot tart rá. Már apáink is kipirult arccal s visszafojtott lélegzettel olvasták a „Grant kapitány gyermekei” és a mi unokáink is gyönyörűséggel fogják olvasni Fogg Phileas kalandjait, amint nyolcvan nap alatt szágulda körül a világot. Még akkor is, ha a mi modern globe-trotterjeink kicsinyléssel bobizonyítják is, hogy ezt a feladatot ma már negyvenöt nap alatt is meglehet oldani.

Liddebrock tanárt elkísérik a föld központjába és Arno Saknussam titokzatos felirata megzavarja álmukat. És melyik nem szeretne a gunklub kövegében, Arden Mihály és Barbicane társaságában a holdba repülni? Vagy léghajjón öt héten át Afrika fölött elszállni.

Verne a természettudományi korszak poétája volt. Amit száraz földrajzi kézikönyvekből, vagy száraz professzorok unalmas előadásai nyomán nem szívesen tanultunk meg, azt az ő fantáziája bearányozta és élő alakokkal benépesítve vezette szemünk elé. Sohasem dolgozott mesterkéltséggel, buja vagy perverz eszközökkel. Hősei mindig egyszerűek, jók, céltudatosak, tisztán körvonalozottak. A velük szembeállított gonosztevő is éppen ilyen élesen van rajzolva.

De ne higgyük, hogy a Verne-féle elbeszélő művészet olyan egyszerű, aminőnek olvasásközben látszik. Vele született nagy tehetség és az az ősrégi mesemondó hagyomány kellett hozzá, mely a francia-breton fajnak, a trubadurok ideje óta, sajátja.

Jules Verne is breton volt. Nantesből szá-

mazott, bár életének legnagyobb részét — házassága óta — Amiensben töltötte. A tengerpart közelében maradt. Ennek sós lehellete közvetítette azt a kalandos hangulatot, melyre műveiben szükség volt. Az erőkben esőrgedező breton vér megérezte az idegen partok és ismeretlen tengerek felé szálló vágyódást, jóllehet Verne sohasem volt kedve az utazásra, amint tudvalevőleg soha nem is utazott.

A nagy elbeszélőnek talán éppen ez volt a legfinomabb lélektani fogása, tudván, hogy tolla tüstönt megbénaulna, amint a valóság közvetlenül, kézzelfoghatólag feltárná szeméi előtt. A „valóság” — igaz — megboszulta magát, amennyiben a fantázia, az utolsó időben, nem tudott mást tenni, mint hogy a régi motívumokat ismételtette vele. De aki egy tekintélyes könyvtárat összeír, aki késő vénségekig dolgozott, s aki halála után örökségül egész esomó kiadatlan művet hagyott az ő kedves, fiatal olvasóinak, akkor is hálára számíthat, ha az új milieuban régi ismerősöket, vagy új embereket régi milieuban vezet elénk.

Az a gazdag fantáziájú író, aki a tengeralatt járó hajót, az aeroplant, Afrika kikutatását és sok egyéb ma már megoldott problémát előre megsejtette, helyet követelhet a 19. század alkotó szellemi között.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. Anthes György több hetj amerikai vendégszereplés után ma este ismét Operánk színpadára lépett, *Lohengrin*-t énekelte. A visszontatás alkalmából eljött a művész nagyszámú tisztelője és lelkes ovációban részesítette. Amikor Lohengrin elbucszik a hatyutól, utban a királyi szék felé: ekkor tört ki az üdvözlő taps és Anthes látszólag jókedvűen, sok művészi szeretettel énekelte végig nehéz, fárasztó szerepét. A fölvonások végén folyton megújult az ováció és Anthes mellett *Vasquezne*, *Ney Bernát*, *Mihályi* és *Berts* Mimi vitték a nehéz nyári feladat igáját.

(*) Értekezlet a főpróbák dolgában. Tóth Imre, a Nemzeti Színház igazgatója, ma délután négy órára a főpróbák ügyében értekezletre hívta meg a fővárosi színházak igazgatóit. Az értekezleten megjelentek: Beöthy László, a Magyar- és Királyi színház igazgatója, Faludy Gábor, a Vigszínház igazgatója, Feld Zsigmond és Feld Mátyás, a Városligeti színház igazgatói, Mészáros Imre, a m. kir. Operaház igazgatója, levélben mentette ki távollmaradását és véleményét írásban közölte. A színház igazgatók abban állapodtak meg, hogy június 10-ike táján a főpróbák kérdésének megvitatására tágabb körű értekezletet tartanak, amelyre meghívják a budapesti összes napi- és hetilapok szerkesztőseit, az Otthon írók és hírlapírók körét, a Budapesti Újságírók Egyesületét és a Hazai színpadi szerzők egyesületét.

(*) Az Opera műsora. Holnap, szerdán Gábor József fellépésével a „Rajna kínese” kerül színre. Az előadást pontban hét és fél órakor kezdik s egyfolytában játszzák végig. Felvonások közt nincsenek. Az igazgatóság tehát ezúton is kéri a közönséget, hogy pontosan szívekeződjék megjelenni. Csütörtökön bemutató előadásul kerül színre a makranozos hölgy” című műsora, a német színpadok nagykedveltségű műsordarabja, melyet ünnepi előadás keretében épen most készül bemutatni a kölni városi színház. A Shakespeare vígjátékából írt dalművet gondos előkészületek után most fogják először játszani magyar színpadon. A darab főbb szerepeit Szamosi Elza, Ambusné, Takács Arányi, Szendrői, Bendiner, Mihályi, Hegedűs, Kertész és Fiebler adják. A zenei rész bemutatását Kerner István karnagy vezette, ki az előadást is vezényelni fogja. A színpadi rendezés Alsóghy K. főrendező munkája. Pénteken a Nibelung tetralógia második estélyül „A walkür”-t adják. Szombaton Burrián Károly száz királyi kamaráénekes lép fel hosszabb távollét után először a Siegfried című szerepében. Ezt az előadást hérlétszűnetben az alkoholellenes egyesület szanatóriuma javára rendezik.

(*) Hírek a Nemzeti Színházról. Pénteken, e hó 21-én, lesz a bemutató előadása a Nemzeti Színházban *Biro* Lajos „Pérfiak” című háromfelvonásos társadalmi színművének, amelyet e hét folyamán még szombaton és vasárnap este is előadnak. Az újdonságban az egyetlen női szerepet Aczél

Ilona, a színház új tagja adja; a többi szerepet pedig Pethes, Somlay, Odry, Hajdu, Bartos és Nácisz játszzák. Holnapra, szerdára, a *Passé-partout*, Georges Thurner színműve, esütörtökre pedig „A bunda”, Gerhardt Hauptmann tolvaj-komédiája van kitűzve. Mindkettőt abban a szereposztásban adják, amelyben az eddigi előadásokon nagy sikert arattak. Csütörtökön délután a rendőrségi tisztviselők nyugdíjalapja javára „A bor”, Gárdonyi Géza falusi története kerül színre a rendez szereposztásban. Jövő vasárnap délutánra „A vasgyáros” van kitűzve, Mihályival a címzéserepben. Hétfőn az aranyembert adják mérsékelt helyárrakkal.

(*) „Was ihr wollt.” A „Vizkereszt, vagy: amit akartok” lesz elcsje annak a tíz előadásnak, amelyet Reinhardt berlini színtársulata szombattól kezdve a Vigszínházban rendez. Shakespeare-tel kezdik és azzal is fogják végezni az idei vendég szereplést, amennyiben utolsó előadásul „Hamlet” kerül színre. A „Vizkereszt” már közel kétszázszor került színre a Deutsches Theaterben és a szezon folyamán egyetlen egy új mű sem ért el akkora sikert, mint ez a klasszikus vígjáték, melynek rendezése körül Reinhardt különösen nagy sikert aratott. A közreműködők közt van a társulat színese java és közönségünk jó ismerősei játszzák a főszerepeket. Így Heims Elza, Wangél Hedvig, Wassermann Hans, Moissi Alexander. Először játszik Budapesten Diegelmann Wilhelm, Reinhardt társulatának új szerelmes színese, akit Berlinből a legjobb hírnév előz meg. — Holnap, szerdán, a Vig színházban a „Lupin Arzén” ismétlik.

(*) A pozsony—fiumei színházak igazgatója, Balla Kálmán, az őszől kezdve rendezőnek és titkárnak szerződtette dr. Patek Bélát, a Népszínház-Vigopera nagy készülségű, agilis volt titkárát.

(*) Krecsányi társulatának műsora. Az Országos Színészegyesület tanácsának műsorbizottsága most össze fogja állítani a nagyobb vidéki színházak egész téli évadjának műsorajánlatát, hogy ez által könnyebben felelhessenek meg a kultuszminiszter által nekik megbírálni rendelt művészeti nívó megítélésének, amelytől azután a miniszter az államszolgálatot teszi függővé. A műsorbizottság most készült el a temesvári színház műsorajánlatával, amelyből látjuk, hogy *Krecsányi* Ignác színtársulata az elmúlt téli évadban összesen 244 előadást tartott. Az évad folyamán a társulat 26 bemutató előadást tartott. A lejátszott 244 előadásból volt: 25 operaelőadás, 106 operettelőadás, 53 dráma és színmű előadás, 29 vígjáték és bohózat-előadás, 26 népszínmű előadás, 2 előkép előadás, 2 kabaret előadás. Az idény alatt több kiváló fővárosi művész és művésznő vendégszereplése tette változa-

(*) Virágjáték az Urániában. Ducoudraynak hétfőn oly nagy sikert aratott zenejátékát holnap, szerdán, a fővárosi urí műkedvelő társaság megismétli az Urániában. A második előadás iránt is rendkívül nagy az érdeklődés. Az előadás este nyolc órakor kezdődik. Az előadást Augusztia főhercegnő is megtekinti.

(*) A „Téli regé” opera Berlinben. A berlini királyi Operaházban tegnap mutatták be *Goldmark* „Téli regé” című operáját. A dalművet a közönség nagy tetszéssel fogadta, amit a felvonások végével felhangzó élénk és meleg tapsok is bizonyítanak. Az előadás kitűnő volt. Különösen Hempel kisasszony (Perdita) és Mac Lennan (Leontes) váltak ki. A rendezés és kiállítás elsőrangú volt.

(*) Vörtesy Gyula új könyve. Pünkösdre Vörtesy Gyulának új verses könyve jelenik meg, amelyet már most ajánlunk olvasóink figyelmébe. A könyvet annak idején ismertetni fogjuk.

(*) A krasznahorkai képtár. Gróf Andrássy Dénes a krasznahorkai vár alján muzeumszerű képtári épületet emeltetett, amelyben a múpártoló grófnak éveken át gyűjtött képei és szobrai helyeztetek el.

(*) A Budai Nyári Színházban holnap, szerdán, Hervé „Lili” című operettje kerül színre. A címűszereplő Földi Frida, Plinhard Falussy lesz. Áldozesütörök ünnepén két előadást tartanak, délután a „Sárga eső” című népszínmű kerül előadásra okos helyárrakkal, este, Budavár bevételének évfordulóján, az „Aranylakodálm” című látványos kiállításos történelmi színművet adják, a vezető szerepekben Ander Máriával és Klenovits Györggyel.

(*) A Nemzeti Zenede idei évrő osztályvizsgái június hó 2-án kezdődnek és 26-ig tartanak. A nyilvános vizsgálóeladások, amelyek részint a fővárosi Vigadóban, részint az intézetben lesznek, június hó 5-én, szombaton kezdődnek és 18-án érnek véget. Az 1909.—10. iskolai évre a beírások augusztus hó 29-től szeptember 8-ig tartanak, napokint délelőtt 9-től 1 óráig. Később jelentkezőket csak igazgatósági engedély alapján vesznek fel. A beíratási díj 12 korona.

(*) **Paczka Ferencz itthon.** Paczka Ferencz külföldön élő festőművész hazánfa hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezett. A művész társaságában van felesége, a kiváló festőművész nő.

(*) **A müncheni képzőművészeti akadémia jubileuma.** Éppen száz esztendeje, hogy I. Miksa bajor király megnyitotta és rendelkezésének átadta Münchenben az uralkodó Wittelsbach-család alapította képzőművészeti akadémiát, amely az elmúlt század alatt egyszóval az egész világot elárasztotta művészekkel s iskolája volt a legkiválóbb magyar művészeknek. A nevezetes évfordulót fényes ünnepség keretében ülte meg az akadémia, amelyen résztvettek Európa legjobb nevű művészei, Luitpold bajor régensherceg, Lajos királyi herceg és az egész Wittelsbach-család. A jubileumon a mi képzőművészeti főiskolánkat Szinyei-Merse Pál és Balló Ede tanár képviselték, akik mindketten Münchenben tanultak. A magyar küldötteket különös szívélyességgel fogadták, mert talán éppen a magyarok azok, akiket a legtöbb kötelek fűz Münchenben. A jubileumi ünnepélyek szerdán kezdődtek az ismerkedési estélylyel, amely a Bürgerbrau-Keller óriási helyiségeiben volt s amelyen néhány ezren vettek részt. A főünnepség csütörtökön délelőtt folyt le a regensherceg és az uralkodócsalád jelenlétében az Odeonban, a melyet erre az alkalomra Seidl Emánuel tervei szerint díszítettek. Elsőnek Müller éreztető, az akadémia igazgatója, aki most titkos tanácsosi rangot kapott, üdvözölte az udvart s a vendégeket s néhány tartalmas mondattal emlékezett meg az akadémia alapítójáról: a Wittelsbach-családról. Stieber titkár az akadémia százéves múltját ismertette s ezután felzúgott az orgona s hatalmas ünnepi induló hangjai mellett, amelyet orgona és hárfakísérettel női kórus adott elő, bevonultak a művészet ágait allegorizáló alakok és megkoszorúzták I. Miksa király szobrát. Délután a Künstlerhausban díszbéd volt, amelyen mindkét küldöttünkkel hosszasan elbeszélgetett a régensherceg, Lajos királyi herceg és Theresia hercegnő. Különösen említésre méltó, hogy Lajos herceggel mindvégig magyar nyelven folyt a társalgás és meglepte az urakat, hogy mennyire tájékozódott a magyar művészeti viszonyokról. Szombatou Luitpold régenshercegnél volt díszbéd, míg az akadémia volt igazgatója, Fritz August Kaulbach vacsorát adott a külföldiek tiszteletére, amelyen ismét igen szeretetteljesen ünnepelték Szinyei mestert.

(*) **A kolozvári szintársulat Aradon.** Az aradi vesztőhely megváltása érdekében, tudvalegileg, országos mozgalom indult meg. Az aradi szintársulat bizottság, természetesen, szintén magáévá tette a nemes ügyet és szintén hozzá akar járulni annak megvalósításához. E célból nagyszabású előadást rendez, melyhez a Kolozvári Nemzeti Színház társulatának közreműködését is megnyerte.

(*) **A szolnoki művészeti ösztöndíj nyertese.** A dr. Kohner Adolf-féle szolnoki művészeti ösztöndíj bírósága ma tartotta meg ülését a Műcsarnokban. A jury az ezeröttszáz koronából és szabad műteremből álló ösztöndíjat a sok pályázó közül egyhangulag Góth Móricznak, a tehetséges fiatal festőművésznek ítélte.

(*) **A szombathelyi nyári színház kapunyitása.** A soproni magyar szintársulat, Nádasdy József igazgató rendezésével, e hó 29-én, szombaton, nyitja meg ünnepélyes előadással a szombathelyi új nyári színházat.

(*) **Nagy operett-hangverseny a Műcsarnokban.** A Képzőművészeti Társulatnak május 31-ig meghosszabbított, óriási sikerű tavaszi tárlatán e hó 20-án, áldozócsütörtökön nagy operett-hangverseny lesz. A hangversenyen a honvédzenekar Bachó István vezetésével a következő kedvelt operettek adják elő: 1. Strauss: Nyitány a Czigánybárókból. 2. Rubens: Részletek a Hollandi lányból. 3. Strauss: Operett revue. 4. Szirmai: Részletek a Tánccos huszárokból. 5. Offenbach: Nyitány a Trapezumti hercegnőből. 6. Lehár: Részletek a Drótos tótból. 7. Strauss: Részletek a Varázskeringőből. 8. Fall: Részletek a Dollárkirálynőből. — A tárlat délelőtt 9—1 óráig 1 korona, délután 1—6 óráig 40 fillér belépődíj mellett tekinthető meg. Este 7 órakor nyílik s a hangversenyre az egy koronás jegyeken kívül a tag- és családtagjegyek is érvényesek.

(*) **A Zenede ösztöndíjai.** A Nemzeti Zenede igazgatósága a következő tehetséges növendékeit részesítette ösztöndíjban. A gróf Zichy Géza-féle 200 koronás ösztöndíjat Weisz Margit zongora-tan-zsági növendék, a Bartay Ede-féle két 100—100 koronás ösztöndíjat Kósa Sándor zongora- és Beck Ferencz kürt-tanszakbeli növendékek és a Saxlehner Andor-féle 100 koronás ösztöndíjat Kalina László gondnok-növendék nyerte el.

FŐVÁROS.

(*) **Községi választók összeírása.** Pénteken, május 21-én kezdődik a főváros valamennyi kerületében a községi választók összeírása. A munkálat május 21-étől 28-áig tart, mindennap délelőtt 9—12 óra, délután 3—6 óra között. Az igazoló választmány az összeírással kapcsolatos tudnivalókat az alábbiakban közli a közönséggel:

A törvény értelmében választó az a honpolgár, aki országgyűlési képviselőválasztói joggal bír, ha írni és olvasni tud és a fővárosban két év óta állandóan lakik. De választási jogot nem gyakorolhat, ha a) az előbb említett kötelekkel bír is; a) a hadsereg, a haditengerészet állományában tetteleg szolgáló katoná, valamint a tetteleg szolgálásban álló honvéd; b) aki büntetővizsgálati fogságban van, vagy aki valamely büntény miatt elmarasztaltott, a jegerőre emelkedett marasztaló ítélet kihirdetésétől a büntetés egész tartama alatt; c) aki esod alatt áll. A törvény szerint csak személyesen, vagy ez esetre törvényesen meglatalmazott által jelentkező választók iratnak össze. Mindenki csak egy választókerület névjegyzékébe iratlik be, amelyben roades lakása vagy ingatlan birtoka van. A jelen összeírás jogérvényessége három évre (1909., 1910. és 1911. évekre) terjed. Az összeíró küldöttségek által elutasított neveit külön névjegyzékbe jegyzik. Az elutasítás ellen az igazoló választmányhoz lehet fellebbezéssel fordulni.

Az összeírások minden kerületben az előjáróság helyiségeiben történnek.

(*) **A gyalogjárók tisztasága.** A főváros gyalogjárói főképp amiatt piszkosok, mert a közönség mindenféle hulladékot, villamosjegyet, papírt, szivarveget, gyümöleshéjat stb. a járdára dob. Hiábavalók a köztisztasági hivatal által ujabban alkalmazott járdatisztogató fiúk, akik pedig elég szorgalmasan teljesítik kötelességüket. Hogy ezeknek a gyermekeknek a munkáját különösen a villamos vasutak szakaszhatárainál és a forgalmasabb utcakeresztezéseknél megkönnyítse, a köztisztasági hivatal hulladékgyűjtő kosarak felállítását tervezi. Ezekbe a kosarakba a közönség maga dobja a hulladékot. Az első próbakosarat a Kossuth Lajos-utca és Múzeum-körut keresztezésénél állítják fel és a főváros köztisztasági hivatala arra kéri a közönséget, hogy a szemetet kosárba dobja.

(*) **A Gizella-tér szabályozása.** A mérnöki hivatal két tervet készített a Gizella-tér szabályozásáról. Egyiknek Devecis Ferencz műszaki tanácsos és Wargha László mérnök a szerzői, másikat Heuffel Adolf középítési igazgató dolgozta ki. A főváros mindkét tervet átküldötte a Magyar Mérnök- és Építészegyletnek azzal a kérelemmel, hogy nyilatkozzék, melyiket ajánlja a kivétel alapjául. Az egyet mű- és középítési szakosztálya legutóbb tartott ülésében foglalkozott ezzel a kérdéssel. A vita alapjául a működő bizottságnak az a javaslata szolgált, hogy a főváros a két terv mellőzésével maradjon meg a régi vonalánál, mivel a két terv közül egyik sem kielégítő, de a szabályozás különben egy harmadik tervet is mutatott be, amelyet a szakosztálynak tanulmányozásra ajánlott. A szakosztály Lechner Jenő, Jakabffy Zoltán, Hauszmann Alajos, Kajlinger Mihály és mások felszólalása után kimondta, hogy a működő bizottság javaslatát magáévá teszi, vagyis azt ajánlja a fővárosnak, hogy a tér maradjon meg mai alakjában.

(*) **Jelentkezés mértékhitelítésre.** Az állami mértékhitelítő hivatal a kereskedelmi miniszter rendelete értelmében közli, hogy a közforgalomban használt összes hossz mértékek, folyadékok és száraz tárgyak mérésére való ürmértékek, súlyok és mérlegek, továbbá a tejeskannák (a tejszállításra használtak kivételével) újra hitelesítendőek. Jelentkezni június hó 1-ig kell annál a hatóságnál, amelytől a bejelentéshez szükséges nyomtatványok származnak. A folyó évre illetékes hitelesítési központok a fővárosban a következők: I. ker. Vár, Tabán, Krisztina-város. III. ker. Újlak, Obuda. V. ker. Lipótváros. VII. ker. Erzsébetváros és IX. ker. Ferencváros részére.

(*) **A Sáros-fürdő építése.** Az I. ker. előjáróság előterjesztést tett a tanúshoz, hogy — a műszaki vélemény szerint — a Sáros-fürdő tervezése, illetőleg az előmunkálatok megkezdése céljából, már a nyár folyamán talaj-próbafúrásokat kell végeztetni s ezért a területet szabadddá kell tenni. A tanács erre felhívta az előjáróságot, hogy a Sáros-fürdő céljaira megszerzett s eddigigél bérbeadott Gellért-tér 2. számú telek bérletét július hónap végére mondja föl.

(*) **A kerületi pénztárak személyzetének nyári szabadsága.** Dr. Bárczy István polgármester a kerületi pénztárak személyzetének nyári szabadságát illetőleg az eddigi gyakorlat megváltoztatásával úgy intézkedett, hogy a jövőben a ker. pénztárakhoz beosztott pénztáros és pénztári tisztek felváltva vehetik igénybe nyári szabadságukat. A szabadságon lévő pénztári alkalmazottat az illető ker. számviteli osztálynak végleges alkalmazottja helyettesíti, azzal a korlátozással, hogy a ker. pénztárhoz beosztott felelős számadók közül legalább egynék mindig jelen kell lennie és hogy a pénz kezelője csak pénztári alkalmazott lehet. Fenmarad azonban az eddigi gyakorlat abban az irányban, hogy adónegyedekben a pénztári személyzet tagjai közül senki sem mehet szabadságra.

(*) **A tejhamisító esomádiak.** Sok a panasz a hatósági közegek részéről a pestmegyei Csomád községbeliek tejhamisítása miatt. Ellenük ha folyamatba is teszik a kihágási eljárást, ennek sokszor nincs eredménye, mert a vádlottak hamis adatokat mondanak be s így a személyazonosságuk megállapítása, illetőleg a megbüntetésük lehetetlenné válik. Hogy a jövőben ez meg ne történhessék, a kerületi előjárók előterjesztést tettek a tanúshoz, amelyben Pestmegye alispánja útján annak az elrendelését kérik, hogy a csomádiakat, akik tej- és tejtermékek árusítása végett a fővárosba járnak, személyazonossági igazolvánnyal lássák el.

(*) **Mentőkészülék a villamosokon.** Komáromi József, volt MÁV. főmérnök ma a főváros tanácsához intézett beadványával javított mentőkészüléknek egy példányát beküldötte, amelyet alkalmazni mond a villamos elgázolások megakadályozására. A tanács a készüléket felülvizsgálás céljából áttette a vasúti és hajózási főfelügyelőséghez.

(*) **A terjedék-egyezmény megújítása.** A tanács tudomásul vette a közmunkák tanácsának azt az átiratát, amelyben tudatja, hogy hajlandó a terjedék-egyezmény megújítására. A tanács, az ügy előkészítésére vegyes-bizottságot küldött ki, amelynek tagjai: Bárczy István polgármester (elnök), Kun Gyula, Vosits Károly tanácsosok, Melha Kálmán főügyész, Heuffel Adolf középítési igazgató, Lampel Hugó főszámvevő, Hellai Ferencz és Tolnay Lajos bizottsági tagok. A közmunkák tanácsa szintén kiküldi a maga képviselőit. A vegyes-bizottság jegyzője Schmelchegger Árpád fogalmazó.

(*) **Közénforgalom a fővárosban.** Az elmúlt héten a következő volt a közénforgalom: Budapestre érkezett a Máv. vasut vonalain 232.387 métermázsá, a déli vasuton 1200 métermázsá, a helyi érdekű vasutakon 80.805 métermázsá, a Dunagőzhajózási társaság hajóin 9420 métermázsá, összesen 323.812 métermázsá. Az év eleje óta érkezett 7, 105.297 métermázsá, míg az elmúlt évek ugyanabban az időszakban 6.858.520 métermázsá, így tehát az idén 246.877 métermázsával több érkezett. Elszállítottak Budapestre: a Máv. vonalain 5834 métermázsát, egyéb elszállítás nem történt. Az év eleje óta elszállítottak 340.223 métermázsát, míg tavaly ugyanabban az időszakban 246.387, e szerint az idén az elszállítás 93.836 métermázsával több.

(*) **Utcakövezési ajánlatok.** A kövezési és csatornázási albizottság ma délelőtt Vosits Károly tanácsnok elnökletével ülést tartott, amelyen a különböző utcakövezési és csatornázásra beérkezett ajánlatok felett határoztak. Az albizottság a beérkezett ajánlatok közül a következőket javasolja elfogadni a tanácsnak: az Orczy-utó burkolásához szükséges koczka kövezését 1000 darabonként 490 koronával, ugyanannak kövezését 37.836 koronával és az oldalkocsutak keramittal való burkolását 89.347 koronával. A Tóth Kálmán-utca csatornázására beérkezett ajánlatok közül a legelőnyösebb 8908 koronáért vállalja a csatornázást.

Aki az Odol következő n mindennap használja, az a tudomány mai áll sa szerint a kepelhető legjobb fog- és szájpólast gyakorolja.

Egy óra alatt

Avezzi a láb kollektív LÁBIZZADÁST "Megedda-
szagát és megszünteti a félé lábviz"
ára 2 korona. Kapható mindenütt. Megrendelhető Török
József gyógyszerárban Budapest, Király-utca 12. szám.

EGYESÜLETEK.

(—) A Békeegyesület közgyűlése. A magyar Szent Korona Országainak Békeegyesülete ma délután hat órakor tartotta rendes évi közgyűlését az új városháza közgyűlési termében. A közgyűlést Ziperovszky Károly alelnök nyitotta meg. Ajánlja, hogy a leköszönt Zsilinszky Mihály v. b. t. t. elnök helyébe dr. Giesswein Sándor kanonok orsz. képviselőt választják. Dr. Giesswein Sándort Ziperovszky Károly fogadta az egyesület nevében és felajánlotta neki az egyesület elnökségét. Ziperovszky szavaira Giesswein hosszabb beszédben válaszolt és elfoglalta az elnöki széket. Ezután Gergely Ede főtitkár terjesztette elő évi jelentését, amelyben részletesen beszámolt az egyesület múlt évi működéséről, végül pedig bejelentette, hogy nagyfokú elfoglaltsága miatt a főtitkári tisztelet, melyet tíz év óta tölt be, tovább nem viselheti. Az egyesület mély sajnálattal vette tudomásul az érdemes főtitkár távozását és jegyzőkönyvileg örökölte meg az egyesület körül szerzett érdemeit. A pénztári és számvizsgálói jelentések után a választásokra került a sor. A tisztikar a következőképpen alakult: alelnökök: Ziperovszky Károly és dr. Lers Vilmos, főtitkár: dr. Parkas Pál, titkár: dr. Proszwimmer Béla, jegyző: dr. Halmos István, számvizsgálók: Rév Zsigmond és Barthos János. Választottak ezenkívül tíz választmányi tagot is.

(—) A Magyar Nyelvtudományi Társaság ma délután Szily Kálmán min. tanácsos elnöklésével felolvasó ülést tartott. Elsőnek Tolnai Vilmos „Füfa” című értekezését mutatta be. Utána Hoger Antal ismertette Udyarhelyvármegye székely nyelvjárásáról szóló munkájának az ö-zés kérdését tárgyaló részét. Utolsóként Melich János, a készülő magyar szövegtől szótár cikkek közül bemutatta a népnevekre vonatkozókat.

(—) Budai Jótékony Nőegyesület. A főváros a legfrissebb emberbaráti egyesülete örgróf Pallavicini Edéné elnöklésével tartotta meg közgyűlését gróf Apponyi Albertné és számos egyesületi tag jelenlétében. Az egyesület működésének 91-ik évéről szóló jelentést tudomásul vették és a felmentvényt megadták. Az egyesület a budai várban övédiakat tart fenn és Atilla-utcai ápodájában 22 elaggott és munkaképtelen nőt teljes ellátásban részesít. Azonkívül a főváros jobbparti szegényei között igen tekintélyes összeget osztott ki segélyképen. A közgyűlés elnöknőül gróf Pallavicini Edéné, a volt választmányi tagokat és a tisztikart újból megválasztotta. Végül dr. Nemes Antal pápai prelátus nagyszabású beszéddel üdvözölte az elnöknőt.

(—) A Budapesti Orvosegyesület e hó 22-én délután 3 órakor saját helyiségében tudományos ülést tart, amelyen Keszler Gyula és Ország Oszkár a tatabányai tifusz-járványról fognak értekezni. Az egyesület orv-gyógyászati szakosztálya e hó 25-én, kedden délután 6 órakor tart ülést, amelyen Morelli Károly, Lénárt Zoltán, Baumgarten Egmond, Lipscher Sándor és Láng Kornél tartanak előadásokat.

(—) Uj szabadgondolkodó társaság. Zomborban megalakul a szabadgondolkodók társasága Pataj Sándornak, az „Igazság” című lap szerkesztőjének elnöklése alatt. Az új társaságnak „Voltaire Egyesület” a czíme.

(—) Szülői értekezlet. A Feministák Egyesületének e hó 19-én, szerdán délután félhat órakor az egyesület helyiségében (V., Mária Valéria-utca 12.) tartandó szülői értekezletén Ziperovszky Károlyné tart előadást „Mit tehet a nevelés a békemozgalom érdekében” címen, mely alkalommal az egyesület minden érdeklődőt, főképpen pedagógusokat és szülőket szívesen lát. Vendégek 40 fillér belépődíjat fizenek, tagok belépése díjtalan.

(—) A Klotild-szeretetház egyesület özvegy Tirschel Jánosné, az egyesület felvirágoztatása körül szerzett érdemei és 30 éves tevékenységének megünneplése végett e hó 20-án d. e. 11 órakor az intézet helyiségében (L., Budakeszi-ut 8.) diszgyűlést tart.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyaláson folytatták a dvori kerületbe tartozó tanuk kihallgatását. Begics Martó földműves nem tud nagyszerb propagandáról. Csak annyit mondhat, hogy Bekics vádlott egy iskola megalapítása érdekében erősen dolgozott. Bekics vádlott szót kér és a tanu vallomására vonatkozólag kijelenti, hogy valóban iskolák felépítését propagálta, s ha kiszabadul, ezután is sürgetni fogja a kulturintézmények alapítását. Majd védekezésének folyamán a következőket mondotta:

— Megbotránkozásomat fejezem ki amiatt, hogy a magyar lapok egy részét olyan hivatalos tudósításokkal látják el, amelyek valótlanságokat tartalmaznak. A minap több magyar lap azt írta, hogy én a tanuk vallomása szerint katolikus ünnepeken szemetet vittem a katolikus temetőn keresztül és hogy a nép között fegyvert osztottam szét. Az ügyész ur is megállapíthatja, hogy egyetlen tanu sem tett ilyen értelemű vallomást.

Az ügyész: Ez nem is olyan borzasztó. Miért nem beszél az osztrák lépokról, melyek a védelem érdekében ferdítettek?

Bekics vádlott: A védelemnek nagy szolgálatot tesz a pusztá igazság megírása, de a vádnak szükség van ferdítésre.

Az elnök a vádlottat ezekért a szavakért megrojtja Mihelics Mirkó kereskedő azt vallja, hogy a pópák és tanítók tanították meg mindenre az ortodox vallású népet. Az ortodoxok egy brosúrát adtak ki, melyben felszólították a népet, hogy Starcevic-párti kereskedőknél ne vásároljon.

Szünet után elsőnek Mrkobrad Ádám tanut hallgata ki a bíróság. A tanu nem vett észre a közegben semmiféle szerb propagandát. A barátságos viszony a szerbek és horvátok között csak az által zavartatott meg néha, hogy Frankisták provokálták állandóan a szerbeket. A Frankisták ugyanis folyton azt hangoztatták, hogy Horvátországban nincsenek szerbek.

Elnök: A Frankistáknak ebben igazuk van.

Bekics vádlott: Most már előre látjuk az ítéletet. (Lárma a vádlottak közt.)

Salamon Pajo szintén nem tud semmit a nagyszerb propaganda létezéséről. Csak annyit vett észre, hogy a szerbek 1903 óta kezdenek külön szerb mozgalmat csinálni.

Lukinics védő: Honnan tudja ezt.

Elnök: Ebben az eszterendőben lépett trónra Péter király. (Lárma a vádlottak közt.)

Tanu: Elből is tudom, meg abból is, hogy Budiszlavjevics főispán többször átkocsizta a kerületet.

Kordics kereszmáros, a következő tanu, kijelenti, hogy a jegyzőkönyv olyanokat tartalmaz, amelyeket ő a vizsgálóbíró előtt nem mondott. A tanu még azt vallja, hogy a vizsgálóbíró Mrkobrad tanuval nem szembesítette. Ezután Lukinics védő intéz kérdést a tanuhoz, de az elnök csakhamar megvonja tőle a szót.

Ezután a tárgyalást berekesztették.

§ A Latkóczy-botrány epilogusa. A Latkóczy-féle patikabotrány leleplezése alkalmából a „Független Magyarország” azt írta dr. Chyzer Kornélról, a belügyminisztérium közegészségügyi osztályának főnökéről, hogy egy ügyelmi ügyének kedvező elintézése folytán még abból az időből, amikor Latkóczy Imre államtitkár volt, lekötöztette a közigazgatási bíróság másodelnökének s ilyen körülmények között elegendő volt, ha Latkóczy csak egyetlen szót is szölt valamelyik pártfogoltja érdekében. A közlemény miatt a belügyminisztérium fölhatalmazására a királyi ügyészség rágalmazás miatt sajtópört indított a lap ellen. A sajtóügyi vizsgálat során a közleményért a felelősséget Fodor Aladár hírlapíró vállalta el. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék esküdtbíró-sága Mikovich bíró elnöklésével. A tárgyaláson a vádat dr. Váry kir. ügyész képviselte. A védelmet dr. Tarján Mihály látta el. A vádlott beismerte a cikk szerzőségét, belátja, hogy információi tévesek voltak és ezért kész bocsánatot kérni. Az ügyész, tekintettel a panaszos előkelő és felelősséggel teljes állására, nem elégedett meg a bocsánatkéréssel, hanem a tárgyalás megtartását kérte. Az esküdték azonban a megtartott tárgyalás után a bocsánatkérő

nyilatkozat alapján a vádlottat nem bűnösnek mondták ki, mire a bíróság fölmentő ítéletet hozott. Az ítélet jogerős.

§ A Polónyi—Lengyel-ügy. A Kuria első büntetőtanácsa Bernáth Géza másodelnök vezetésével ma foglalkozott Polónyi Géza volt igazságügy-miniszter bíróküldési kérelmével, melyben dr. Lengyel Zoltán ellen való ismeretes sajtópörében a budapesti esküdtbíró-ság helyett más vidéki bíróság delegálását kéri.

Polónyi még az első esküdtszéki tárgyalás előtt is más bíróság kiküldését kérte, mert amint előterjesztésében előadta, a budapesti esküdtbírók elfoglaltak. A koronaügyészség szintén a delegálás mellett volt s a győri esetleg a pozsonyi esküdtbíró-ság kiküldetését indítványozta. A Kuria azonban megállapította a budapesti esküdtbíró-ság illetékességét, mire megtartották a tárgyalást. Az esküdtbíró-ság bűnösnek mondotta ki Lengyel Zoltánt a nyomtatvány utján elkövetett becsületsértés vétségében, mert Polónyi Gézát azzal vádolta meg, hogy székesfővárosi bizottsági tagságát vagyonszerzésre használja föl és gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzót, Beke Erzsébettel szövetkezve, megzsarolta. A bíróság dr. Lengyel Zoltánt három hónapi fogházra és ezer korona pénzbüntetésre ítélte. A Kuria, mint ismeretes, ezt az ítéletet hivatalból megsemmisítette s a budapesti törvényszéket új tárgyalás megtartására utasította. A Kuria egyúttal elrendelte, hogy az új tárgyalásról az első pörben ítélezett esküdték kirekesztessenek. Az új bizonyítás fölvétele után a királyi ügyészség újra más bíróság kirendelését indítványozta, mert eleve az volt a nézete, hogy a budapesti esküdtéktől, akik a dologból politikai és valósi kérdést csináltak, elfogulatlan ítélet nem várható. Az ügyészség kérelméhez ugy Polónyi Géza, valamint a koronaügyészség is csatlakozott s az utóbbi újra a pozsonyi és győri esküdtzék delegálását javasolta. Dr. Lengyel Zoltán ellenben tiltakozott az ellen, hogy illetékes bírótól elvonják s azt állította, hogy az esküdték nem voltak elfoglaltak, mert hisz őt elítélték.

A Kuria Pongrácz Jenő bíró előadása után Polónyi Géza főmagánvádlónak bíróküldési kérelmét azzal a megokolással utasította el, hogy a legfelsőbb bíróság nem látott okot arra, valamint arra sem, hogy az új esküdték is részrehajlóan fognak eljárni. Ennélfogva a bíróküldési kérelem teljesítését megtagadta.

§ Az élelappok kaucziója. A budapesti kir. ügyészség Birauz Demeter, a „Cucu” című román élelapp tulajdonosa ellen pert indított amiatt, mert lapjában politizált anélkül, hogy kaucziót tett volna le. Az ügyet tegnap tárgyalta a budapesti törvényszék egyik tanácsa Szepessy bíró elnöklése alatt. Uzon kir. ügyész a vádlott megbüntetését kérte. Birauz védője, dr. Kadosa Marcell ezzel szemben hivatkozott az igazságügyminiszternek 1901. évi 3084. számú rendeletére, mely szerint az élelappoknak, melyek a politikával nem komolyan foglalkoznak, nem kell kaucziót letenniük. Az elnök erre a tárgyalást felfüggesztette és telefonon tudakozódott a polgármesteri hivatalnál, ahol azt az értesítést nyerte, hogy a budapesti élelappok egyikének sincs kaucziója. A tárgyalás újra megnyitása után az elnök kihirdette a bíróság határozatát, mely szerint az ügy tárgyalása a kérdéses miniszteri rendelet beszerzéséig elhalasztatik.

§ Csödkérés Haverda Mária ellen. Megirtuk, hogy a Budapesti Hitelbank mint szövetkezett képviselőtében dr. Polyák Béla fővárosi ügyvéd nemrégiben csödt kért egy 4000 korona követelés miatt özvegy Haverda Boldizsárné meggyilkolása ügyében Szabadkán letartóztatott Haverda Mária ellen. A budapesti törvényszéken dr. Bothos bíró mára tüzte ki ez ügyben a folytatólagos csödtárgyalást. Haverda Mária ügyvédje bejelentette, hogy a hagyatéki leltározása még nincs befejezve s az egyezkedési tárgyalások is folyamatban vannak s reménytelen kecsesgetnek. Kérte, hogy a bíróság adjon még halasztást. A bíró a kérelemnek helyt adott s a folytatólagos csödtárgyalást június hó 2-ik napjára halasztotta el.

§ Lakó és háziur. Holub Antal fodrászmester a múlt évben megvásárolta Kispesztén az Üllői-ut 131. számú házat és első dolga volt, hogy lakóinak házbéret fölemelte. Így többek közt Nagy Soma szatós házbéret 220 koronáról 350 koronára emelte. Nagy Soma erre a Kispeszt-Szentlőrinci Lapokban, ezenkívül plakátokon is arra hívta föl a kispeszt munkásokat, hogy bojkottálják Holub házat. Holub ezért rágalmazás és becsületsértés miatt följelentette Nagy Somát, akit ma délelőtt vont felelősségre a budapesti büntető törvényszék, Jaminitzky bíró elnöklésével. A bíróság dr. Baumfeld Lajos védelme után a vádlottat hatvan korona fő- és negyven korona mellékpénzbüntetésre ítélte rágalmazás miatt. Az ítélet jogerős.

3 UJ SZO...

"ALTVATER"

GESSLER

BUDAPEST.

Nyilttér.

Érvelben közzétett nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

== Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. ==

Rohitschi „Styria-forrás” Gyógyviz.

Gyomordaganatok és görcsök, Bright-féle vesegyulladások, gége- és légcső-katarrhus, gyomor- és bél-katarrhus, húgysavas diathesis, cukorbetegség, nehézsékelés, és májbetegség ellen.

Kitűnő gyógy-eredmények!

Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann József Budapest, V., Báthory-utca 8. szám.

SPORT.

Budapesti tavaszi versenyek.

— Nyolczadik nap. —

A nap főszámában, a 20.000 koronás Kettős Ivadéversenyben négy lovat nyergeltek fel. A fogadók kedvence Töff lett, tart után Fellah színei látszanak az élen, nyomában Golf galoppozik. Az egyenesbe már Golf fordul be elsőnek, de csakhamar utóleri Töff, küzdelem fejlődik ki közöttük és már úgy látszik, hogy kettőjük közt dől el a verseny, midőn a Janek által igazán dicséretreméltóan logavolt Benzi hirtelen megjelenik és a lankadó Töff helyét átvéve, holtversenyt erőszakol ki.

A napot megnyitó Állam-díjban három ló indult. Gánna lett a reás favorit, Egész a távolszlopig Gánna vezet Virgilius előtt, itt előretör Arlesienne és biztosan egy hosszal előzi meg a célnál Virgiliust.

Meg kell még említenünk az ötödik futamban Janeknek Miska bácsi nyergében produkált gyönyörű lovaglását, ahol a kitűnő professzionátus négyszáz méterrel a cél előtt már ostromozott és végül is ádáz finish után fejhosszal nyerte a versenyt, továbbá a pehelysúlyu Kláris szenzációs kvótáját a napot bezáró futamban, ahol a totalisateur huszonegyszeres osztalékot fizetett.

Részletes eredmény a következő:

I. Államdíj. Díj 4000 korona. Táv 2500 méter. 1. Br. Springer G. 4. pk. Arlesienne 55 k. (Carslake). 2. Br. Harkányi J. 4. pk. Virgilius 60 1/2 k. (Janek). 3. Jankovich-Bésán Gy. 4. pk. Gánna 55 k. (Fries). Biztosan egy hosszal nyerve, hét hosszal harmadik. Tot.: 10:81. Könyvfogadások: 1 1/4 reá Gánna, 1 1/2 Virgilius, 4 Arlesienne.

II. Váci díj. Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Szemere M. 3. pk. Mortimer 51 1/2 k. (Juhász). 2. Br. Springer G. 4. pk. Gaboriau 64 k. (Carslake). 3. Egyedi L. 3. pk. Sympathy 45 1/2 k. (Shersin). Futottak még: Raspberry (Vivian), Autumn Berry (Izményi). Könnyen másfél hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:20, 40:58, 110. Könyvfogadások: 1 1/2 reá Mortimer, 3 Raspberry, 6 Gaboriau, 8 a többi.

III. Kettős ivadéverseny. Díj 20.000 korona. Táv 2000 méter. 1. Gr. Festetics T. pm. Golf 56 k. (Howitt) és hg. Taxis M. E. sk. Benzi 54 1/2 k. (Janek). Holtverseny. 3. Mr. Lincoln pk. Töff 59 1/2 k. (Miles). Futott még: Fellah (Horan). Holtversenyben nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:14 és 33, 40:56 és 84. Könyvfogadások: pari Töff, 1 1/4 Golf, 5 Fellah, 10 Benzi.

IV. Árverési díj. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Reeves H. pk. Poppy 48 1/2 k. (Vivian). 2. Maurner V. pm. Mikado 53 1/2 k. (Horan). 3. Egyedi L. sm. Tintoretto 53 1/2 k. (Miles). Futott még: Kisasszonykácska (Dyck). Fejhosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:50,

40:104, 132. Könyvfogadások: 1 1/4 reá Tintoretto, 2 Kisasszonykácska, 3 Poppy, 8 Mikado.

V. I. oszt. eladéverseny. Díj 5000 korona. Táv 1000 méter. 1. Lossonezy Gy. stpm. Miska bácsi 55 k. (Janek). 2. Milne F. pm. Edison 49 1/2 k. (Baumgartner). 3. Dreher A. pk. Pica 49 1/2 k. (Vivian). Futottak még: Hejehuja (Carslake), Pesztonka (Paul), István (Howitt), Dillon (Horan), Gerlicze (Krouzil), Pierette (Pretzner), Viarda (Cockeram), Fontana (Horváth), Linda (Baker). Heves küzdelem után fejhosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:52, 40:92, 182, 526. Könyvfogadások: 3 Miska bácsi, Gerlicze, 5 István, 6 Pesztonka, Pierette, 10 Edison, Linda, Hejehuja, 12 a többi.

VI. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Hg. Hohenlohe stpk. Ikkal 54 1/2 k. (Howitt). 2. Egyedi L. pm. Whisky 52 1/2 k. (Shersin). 3. Gr. Wenckheim I. pk. Lotus Flower 54 1/2 k. (Vivian). Futottak még: Párja nines (Carslake), Haupt v. Köpenick (Aylin), Rose of Sorrent (Paul), Rákos (Peschka), Vera Ciolette (Thoma), Alacritas (Vivian), Még egy (Miles), Factotum (Fetting), Ellipse (Walkington), Figyelmes (Cockeram). Küzdelem után fejhosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:24, 40:56, 68, 168. Könyvfogadások: Pari Ikkal, 4 Whisky, 5 Rákos, 8 Párja nines, Lotus Flower, 16 a többi.

VII. Eladók handicapa. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Rohoney G. 3. sk. Kláris 39 1/2 k. (Fetting F.). 2. Mr. Adrien 3. sk. Riem 45 1/2 k. (Smutny). 3. Hg. Taxis M. 3. pk. Halupsa 50 1/2 k. (Baker). Futottak még: Terem (Pretzner), Maelyn (Aylin), Virginia (Walkington), Só (Baumgartner), Solykoff (Vivian), Tulipán (Cockeram), Maffia (Taus), Rosebud (Ulrichshoffer), Borbolya (Peschka). Küzdelem után fejhosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:210, 40:120, 184, 86. Könyvfogadások: 2 1/2 Tulipán, 4 Halupsa, 5 Só, 6 Riem, 8 Virginia, Mc Lyn, Rosebud, Kláris, 10 a többi.

() Csütörtöki football-mérkőzések. Május 20-án (áldozásittörtök) délután harmas magyar mérkőzés lesz a Thököly-uti pályán, részint a M. L. Sz. I. és II. bajnokságért, részint a M. O. T. E. Sz. által alapított vándordíjért. A mérkőzések sorrendjét a következőképp állapították meg: Délután fél 2 órakor Postás-MAFC. a II. osztályu bajnokságért. d. n. 3 és fél órakor a BTC-KAOE. játszik a MOTESZ. serlegért; 5 és fél órakor a FTC-Törökös mérkőzik az I. osztályu bajnokságért. A harmas bajnoki és díjmérkőzés megtekintésre egy ab. jegy jogosít.

() Korvin újabb motoros-esónakja. Budapest közönségének élénk emlékezetében él még az a felhívés, melyet Korvin főhadnagy motoros siklócsónakjának a múlt év őszén történt bemutatása kellett. Ez a bemutatás az idény előrehaladottsága folytán csak ötletszerűen történt. A csónak a Pannónia Evezős Club tulajdonába ment át s a Dunaparton, valamint a Margitszigeten sétáló közönség nap-nap után gyönyörködik annak gyors haladásában. Ez a hajó csak két személyre épült, s mindössze tizenkét lóerő mellett is 50-55 km. bamaulatos sebességet fejt ki. Ugyanily hajót vett Giergl Kálmán ismert nevű műépítész is. Az idén Korvin Kálmán főhadnagy kísérletképpen egy jóval nagyobb 50 lóerőjű géppel ellátott siklócsónakot építtetett négy személy számára, amelyet e hó végén fog a Pannónia Evezős Club uszódházánál a Cászfürdő előtt, a meghívott előkelőségeknek bemutatni, amikor is az érdeklődőknek egyszerre négy (három kisebb és egy nagyobb) siklócsónakban lesz alkalmuk gyönyörködni.

() Club vivóbajnokság. A Wesselényi Vivó Club e hó 15-én tartotta szokásos évi házi bajnoki versenyt az érdeklődők nagyszámú részvételével mellett.

Dr. Földváry György nyerte meg a versenyt, aki a WVC. aranyozott ezüst érmét bajnoki szalagon, a WVC. bajnoka 1909. évre" ezimet és dr. Háromy László klub-elnök tiszteletdíját kapta. Legerősebb ellenfele Möriz István volt.

A részletes eredmény a következő:
Eldöntő. I. csoport: 1. Möriz István és Kortsák Géza (holtversenyben) 2-2 győzelemmel; 3. 4. Biser Jenő és Marzó Lajos (holtversenyben) 1-1 győzelemmel.

II. csoport: dr. Földváry György 3 győzelemmel; 2. Frankó Zoltán 2 győzelemmel; 3. Tórs Tibor 1 győzelemmel és 4. Sándor István 0 győzelemmel.

A döntőben Möriz, Kortsák, dr. Földváry és Frankó vettek.

Eredmény: 1. Dr. Földváry (nyert aranyozott ezüst érmét bajnoki szalagon, bajnoki ezimet és dr. Háromy László tiszteletdíj). 2. Möriz (nyert aranykeretes ezüstérmét és a WVC. tiszteletdíját). 3. Kortsák (nyert ezüstérmét). 4. Faragó (nyert bronzérmét). A díjakat Nagy László alelnök osztotta ki s ugyancsak ő üdvözölte a versenyt követő társasvárosán lendületes beszédben a bajnokot.

() Turistakirándulások. A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya május 23-án, vasárnap hatirányu kirándulást tesz a Lajos-forráshoz, I. irány: Üröm-Nagykevely-Margitsziget-Lajosforrás. Vezető: Bissaker Vilmos. — II. irány: Szentendre-Iabég-Bucsinavölgy-Dömörkapu-Lajos-forrás. Vezető: Kővár Győző. — III. irány: Pomáz-Kőhegy-Lajos-forrás. Vezető: Lakner Gyula. — IV. irány: Szentendre-Kőhegy-Lajos-forrás. Vezető: Schenitz Pál. V. irány: Pomáz-Lajos-forrás. Vezető: Kozál István. — VI. irány: Visegrád-Lepenczpaták-Szentlászló-Bucsinavölgy-Lajos-forrás. Vezető: Schód! Frigyes. Mind a hat irányban indulók a déli órákban a Lajos-forrásnál találkoznak és ott költik el ebédjüket. Innen együttesen indulnak vissza Pomázra, ahonnan vasuton jönnek vissza a fővárosba. A kirándulások fővezetője: Kázar Győző.

() A bécsi ügétversenyek hetedik napjának részletes eredménye a következő:

I. Nyeretlenek versenye. Díj 1800 korona. 1. Marienhof, 2. Gábor, 3. Totila. Futott hét ló. Tot.: 10:12, 20:22, 24, 43.

II. Riedj díj. Díj 2300 korona. 1. Wuzerl. 2. Florian. 3. Pandur. Futott nyolcz ló. Tot.: 10:180, 20:55, 49, 53.

III. Colonel Kuser-verseny. Díj 3400 korona. 1. Feri, 2. Dylla R., 3. Hansi C. Futott hat ló. Tot.: 10:46, 20:52, 46.

IV. E. L. Robinson-díj. Díj 4000 korona. 1. Lady Kruse, 2. Sei schnell, 3. Fellow Dillon. Futott még: Aufwieglern. Tot.: 10:31, 20:29, 27.

V. Városházi díj. Díj 3000 korona. 1. Fanny, 2. Klondyke, 3. Liebling. Futott tizenegy ló. Tot.: 10:57, 20:37, 31, 35.

VI. Egyleti díj. Díj 1800 korona. 1. Champus, 2. Lord G., 3. Vidra. Futott tizenegy ló. Tot.: 10:88, 20:39, 34, 31.

VII. Handicap. Díj 1800 korona. 1. Matador, 2. Draga, 3. Tingl Tangl. Futott tizenöt ló. Tot.: 10:71, 20:38, 47, 216.

VIII. Bérkocsis-verseny. Díj 900 korona. 1. Obersberger-fogat, 2. Friesinger-fogat, 3. Seidl-fogat. Futott hét fogat. Tot.: 10:20, 20:27, 46, 73.

() A prágai löversenyek második napjának eredménye a következő:

I. Tiszti sikverseny. Díj 1200 korona. Táv 2400 méter. 1. Becses (Wondrák), 2. Kaiserlag, 3. Yemina. Futott még: Kujon. Tot.: 10:15. Helyre: 20:32, 44.

II. Wysheradi gátverseny. Díj 2000 korona. Táv 2800 méter. 1. Rodostó (Csompora), 2. Czao-czikus, 3. Koczka. Tot.: 10:25.

III. Gr. Sternberg-akadályverseny. Díj 1500 korona. Táv 3200 méter. 1. Westminster (br. Neimans), 2. Danae II. Tot.: 10:12.

IV. Tavasz akadályverseny. Díj 8000 korona. Táv 4500 méter. 1. Danae (Bastian), 2. Pisano, 3. Apatin. Futott még: Off, Blair, King Ronald, Dulcinea. Tot.: 10:43. Helyre: 20:41, 71, 31.

V. Modrani gátverseny. Díj 1500 korona. Táv 2400 méter. 1. Percent (Albert fhdn.), 2. Baby Bunting. Tot.: 10:12.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle ivlámpa fürdők szív- és veredényelmeszedés ellen.	Általános idegesség (neurasthenia, hystéria), Ideggyengeségi állapotok, Almatlanság, Fejfájás, Hűdesek (Paralysis), Idegfájdalmak, Idegzsábkák (Neuralgiák, ischiás).
Elektromágnesesgyógyítás	Gerinovelőrsorvadás (Tabes).
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Szívbetegségek, Veredényelmeszedés, Köszvény és osz, reuma, Izületi és csontbajok.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Székrekedés, Daganatok, Anyagoserebajok (Éhizó czukorhaj, vérszegénység) Bőrbajok, Bőrvízkelet, Lupus.
Kék fényvel való kezelés.	Hajhullás, kopaszág, Szőrfelemítés (nőknél az arcon).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szénasavas fürdők, Aranyeres csomók.
Villamos fényfürdők, Villamos massago (Vibratio).	
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	
Villamos vízfürdők, Szénasavas fürdők.	

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. — Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

30

frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben

Angol készpénzrendszerű uri-szabó termek.

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rossuth Lajos-utca mellett.

Minták kívánatra birtmentve

Telefon 116-59.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági helyzet.

A földművelésügyi miniszter hivatalos jelentése.

Budapest, május 18.

A földművelésügyi miniszter ma tette közzé a vetések állásáról 1909. év május hónap 15-én a gazdasági tudósítókól beérkezett tudósításai alapján összeállított jelentését. Eltekintve attól, hogy a szőlő és gyümölcs-terméskilátásokat a május elején beállott hideg időjárás erősen csökkentette, a mezőgazdasági helyzet kedvezőbb, mint ahogy az abnormális idők után várható volt. A jelentés t. i. azt mondja, hogy úgy az őszi, mint a tavaszi vetések általánosan javultak, ami örvendetes ellentétben áll a tőzsdén kolportált tendenciózus hírekkel, melyek, kivált az utolsó napokban, nagymértű roszabbodást jeleztek. A miniszter jelentése következőképp hangzik:

Május hó első felében az időjárás annyiban kedvezőbb volt, hogy a csapadék hiányát és az állandóan hűvös, szeles időt megsínyelt őszi és tavasziak bő nedvességhez (esőhöz) jutottak. A hó esőnek a növényzet nagy hasznát is látta, csakhogy az időjárás váratlanul és hirtelen ismét annyira lehült május hó 6-án, hogy az esőt igen sok helyen havazás, ezt megelőzőleg pedig számtalan helyen jégverés váltotta fel, aminek kapcsán a különben is sok megpróbáltatáson átment zsenge, többnyire fejletlen növényzet napokra terjedőleg újlag visszamaradt fejlődésében, sőt mert fagyok is voltak (május hó 7., 8., 9. és 10-én), azok egyes vidékeken kárt is szenvedtek. A fagyos szentek megelőző napokon nem remélt hideg időjárás főleg a szőlőtermés kilátását módfelett csökkentette, de csökkentette a gyümölcsfélék hozamát; sőt néhol úgy az egyiket, mint a másikat jóformán egészen megfosztotta a várható terméskilátásoktól, azonfölül pedig kárt okozott a kapasnövényekben, így nevezetesen a tengeriben, burgonyában és egyes kerti veteményekben. Kisebb mértékben károsodott a korai rozs kalászában, a zsenge tavaszi kalászosfélé és végül a virágzásban állott repace, amely már ezt megelőzőleg is a hosszantartó telet nagyon megsínylette. A késői tavaszi fagy aránylag a legnagyobb kárt okozta a Duna-Tisza közén, a Tisza-Maros szögén és a Királyhágón tuli részeken. Elégge tetemes még a károsodás a Duna jobbpartján, kevesebb az ország többi vidékein, bár itt meg az utóbbi napokban nagy jégverés pusztított. A hideg idő tehát a vetéseket fejlődésükben egyidőre érzékenyen megakasztotta, azonfölül, hogy emiatt a gaz mértékű módon elhatalmasodott nemcsak az ősziokban, hanem még a tavasziakban is, noha a tavasziak általában eléggé sűrűen és szép egyenletesen keltek. Az eső után hirtelen jött hideg időt éppen olyan hirtelen, (május hó 12-én) meleg idő váltotta fel és így egyik széleőségől a másikba átcsapó rendellenes időjárás bizonyos aggodalmakat is kelt, bár vita tárgyát nem képezheti, hogy a mostan uralkodó melegebb idő a vetés fejlődésére sokkal alkalmasabb, mint az előző hideg, amikor a vetések nem hogy fejlődtek volna, hanem még színükben is változtak. Az egész országban mintegy láthatóan nyilvánul meg a vetéseken a kedvezőbbre fordult időjárás hatása, amely ugyan ma sem kifogástalan, mert, sajnos, az utóbbi napokban beállott forróság után ismét elég sok helyen jégeső volt.

Bizonyos ugyan az, hogy úgy az őszi, mint különösen a nagyobbára jól kelt tavasziak javultak, viszont bizonyos az is, hogy a javulás nem olyan mértékű, hogy az országban általában megelégedést keltethetne. Az őszi közül igen sok vetés a hosszú tél után annyira gyenge volt, sőt némely része ma sem mondható biztatónak, hogy emiatt az aggodalmak folytonosak bár remény van természetesen kedvező időjárás esetén a további javulásra, feltéve, hogy nagyobb országos elemi csapás már nem éri a növényzetet. Az általános javulás ellenére bizonyos tekintetben aggodalmat kelt az a körülmény is, hogy a buza jóval alacsonyabb a normálisnál és hogy eddig kevés helyen bokrosodott megfelelőleg; vannak ugyan kivételek, csak-

hogy kisebb számban, mint normálisabb évjáratu esztendőben és így, mert a buza nagy átlagban alacsony, — igaz, hogy közel kétheti elmaradottság okozta ezt — csaknem bizonyosra lehet venni, hogy a szalmatermés ismét nagyon sok helyen közepes átlagon alul lesz. A fejletlen állapot miatt a buza kevés helyen hajtott még szárba, bár szórványosan már hasban van (a délvídeken) és így az érés időszakára vidékenként is valószínűleg nagyon különböző lesz az idén.

A szőlőkben mutatkozó károsodás, amint már említve lett, a legnagyobb arányú. Ugyanez az eset a gyümölcsféléknél, amelyek szintén tetemes kárt szenvedtek. A mesterséges kaszálók szintén jól fejlődnek, kaszálásuk megindult, a termés közepes; a réti fü növése a bő eső folytán szintén nagyobbára megfelelő és a legelő is jobb.

A vetések állapotának részletezése a következő:

Buza.

A Duna balpartján általában lassan fejlődött és még most is gyenge, azonfölül, hogy a gaz is nagyon felburjánzott benne. A május hó 10-iki kedvező időjárás óta javult. Az őszi buza kiszántása által csökkent buzaterület tavaszi buzával pótoltatván, ez a vetés nagyobbára kielégítő. A Duna jobbpartján a korai megkésztetesen jól bokrosodott, a késői ritkán. A tavaszi buza is jól kelt és szép sűrű. A Duna-Tisza közén a délvídeken nagyobbára kielégítő javulás által bokrosodása is megfelelőbb. Szárba hajt a korai, amely jobb a későbbben vetettnél. A vidék más részeiben, nevezetesen Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és részben Pestmegyében is sok a gyenge és alacsony vetés, bár ez is javult. A Tisza jobbpartján is mutatkozik ugyan javulás, de az őszi buza általában ma is gyenge még, de legálább fejlődésképes, mert bokrosodni kezd, itt is sok a gaz. A Tisza balpartján meglehetősen sok az apró, ritka, foltos és gazos vetés; itt ott bokrosodik és így ugyan van remény javulásra, de kielégítő termésre már alig lehet kilátás. A Tisza-Maros szögén a vetések szintén javultak ugyan, de a lúdvízben, hideg idő miatt a bő nedvességet kapott ritkább vetések nagyon gazosak lettek. Néhol újabb kiszántások is történtek és így az eleinte mutatkozott jó kilátások egyes helyeken csökkentek. A késői vetések is bokrosodni kezdenek, sőt néhol már a koraiak szárba hajtának. A Királyhágón tuli vármegyékben az őszi buzavetés kielégítően fejlődik, a tavaszi is meglehetősen. Szépen bokrosodnak.

Rozs.

A Duna balpartján sok helyütt ritka ugyan, mindazonáltal valamivel jobb a buzánál. Már szárba hajt és kalászol. Az eső javított rajta. A Duna jobbpartján javult, a májusi eső hatása alatt kalászolt és eléggé sűrű is. A Duna-Tisza közén átlagban számítva a buzánál valamivel jobb ugyan, de azért alig kielégítő, mert igen sok a ritka, foltos és alacsony vetés. Az esőre ez is javult, kalásza meglehetősen szép, nagy. A Tisza jobbpartján a fagy kissé visszavetette fejlődését, ritka és foltos most is. A Tisza balpartján a buzánál valamivel szintén jobban áll, de azért nem kifogástalan; ritka és foltos vetést mindenfélő láthatni. A vetés túlnyomólag alacsony és gazos, kalásza azonban többnyire szép nagy. A Tisza-Maros szögén nagy átlagban kielégítő termést ígér. A Királyhágón tuli vármegyékben kielégítően gyarapodik.

Árpa.

A Duna balpartján a tavaszi általában javult és néhol egészen buja növény. A Duna jobbpartján az őszi kikalászolt általában gyenge, ellenben a tavaszi nagy átlagban kielégítően áll. A Tisza jobbpartján általában jól kelt és kielégítően gyarapodik. A Tisza balpartján az őszi gyenge, holott a tavaszi folytonos javulása által kifogástalan, szép sűrűen bokrosodott. A Tisza-Maros szögén az őszi árpából alig maradt valami többnyire kipusztult, vagy kiszántották. A Királyhágón tuli részeken az őszi gyenge, ellenben a tavaszi, mely jól kelt, kielégítő.

Zab.

A Duna balpartján haragos-zöld, egyenesen kelt, szép sűrű. A Duna jobbpartján általában javult, bár a multkori zord időt nagyon is megérezte. A Duna-Tisza közén hibátlanul kelt, szépen gyarapodik, szintén javult, nagyobbára sötétzöld színű. A Tisza jobbpartján jól kelt, bár nem egyenlően sűrű. A Tisza balpartján nagyobb részben kielégítő, különösen erőteljes a korai. A Tisza-Maros szögén a vetések különbözők, egyes helyeken még gyengék, nagyobbára azonban kielégítőek, csakhogy nagyon gazosak. A Királyhágón tuli vármegyékben sűrűen és szép üdén kelt. A vetések fejlődését a mostani megjavult idő tetemesen előmozdítja.

Repace.

A Duna balpartján az őszi nagyobb részben még a tél folyamán kivesszt, illetve a tavasz elején kiszántották. A Duna jobbpartján rovarok és a

multkori fagy tetemes kárt okoztak a különben is gyenge vetésekben; virágzik. A Duna-Tisza közén néhol kielégítő, nagyjában gyenge közepes termést ígér. A Tisza jobbpartján nem igen termelik, virágzása közben érte a fagy. A Tisza balpartján általában gyenge közepes termésre nyújt kilátást. A Tisza-Maros szögén a téli fagytól megkímélt vetések eléggé szépen és egyenletesen virágoznak; a vetések részben foltosak és ritkák, néhol azonban kifogástalanok és így nagy átlagban meglehetősen hozamot ígérnek. A Királyhágón tuli vármegyékben a májusi fagytól némileg szenvedett.

Tengeri.

A tengeri vetését a sikon elvégezték, ellenben a hegyi részeken még folyamatban van. A korán vetett és jórészt szépen kikelt tengerivetéseket az előfordult éjjeli fagyok az ország több vidékén kisebb-nagyobb mértékben megkárosították, sőt helyenkint megsemmisítették. A fagytól károsult vetések, ahol csak a külső levél ment tönk, de a szik épségben maradt, az utóbbi esőzésre a szenvedett kárt jórészt kiheverték, ellenben ahol erősebb volt az éjjeli fagy, a fiatal növény nagyobbára elpusztult.

Burgonya.

A burgonya ültetése a hegyvidékeken még folyik, a déli és sík vidékeken azonban csaknem mindenütt befejeztetett, sőt általában szépen ki is keltek. Az éjjeli fagy a kikelt ültetésben az ország sok helyén érzékeny kárt okozott.

Dohány.

A dohány palántáinak kiültetése részint folyik, részint már be is fejeztetett. A korábbi ültetésekben az éjjeli fagy érzékeny kárt okozott a kiültetett palánták nagyobb részét tönkretette. Az elpusztult palántákat új ültetésekkel pótolni igyekeznek, de az ehhez szükséges eső már hiányzik. Hűvösebb éghajlattal bíró vidékeken a palánták kiültetését csak most kezdték meg és így a fagy ezekben nem okozhatott kárt.

Cukor- és takarmányrépa.

A cukor- és takarmányrépa-vetések nagyobbára egyenletesen és jól keltek, kapálásuk és egyelésük folyamatban van. A késői fagyok több helyütt a vetések fejlődését megakasztották. Helyenkint az ormányosok pusztították el a vetéseket, úgy, hogy új vetés vált szükségessé.

Szőlő.

A május 2-án szórványosan, május 8-án és 9-én pedig országszerte fellépett erős fagy által okozott károkat a hó első felében több helyen a jégverés is fokozta. Legkevesebb kár volt Pozsony és Sopron vármegyékben, ellenben a többi borvidéken, különösen a homoki és más síkvidéki szőlőkben egyes helyeken igen jelentékeny fagykár volt. Ennélfogva tekintve, hogy a szőlők sok helyen már egyébként rosszul teleltek ki s hogy a téli és tavaszi fagykár-rok éppen a tömegbort termelő sok vidékeken okoztak legtöbb kárt, a terméskilátások nem kedvezőek.

Gyümölcs.

A gyümölcsfák kedvezően virágoztak és szép termésre reményt nyújtó módon kötöttek. A késői fagy és a több helyütt előfordult jégeső azonban ezt a kedvező kilátást tetemesen alászállította.

Ausztriában.

Az osztrák földművelésügyi minisztériumnak a vetések állásáról szóló május első felére vonatkozó jelentése: Az őszi vetéseket nagyjában és egészében a kedvezőtlen időjárás nem bántotta annyira, mint az erős korai fagy április elején, mely különösen késői vetéseknek, első sorban buzának, de egyúttal a jól fejlődött korai vetéseknek is ártott. A korán vetett rozs melegebb időjárás bekövetésénél szép reményere jogosít. Repace nagyrészt jól telelt. A többi repace-neműek alig közepesek. A tavaszi vetések, amelyekkel elkéstek, április havában gyors befejezést nyertek, a munka azonban május elején a rossz időjárás következtében megszakított szenvedett. Árpa és zab-vetés nagyjában még mindig eléggé jó, a partvidéken és Dalmáciában közepes. A tengeri-vetés jórészt be van fejezve. A cukorrépa vetésével Szilváziában és a Kárpátok vidékén még nagyon visszavannak.

Ujabb áremelkedés a gabonátőzsdén. A forszírozott vételek októberi buzában ma is folytatód-
tak. A rendkívüli élénk forgalom anyagát ma is fedezési vásárlások képezték, mert a megijedt kontremin, nem tekintve a szokatlan és ez idő tájt teljesen indokolatlan árnívót, nyakra-főre igyekezett kötelezettségétől szabadulni, tartván attól, hogy a ma délután megjelenő hivatalos jelentés kedvezőtlen lesz és ezáltal a buza ára még tovább fog emelkedni. Az októberi buza árta még tovább fog emelkedni. Az októberi buza elérte 50 kilónként a tizenkét korona hetvenöt filléres árfolyamot, amire május közepe felé a budapesti gabonátőzsdé fennállása óta eset nem volt. Piacunk morvado körrei

tulzottnak is tartják az árak ilyen mérvű felhajtását most, midőn a vetések állásáról országos átlagbar. javulást jelentenek. A malmok pedig, amelyek birtokában néhány millió métermáza papirosbuzavan, kezdik felhasználni e magas árakat és naponta leadnak egy részt kötéséből. A határidős piac irányzata kihat persze a készáruüzletre is és eskis ennek tulajdonítható, hogy dacára a lisztüzet pangásának, prompt szállítandó finom búzáért 50 kilónként tizenöt korona hatvanöt fillért fizettek. Ez olyan ár, amely 1898 tavasza óta nem fordult elő és akkor is csak alig egy hétig tartotta magát. Délután a hivatalos jelentés közzététele után a hangulat nyugodtabb lett és bár magánforgalom nem fejlődött, konstataálni lehetett, hogy az irányzat élességéből sokat veszített.

Országos állatkiállítás. József főherceg udvarmesterei hivatala értesítette az országos állatkiállítás rendezőbizottságát, hogy József főherceg a kiállítást június hó 5-én, szombaton délután négy órakor ünnepélyesen fogja megnyitni.

Budapest helyzete a vasúti árudiszában. Az utóbbi időben a kormányának az a terve, hogy a Máv. nagy beruházási szükségleteinek fedezésére a tarifaemeléshez folyamodik, ismét tarifapolitikánkra terelte a figyelmet. A számos jogos régi parasz mellé most egy újabb és nem kevésbé jogos sérelem is járul: az, hogy a Baja-Báttaszék között emelt új dunahíd olyan helyzetet teremtett, amely — ha kellő tarifapolitikával ellen nem sulyozzák — nagy hátrányára lehet Budapest közforgalmi és ellátási viszonyainak és esetleg újabb drágaság forrása lesz. Igen aktuális tehát a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának e tárgyban megindított akciója. A kamara elnöksége ugyanis ez ügyben előterjesztést dolgozott ki, melyet ma egy szakértekezleten tárgyalnak le a kamarában a székesfővárosi tanács, az OMKE, a M. Gy. O. Sz. és az Iparegyesület képviselőinek bevonásával. Az előterjesztés szerint nem szenved kétséget, hogy a szóban levő új vonal kiépítése jelentős közgazdasági érdekeket fog szolgálni, amennyiben így egymáshoz közelebb kerülnek hazánknak a Duna által elválasztott területei, ami elő fogja mozdítani államvasutaink forgalmának gyors és biztosabb lebonyolítását, mentesítvén némileg a megnövekedett forgalom igényeivel már amúgy is nehezen megbírkózó budapesti pályaudvarokat. Ezzel szemben azonban az új vonalak megnyitása lényeges és Budapest kereskedelmére és iparára nézve hátrányos elváltozásokat is fog előidézni. Egyfelől megrövidülnek a baja-báttaszéki híd kiépítése folytán a hazánk déli és délkeleti részeiben fekvő állomások és az Ausztria alpesi tartományába vezető két legfontosabb átmeneti állomásunk: Zákány és Zúgráb közt fennálló jelenlegi kilométer-távolságok, másfelől az ezen távolságoknak megfelelő métermázsánkenti fuvarkülönbségek is igen jelentősek lesznek. Baross Gábor halála óta az ő tarifapolitikájának nagy koncepcziójával: az ország szívének felvirágoztatásával eleinte ötletszerűen, majd egyre rendszeresebben szakítanak. A zónarendszer reformja és egyéb tarifapolitikai intézkedések is a változott irányelvek következményei. Hogy az ebből folyó veszély elkerülhető legyen, a budapesti kamara elnöksége a maga részéről a következő tarifális intézkedések elérése céljából tartana szükségesnek minél nagyobb arányú akcióit:

1. A hazánk déli részében fekvő állomások a budapesti viszonylatban olcsóbb zónába soroztasanak.

2. A budapesti állomások részére megállapítandó úgy helyi, mint költelégi állomási díjszabásokban a tarifák ne a tényleges távolság alapján állapíttassanak meg, hanem lényegesen olcsóbb díjtételek bocsáttassanak a fővárosi forgalom rendelkezésére. Erre nézve utalunk Ausztriára, ahol szintén tervbevétték a bécsi és prágai állomásoknak különleges tarifális elbánásban való részesítését.

3. A budapesti tárházaknak reexpedicionális kedvezménye mindazon viszonylatokban engedélyeztessék ezentul is, amely viszonylatokban eddig reexpedicionálisak voltak.

4. Tömegáruüzleket termelő iparágaink: pl. malom-, fa-, maláta-, petroleum-, vas- stb. iparainknak adassék meg egyrészt a nyersanyag, másrészt a gyártmány után a reexpedicionális kedvezmény.

5. A főváros összes állomásai, nemcsak a külföldi, hanem a helyi- és belkötelégi forgalomban is, egyenlő tarifális elbánásban részesítendők, azaz minden viszonylatban az összes budapesti állomások tarifái egyforma magasságban állapíttassanak meg.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a szakértekezlet által még esetleg kiegészítendő ily rendelkezések Budapest veszélyeztetett forgalmá érdekeit kellően megvédhetik anélkül, hogy ez által az új vonalak közgazdasági hasznossága távolról is érintetnének. E rendelkezések megvalósítása érdekében a fővárosi forgalmi érdekeltség minden tényezőjének meg kellene tennie a maga részéről minden lehetőt. Az akciózó módozatainak megfelelő megállapítása volna a mai szakértekezletnek tulajdonképeni feladata.

A Középeurópai Gazdasági Egyesület konferenciája. A Középeurópai Gazdasági Egyesület konferenciáját Berlinben megnyitották. A konferencián valamennyi középeurópai állam számos kiküldöttel volt képviselve. Magyarországot Ottlik Iván, Papp Elek államtitkárok, Lers Vilmos miniszteri tanácsos, Kriszlinkovits Ede min. tanácsos, berlini szaktudósító, továbbá gróf Károlyi Mihály, gróf Zselénszki Róbert, Hieronymi Károly, György Endre, Schmidt József, Hatvany József, Hatvany Sándor, Felner Frigyes és Paikert Alajos képviselték.

A konferencia első ülésén a munkáskérdésről és a nemzetközi hitel szervezéséről értekeztek. A mai ülés tárgyát a nemzetközi átutalási eljárás a posták között, valamint a kereskedelmi szerződések és tarifák kérdése képezték. A nemzetközi átutalási (gíró) forgalom létesítésének kérdésénél dr. Halász Sándor miniszteri tanácsos, a m. postatakarékpénztár igazgatója, osztrák részről dr. Leth udvari tanácsos az osztrák postatakarékpénztár igazgató helyettese és német részről Aschenborn titkos tanácsos a német posta csekk-intézet igazgatója terjesztettek elő előadói javaslatokat.

A három előadó által egyetértéssel előterjesztett határozati javaslatot a konferencia elfogadta. A határozati javaslat az átutalási forgalom létesítésének szükségét hangoztatja első sorban Magyarország, Németország és Ausztria állami gíróintézetei között és egyúttal kijelöli azon alapelveket, amelyek szerint ez a kapcsolat megalapítandó volna. Végül kívánatosnak mondja, hogy ha majd az összeköttetés kiterjed, mindenütt egyenlő kezelési elvek jussanak érvényre.

A kereskedelmi szerződések kérdésénél a kereskedelmi szerződések szöveges részének invokálása iránt Lusensky poros titkos tanácsos és Schuler osztrák osztálytanácsos tettek javaslatot. Lers Vilmos miniszteri tanácsos velük szemben kimutatta ennek gyakorlati teljes kivihetlenségét, mire a javaslattevők indítványukat lényegesen módosították és teoretikus óhajjára alakították át. Ilyen formában a konferencia elfogadta a javaslatot, de Belgium első képviselője kijelentette, hogy ezen rezolúziót is csak Lers felszólalásának szellemében fogadhatja el, aki a jövő fejlődést találozón látja. — Érdekes hogy az elnöklő Günther herceg a vita időbeli korlátozását csak a magyar referenssel szemben vette igénybe.

Nagy fizetésképtelenség a gabonatözsden. Goitein József adatai (Bács megye) gabonakereskedő ma kijelentette a gabonatözsden, hogy fizetési kötelezettségeinek nem tud eleget tenni. Goitein passzívái 150—180.000 koronát tesznek, s azok a bizományosok, akiknél Goiteinnek engagemenái voltak, ma kényszerfedezéseket teljesítettek az adós ellenében. Goitein Józseffel 1908. decz. havában foglalkozott a tözsdetanács fegyelmi hatósága és különféle szabálytalanságok miatt három hónapra kizárta a tözsdéről. Február 1-én járt le a Goitein ellen hozott büntetés határideje és ekkor ismét megjelent a tözsdén és nagy kontremín engagementeket kötött. A hitelezők a legmesszebbmenő engedményekre voltak hajlandók Goiteinnal szemben, aki azonban, úgy látszik, látható vagyonnal nem rendelkezik, mert a felkínált egyezségi ajánlatokat nem is fogadta el.

Magyar hajójárat Fiume és Bombay között. Fülöp E. G., bombay-i import cégtulajdonos, a m. kir. Kereskedelmi Múzeum keletindiai levelezője, üzleti ügyekben hazaérkezett s ez évi május hó 21-én (pénteken) délután hat órakor a Kereskedelmi Múzeumban (V., Akadémia-utca 3.) előadást fog tartani a „keletindiai üzletviszonyokról”. Tárgyalni fogja mindazt az ipari ezüskéket (cukor, villamosági ezüskék, talp- és felsőbőr, drótszeg, drótáru, keféáru stb.), amelyekben Magyarország már versenyez, valamint azon indiai nyerstermékeket (gyapot, jutta, olajmagvak, eszteranyagok stb.), melyeknek közvetlen behozatala ezélszerű volna. Ennek kapcsán a Fiume és Bombay között

fennálló mostani hajóösszeköttetés ismertetése kapcsán az érdekeltekkel egy magyar hajójárat létesítésének módozatairól fog értekezni.

A zálogházak reformja. Az állami kezelésben lévő zálogházak nagy reform előtt állanak. A zálogházak igazgatósága ugyanis a fiókok intézményét megszünteti, illetve a közvetítés összes teendőit, amelyeket eddig a pályázat után kijelölt magánvállalkozók láttak el, alkalmas időben saját kezelésbe fogja átvenni. Addig is — mint értesülünk — a megüresedő közvetítő helyek betöltését felfüggesztette és már pályázatokat sem ír ki.

Folyóvizeinkről. A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna közepes vízállással Bajáig emelkedik, lejjebb apad; Budapesten a vízállás ma 302 cm., tegnap óta 18 cm-t aradt. A Tisza közepes vízállásu és apad. A Dráva vízállása közepes, Zákányig apad, lejjebb emelkedik. A Száva vízállása közepes és apad.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Budapest, május 18.

A készáru piacra igen szilárd volt ma az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvőt mutattak, még a tegnapiaknál is jóval drágább árakat is szívesen fizettek és így tehát meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 20.000 q buza kelt el, a tegnapiaknál 30—50 fillérrel drágább áron. — A legdrágább eladási ár 31.50 korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 28.40 korona 77 kilós kalocsai, üszkös búzáért.

Egyéb gabonaneműek közül a rozs 20—30 fillérrel, a zab 10 fillérrel drágább, az árpa és a tengeri szilárd. Forgalomba került: 700 q rozs 20—20.30 koronás áron, 800 q zab 17.65—18 koronás áron és 100 q tengeri 15.45 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet roppant nagy izgatottság mellett igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel nyílt meg. Az októberi buza 14 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül, 25.20 koronán indult, két perc alatt 25.42-ig még tovább szökött föl, később nyereségi realizálásokra 25.10-ig gyöngült, de aztán ismét 25.50-ig emelkedett. A forgalom folyamán igen nagy arányú üzlet fejlődött ki, a hangulat mindvégig izgatott maradt, az árfolyamok pedig folyvást ingadoztak. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen a májusi buza hetven fillérrel, az októberi buza ötven fillérrel, az októberi rozs tiz fillérrel, az októberi zab négy fillérrel, a májusi tengeri hat fillérrel, a júliusi tengeri négy fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tözsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	30.45—31.15
"	76	29.30—29.70	80	30.50—32.05
"	77	31.—33.70	81	30.75—30.65
"	78	30.20—31.80	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	30.30—30.60
"	76	29.35—29.90	80	30.35—30.65
"	77	29.85—29.95	81	—
"	78	29.90—30.05	82	—
Pestvidéki	74	—	78	30.35—30.35
"	75	—	79	30.35—31.60
"	76	29.60—30.40	80	30.70—31.65
"	77	30.—30.25	81	—
Bácskai	74	—	78	29.90—31.70
"	75	—	79	30.35—30.85
"	76	29.75—30.—	80	30.60—30.95
"	77	29.75—30.30	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.15—20.45
középmínőségű új	—	—	—	20.05—20.15
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.90—18.70
II. rendű	—	—	—	17.30—17.20
Köles	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	17.50—18.30
II. rendű	—	—	—	17.15—17.55
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.70—15.95
Korpa:	—	—	—	12.70—13.90

A készáru piacra elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 980 q 79 k 31.50 K, 100 q 79 k 31.10 K, 300 q 79 k 30.80 K felső, 100 q 79 k 30.80 K.
Kalocsai: 290 q 77 k 28.40 K üszkös, 1410 q 76.3 k 30 K.
Pestvidéki: 480 q 78.5 k, 65 q 79 k 31.20 K, 150 q 78 k 30.60 K, 100 q 77 k 30.20 K.

Sza
B
30.80
T
31.25
M
Z
30.70
F
29.90
D
R
29.80 K
R
20 K
Z
Kp. pa
Te
Az
Értend
A
Elof
Buza
Buza
Rozs
Tenge
Tenge
Zab o
1
1
1
1
1
1
A t
telenség
mességa
zák-
A s
félő köt
ma rend
zető ért
alig hal
különböz
melyekbe
nap foly
ölenkség
a Hazai
rék, az
Franklin
továbbá
tégla, a
vények,
let. For
alant jeg
591—591
Salgó 57
naem 3
Az e
Osztr
748—749
712—711
A de
Osztr
749.25, C
tolóbank
nyi 573.5
Dijb
napra 4—
gére 14—
Osztr
Államv.
Rimamur

Re
S
haem
nak e

Bácskai: 1650 q 78.5 k 31.10 K, 530 q 77 k 30.80 K, 850 q 76 k 30.80 K.
 Törökbecsei: 1620 q 79 k 31.30 K, 2900 q 79 k 31.25 K.
 Makói: 4000 q 78.8 k 31.30 K.
 Zentai: 800 q 77 k 30.75 K, 200 q 77 k 30.70 K.
 Fejérmegyei: 150 q 78 k 30.40 K, 100 q 76 k 29.90 K.
 Dunai: 1000 q 77 k 30 K.
 Raktári: 1000 q 76 k 29.80 K, 1000 q 76 k 29.80 K, 1000 q 76 k 29.70 K.
 Rozs: 300 q 20.15 K, 200 q 20.30 K, 200 q 20 K kpf. par.
 Zab: 200 q 18 K, 250 q 18 K, 100 q 17.80 K kpf. par.
 Teugeri: 100 q 15.45 K kpf. par.
 Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza májusra	29.18—29.66
Buza októberre	26.04—25.02—25.40—25.10—25.50
Rozs októberre	19.80—19.82—19.74—18.86—19.50
Tengeri májusra	15.40—15.52
Tengeri júliusra	15.74—15.80
Zab októberre	15.10—15.14—14.98

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. májusi buza	29.62—29.64
1909. októberi buza	25.38—25.40
1909. októberi rozs	19.66—19.68
1909. májusi tengeri	15.48—15.50
1909. júliusi tengeri	15.78—15.80
1909. októberi zab	15.08—15.10

Budapesti gabonaforgalom.

1909. május 17-től 1909. május 18-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	2146	—
Rozs	324	401
Árpa	232	—
Zab	9624	4368
Tengeri	41150	4852
Liszt	362	13860
Korpa	—	1852

Értéktőzsde

A tőzsdén kedvtelen a hangulat. Ezt a kedvtelenséget részben a belpolitikai válság hosszadalmassága, részben pedig a magasabb buzaárak okozták. A spekuláció teljesen tartózkodik mindenféle kötelezettség elvállalásától s így a forgalom ma rendkívül mérsékelt volt a helyi piacon. A vezető értékek árhullámzása a mai üzlettelenség alatt alig haladta meg az egy koronát. Ugyanezt az árkülönbözetet láthatjuk a bankrészvényeknél is, melyekben szintén alig volt nagyobb üzlet a mai nap folyamán. Csupán a helyi piacon volt némi élénkség a mai nap folyamán. Forgalomban voltak a Hazai bank, a Magyar országos központi takaréka, az Erzsébetvárosi takaréka, az Athenaeum, a Franklin, a Budapesti villamosági, a Salgótarjáni, továbbá az építőipari értékek, mint az Ujlaki téglá, a Magyar keramiai gyár és az Asphalt-részvények. A járadékpiacra mérsékelt volt az üzlet. Forgalombba került a mai üzlet folyamán az alant jegyzett értékeken kívül: Kereskedelmi r. t. 591—591.50 koronán, Magyar aszfalt 171—168 kor., Salgó 575 kor., Ujlaki téglagyár 334 kor., Athenaeum 315—319 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 638.25—637.50, Magyar hitel 748—749.50, Osztrák-magyar államvasut 711.56—712—711, Rimamurányi 574.50—574 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 638.25—638, Magyar hitel 749—749.25, Osztrák-magyar államvasut 711, Leszámitolóbank 482.50, Jelzálogbank 442.50, Rimamurányi 573.50, Déli vasut 108 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10, május hónap végére 14—16 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 637.50, Magyar hitel 748.50, Államv. 711, Leszámitoló 483.25, Jelzálog 442.75, Rimamurányi 573.75, Városi v. 269.50, Közuti 560.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS
 jogi szemínáriuma

Budapest, VII. ker., Wesselényi-utca 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 14. szám.
 TELEFON 118—57. TELEFON 118—57.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 18. (Saját tudósítónktól.) Buza árát ma ismét 15 fillérrel emelték, azonban rozs, tengeri és zab változatlan áron maradt. Az üzleti forgalom majdnem egészen megakadt, mert a konzum tartózkodott a vásárlástól.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 15.80—10.05, bánáti 15.60—15.95, mosoni 14.95—15.20, tótfelvidéki 15.05—15.40, délviasuti 15.05—15.40, marhefeldi 14.90—15.20.
 Rozs: tótfelvidéki 10.20—10.40, csepeli 10.15—10.35, pestmegyei 10.30—10.50, délviasuti 10.20—10.40, külföle magyar 10.15—10.35, osztrák 10.15—10.35.
 Árpa: morvaországi 8.40—8.80, Magyar tengeri 8.15—8.35, Cinqnantin 10.10—10.35, Magyar zab 9.30—9.80, válogatott 9.80—10.20.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 18. A magyarországi zavaros politikai helyzet miatt a mai előtőzsdén nagy üzlettelenség uralkodott. Államvasuti és délviasuti részvények aránylag szilárd irányzatot követtek. Alpesi és rimamurányi részvényekben némi érdeklődés jelentkezett a javult amerikai vasjelentések folytán. Hitelrészvényekben helyi realizációk. A korlátpiac üzletellen s az árfolyamok változatlanok, csak fegyvergyári részvény emelkedett valamivel. A déli tőzsde megnyitáskor tovább tartott az üzlettelenség, az árfolyamok alig változtak, Berlin nyugodt irányzatot jelentett.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 638, Laenderbank 450.50, Államvasut 710.75, Déli vasut r. 108.25, Alpesi 648.25, Rimamurányi 573.50, Prágai 2566, Fegyvergyári 644, Sloda 278.50, Török sorsjegy 186.75 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 637.75, Magyar hitel 748, Union 550.50, Anglo 303, Bankgyesület 528, Földhitelintézet 1093, Laenderbank 450.50, Államvasut 710.75, Déli vasut 108.25, Alpesi 641, Rimamurányi 573, Orosz járadék 99.70, Török sorsjegy 187.

Bécs, május 18. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 118.80, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 145.10, Magyar hitelbank részvény 746.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 572.—, Magyar czukoripar 19.50, Adria hajózási részvénytársaság 391.—, Magyar koronajáradék 93.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 201.—, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 440.50 Magyar keresk. bank 3435.—.

Bécs, május 18. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.55, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.45, 1860-as sorsjegy 159.50, Osztrák hitel-sorsjegy 148.7.—, Angol-osztrák bankrészvény 302.50, Bécsi Bankverein 527.50, Osztrák-magyar bank 1761, Déli vasut 107.80, Dunagőzhajózási társ. 935.—, Dohány részv. 349.50, Cs. k. arany (vert) 11.32, Német bankv. 117.20, Osztr. Lloyd 436.—, 4.2 száz. ezüst jár. 96.50—99.45, Osztr. koronajáradék 96.35, 1864-es sorsj. 283.—, Osztrák hitelintézeti részvény 637.50, Union-Bank 549.50, Osztrák Landerbank 450.10, Osztrák-magyar államvasut 709.75, Elbevolgyi vasut 463.50, Alpesi részvény 640.25, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.28, Lipótkohó 455.—, Török sorsjegy 187.10.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, május 18. A tőzsde megőrizte tartózkodó irányzatát, mert hiányzott a külföldi ösztönzés, de az árfolyamok az amerikai vaspiazzokról érkezett jobb jelentések folytán általában megtartották nivójukat. Nagyobb érdeklődés csak egyes bányáértékek, mint német-luxemburgiak, Laura-kohó és harpeniek iránt nyilvánult, amelyek az első árfolyamon történt vásárlásokra némi javulást értek el. Ezzel szemben főleg a bochumiak gyöngülése

hajlottak. Egyébként gőzhajózási részvényeken kívül, truszt-dinamitrészvények, valamint vasutak közül Lübeck—Büchen valamivel magasabb volt, míg déli vasut és amerikai vasutak Bécsesél, illetve Newyorkkal összhangban gyengőbbek voltak. Prinz Heinrich vasut kezdetben visszaesett, később javult. Bankok el voltak hanyagolva, járadékok nyugodtak és alig változtak. Az utőtőzsdén az árfolyamok nyugodt forgalom mellett csekély és jelentéktelen változást szenvedtek. A készpénzpiac ipari értékei legnagyobbrészt alacsonyabbak voltak. Napi pénz 3½%—4%, magánleszámitolási kamatláb 2½ százalékos.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 201.50, Déli vasut 18.25, orosz bankjegyek 216.—, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 168.40, Dinamitruszt 167.90, Harpen 193.—, Unifikált török járadék 93.60, 4.2 százalékos ezüst-járadék 99.70, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.90, Magyar koronajáradék 93.70, Osztrák-magyar államvasut 152.40, Bécsi váltóár 85.30, Olasz járadék 104.40, Alt. villamosági Edison 236.60, Gelsenkircheni 181.50, Laurakohó 188.10, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) május 18. 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 100.15, Osztrák hitelintézeti részvény 200.80, Osztrák-magyar államvasut 152.50, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.30, Bécsi Bankverein 133.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 79.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 100.25, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 93.70, Osztrák-magyar bank 127.20, Déli vasut részvény 17.55, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár 812.33, Union bankrészvény 136.—, Alpesi bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) május 18. 4.2 százalékos ezüst-járadék 99.40, 1860. sorsjegy 161.80, Déli vasut 17.60, 4 százalékos aranyjáradék 99.75, Osztrák hitelrészvény 200.90, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.75, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.65, Nyugodt.

London, május 18. Angol consol 85.¼.

Páris, (Zárlat) május 18. 3 száz. Francia járadék 97.65, Osztr. aranyjáradék 99.80, Magyar aranyjáradék 97.90, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 294.—, 5 százalékos marokkói járadék 525.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.82, 4 százalékos unifikált török jár. 93.02, Török sorsjegy 174.75, Török dohányrészvény 360.—, Osztrák földhitelintézet 11.67, Osztr. Landerbank —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1619, Banque Ottomane 718, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 536.—, Urikányi kőszén 164, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.42, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 7/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 25/55, Magánkamatláb 1.8%. Nyugodt.

VIZÁLLÁS.

máj. 17. máj. 18.		máj. 17. máj. 18.	
m é t e r		m é t e r	
Inn	Schärding 1.49 1.66	Tisza	M-Sziget 0.86 0.93
Duna	Passau 2.22 2.28		Tekeháza 0.91 0.82
	Linz 0.29 0.30		V-Namény 2.14 1.74
	Bécs 0.15 0.05		Tokaj 3.— 3.12
	Pozsony 2.19 2.03		Tiszafüred 3.84 3.90
	Komaróm 3.36 3.09		Szolnok 4.06 4.70
	Budapest 2.84 2.64		Csongrád 4.31 4.88
	Paks 2.24 2.20		Szeged 4.72 5.09
	Mohács 0.— 3.82		T-Becse 4.16 4.34
	Gombos 4.20 4.54		Titel 4.65 4.76
	Ujvidek 4.04 4.21		Óndova Hoór 0.85 0.96
	Pancsova 4.63 4.68		Tapoly Bárfia 0.50 0.70
	Orsova 4.28 4.38		Eodrog Ladmőca 0.— 2.90
Morva	Morvafalu 2.13 2.03		Sajó Zsolciza 1.72 1.78
Vág	Zsolna 1.46 2.60		Hernád H-Némoti 0.57 0.68
	Trencsén 1.20 1.90		Berettyó Margitta 0.— 0.31
	Szered 1.88 0.98		B-Ujfalu 0.08 0.14
Rába	Szt-Gothárd 0.84 0.86		Körös Csucsá 0.58 0.60
	Sárvar 0.04 0.11		N-Várad 0.11 0.18
	Győr 2.90 2.52		Belényes 0.48 1.50
Dráva	Várasd 1.75 1.65		Tenke 0.12 0.16
	Zákány 0.30 0.06		Gurabone 0.48 0.51
	Baros 0.94 0.64		Borosjenő 0.06 0.06
	Eszék 1.88 2.02		Békes 0.96 1.23
Mura	M-Szerdah. 1.40 1.16		Gyoma 2.44 2.85
Száva	Zágráb 0.36 0.38		Gy-Fehérvát 0.54 0.60
	Sziszek 2.70 3.28		Branyicska 1.30 1.36
	Mitrovicza 5.42 5.49		Soborsin 0.— 0.—
Szamos	Deés 0.46 0.42		Arad 0.10 0.06
	Szatmár 1.20 1.23		Makó 1.20 1.27
	0.86 0.90		Temes K-Kostély 0.98 0.70
Kraszna	N-Majtény 0.83 0.88		Béga Kiszető 0.90 0.90
Latorozs	Munkács 0.32 0.60		Temesvár 0.12 0.92
Ung	Perecseny 0.— 1.02		Becskerek 0.81 0.87

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle

használatát valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Ha 5veg 40 fillér, vagy 1veg 60 fillér.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásáresernök.

Május 18. A piac helyzete általában változatlan részleteiben a következőképp alakult. Mai árak:

Husmennyek: marhahús hátulja 132-144 K, eleje 104-116 K, vidéki borjú, borbén hosszán mérve súlylevonás nélkül 72-92 K, helybeli borjúhús 104-116 K, sertésbőr szalonnával 140-142 K, lehuzott sertés 144-152 K, szalonna friss 124-128 K, olvasztani való 136-140 K, hajt 146-154 K, sertésbőr 148-152 K, mind méterezésként.

Püstpötlös (vidéki) kilója 140-160 K, hazai sonka 1.80-2 K, szalámi magyar 3.20-3.40 K, szalámi nyári 1.20-1.40 K, kilónként. Vad: sz 1.40 K.

Baromfifélék: Elő: rántani való csirke 1.40-2.60 K, sütni való 3.60-4 K, kacska sovány 3.50-4 K, kacska hizott 7-8 K, lud, hizott 14-18 K, tyúk 4-4.40 K, pulyka 8-9 K, páronként.

Vagott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.40-1.60 K, hizott ruca 1.40-1.60 K, hizott pulyka 1.20-1.70 K, palardé 1.60-2 K, darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 3-3.20 K, II. 2.60-2.80 K, főzévaj (kópült) 1.80-2.10 K, tehenúró 28-32 fillér.

Zöldszékek: burgonya (vagonáru) sárga 8-9.60 K, róssa 6.60-7 K, fehér 5-6.20 K, petrezselyem 24-28 K, vöröshagyma makói 23-24 K, fokhagyma 40-52 K, 100 kilónként. Kalarabé 14-20 K, spargula 1.40-1.20 K, közép 60-80 fillér, leves 20-30 fillér kilónként. Uborka, salátának 24-40 K, ezetbe 20-30 K darabonként.

Gyümölcsfélék: Alma: válogatott elsőrendű áru (arany parmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 80-90 K, másodrendű 40-50 K, harmadrendű apró áru 16-20 K. Körte elsőrendű 1-1.60 K, másodrendű 60-80 K, dió I. 40-60 K, dió II. 30-40 K, 100 kilónként.

Vegyesáru: Mész 70-95 fillér kilónként. Tojás: bácskai 74-75 K, eredeti ladánként (1440 darab.)

Budapesti szurómarhavasár.

Május 18. Felhajtott 1504 drb elő borjú, (közte 31 rugott), 40 drb elő barány. Aranyezések elő borjúkért 78-88 fillérig, kivételesen 90-94 fillér, középminőségű elő borjúkért 68-76 fillérig, silány és rugott borjúkért 44-66 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat élénkebb volt, az árak 3-4 fillérrel leginkább emelkedtek.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesszékfővárosi állatvásár és közbiztos igazgatóság.) Május 18-án. Előző napi eladatlan maradvány 227 drb sertés, 22 drb süldő. Mai felhajtás 866 darab sertés, összesen 1343 drb sertés, 22 drb süldő. Eladatott 833 drb sertés, 7 drb süldő. Mai maradvány 460 darab sertés, 15 drb süldő. Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 112-113 fillér, II-odrendű 280-350 kilogramm 104-108 fillér, életsúlylevonással 128 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül elős. 115 fillérig, életsúlylevonással 136-137 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm életsúlylevonással 134-152 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogramm életsúlylevonással 140-152. Husserzés, belföldi süldő 108-120 fillérig. Árak minden levo-

nás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Bécsi sertésvásár.

Május 18. A mai sertésvásárra 16852 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 8460 fiatal és 6023 hizott sertés. Árak: elsőrendű 130-132 fillér, kivételesen 133 fillér. Középrehoz 118-128 fillér; idős 108-116 fillér; könnyű 101-116 fillér; fiatal sertés 96-124 fillér kilogrammonként életsúlyban, levonás nélkül.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmagnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap változatos felhős idő uralkodott. Esapadékoktól esupán Karánsebesről jelentettek. A hőmérséklet még emelkedett, országsszerte 4-7 C. fokkal volt magasabb a normálnál, az ország délkeleti nagyobb felén és itt-ott nyugaton a 30 C. fokot is felülemelkedett; a maximum Észéken, Verseczen, meg Kolozsvárott 34 C. fok és a minimum Arvaváralján 8 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Némi hőszűrés és elvélte eső, vagy zivatar várható.

Table with columns: Állomás, Légnemesség, A hőmérséklet, Szélirány és sebesség, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 18.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Nagy Lajos meztéri és dr. Merkl János hatvani járásbírói joggyakorlókat a zsonbányai járásbíróshoz jegyzőkké; a vallás és közoktatásügyi miniszter Závodszy Margit budapesti Erzsébet-nőiskolai felsőbb leányiskolai nevelőnőt az említett felsőbb leányiskolához a X. fizetési osztály 3. fokozatába rendes tanítónővé, Leicht Sarolta polgári iskolai okleveles tanítónőt a budapesti Erzsébet-nőiskola felsőbb leányiskolájához a XI. fizetési osztály 3. fokozatába nevelőnővé, Horváth József, Buci József, Varga János, Kiss János, Schlezák János, Szöcs Miklós és Nagy Ferencz napibéres szolgálat a vezetés alatt álló minisztériumhoz rendes szolgákká; a budapesti itélőtábla címke dr. Szondy Károly kecskeméti lakos ügyvédjelöltet a budapesti itélőtábla területére díjaz joggyakorlókká; a székesfehérvári törvényszék címke a felügyelete alatt álló sárbogárdi járásbíróshoz Varga József adonyi járásbírói napibéres szolgát harmadosztályú hivatalsszolgává nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Dalovschik Mihály dr. adonyi járásbírói jegyzőt a kecskeméti törvényszékhez helyezte át.

Anyakönyvi megbízás. A belügyminiszter Cs. Szabó István, Kisújszállás r. t. városi anyakönyvvezető-helyettes hatáskörét a házassági anyakönyv vezetésére és a házasságkötéseknél való közreműködésre is kiterjesztette.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Rhávoz Gyula székényi lakos Hollóra, Krébitz József szegedi lakos saját, valamint Károly nevű kiskoru fia Kubinyira, kiskoru Judovics Lipót forotiki lakos Jávorra, Kraszik József tiszaföldvári lakos Kozmára, Spitzer Dávid lúmei lakos saját, valamint Margit nevű kiskoru leánya Szüestre, Wasserman Béla verébelyi lakos saját, valamint Katalin és György nevű kiskoru gyermekei Vajdára, Ehrenreich János temesvári lakos Csákra, Stybler Mátyás kaposvári lakos saját, valamint János nevű kiskoru fia Szittayra, kiskoru Rosenfeld József hajdunánási lakos Vámosra, Zidov András nagylaki lakos saját, valamint András nevű kiskoru fia Zsolnaira, kiskoru Czank Dezső aradi lakos Zagonára, kiskoru Fritsz Béla bajai lakos Frigyesre, Klein István szelmecbányai lakos Kisre, Weisz Mór debreczeni lakos Fehérre, Zitter Géza bari lakos Zsoldosra, Hedrich József szentesi lakos Kápolnaira, Alexandersohn László David borsai lakos Sándorra, Feldman Géza karkasszói lakos Földre, Süket Ferencz füleki lakos Szabóra, Katz Samu szakolyai lakos Kertészre, Neubauer Béla budapesti lakos Aczélra, Kohn Rezső soproni lakos Vértésre, kiskoru Szipina Gyula nyitrai lakos Szolnokra, Löwy Bernát móri lakos Lászlóra, Braun Jenő nagykanizsai lakos saját, valamint kiskoru Karolina nevű leánya eszlári nevének Biróra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A temesvári pénzügyigazgatóságnál adóellenőri állásra, a nagyválti járásbírósnál jegyzői állásra, a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél jegyzői állásra, a nagyikindai törvényszéknél albirói állásra, a kőhalmi járásbírósnál végrehajtói állásra, a topánfalvai járásbírósnál albirói állásra, a pácsovai törvényszéknél bírói állásra 2 hét alatt; a nagybeskeréki járásbírósnál szolgái állásra négy hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

Large table with multiple columns: Budapesti értéktő zede, Államadósság, Záloglevelek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénzjegyek, Pénznemek és váltók.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tépelődés.

Van oly nap, hogy a vér pezsdül eremben
És űz a szenvedély.
Valami sűg: A vésszel szállj te szemben.
Harczolj csak és ne félj.

A dicsőséget vivjad ki magadnak,
Dalold, amíg lehet,
Hódol a szív, ha dalrózsák fakadnak
S babér, csók jut neked.

Van oly nap, hogy a lomha csüggedésnek
Köde reám borul.
Szomorú éj. A nap sugári kőcsnek
És sírok botorul.

Mit ér, ha már a férfi szíve, karja
Hirt és babért arat?
Elsőpri gyorsan az idők viharja
S csak egy sírdomb marad.

Igy váltakoznak bennem évről-évre
A csüggedés s a vágy.
Dagály s apály hulláma szívem' érve
Nyugton sokase hágy.

A partból egy-egy részt az ár zajongva
Naponta eltemet
S a tépelődés örli meg naponta
Vergődő lelketem.

Feleki Sándor.

(Mózes a vizen.) Egy csecsemőt fogtak ki a
minap Olaszországban a vízből, csak úgy, mint an-
nak idején Mózes a Nilusból. Egy apró-cseprő
uszó valamit pillantott meg néhány ember a San-
terno folyóban. A Santerno rendes körülmények
között csak amolyan száraz medrű térképi fogal-
lom, de most a tavaszi esőzés megtöltötte szennyes
és rohanó árral. A sárga hullámok nagy sebessé-
ggel vitték a kis alkalmatosságot, olyan sebese-
n, hogy mire az emberek utána vetették volna ma-
gukat, már messze járt. Így uszott, uszott a kis
csónakféle egészen Alfonsine városáig. Ott az-
után kihalászta a vízből Tamba földbirtokosnak
egy bérese. Kifortá és elvitte az uraságnak. Lett
ott bámulás. A csónakoska tartalma egy elegáns

alaku, bekátrányozott doboz volt, amelybe szá-
mos lyukacsán át szűrődhetett felülről a levegő.
A dobozban egy bájos, egészséges, gondosan be-
pólyázott csecsemő feküdt, mellette egy tejjel meg-
töltött tejspalaczk, amelynek gummicutorája
a csöppesség szájában volt. A dobozban a gyermek
körül teljes csecsemő-kelengye volt elhelyezve,
csupa finom, gondosan megvarrt fehérnemű; a
gyermek mellére végül egy boríték volt rávarrva,
benne hatszáz líra bankóiban s mellette ez a né-
hány sornyi irás: „Két nappal ezelőtt születtem;
fogadtatok magatokhoz és szerencsések lesztek.”
A földbirtokos, aki gazdag ember, de gyermeke
nincsen, nagy örömmel fogadta a jövevényt, aki
oly szerencsésen uszta meg az áradt vizű San-
terno folyót.

(A „Kaméliás hölgy.”) Félix Duquesnel, aki
ifjabb Dumast személyesen ismerte, a „Gaulois”-
ban elmondja, hogy írta meg Dumas a „Kaméliás
hölgy”-et. Az író ezt saját szavaival így mondta
el Duquesnelnek:

— Tízennyolcz éves voltam és természetesen
először a regényvel próbálkoztam. Erre ugyszól-
ván jogom volt. Ajtómrá már ki is irhattam volna:
„Ifj. Alexandre Dumas, apja utódja”. Első regé-
nyeim közpese voltak. Hiányzott az apám fantá-
ziája. 1847-ben megírtam a „Kaméliás hölgy” című
regényemet és 1848-ban már meg is jelent. Nagy
sikere volt, bár a kor akkor kevésbé kedvezett a
regénynek.

— A regény nemde az önéletrajza? — vetette
közbe Duquesnel.

— Csak semmi túlzás — folytatta Dumas —
ez nem volt önéletrajz. Én csak azt tettem, amit
sok más író is tett: regényem hősnőjéül olyan asz-
zonyt választottam, akit személyesen ismertem és
aki nagyon bájos teremtés volt: Gauthier Margit,
vagy valódi nevén Duplessis Mária. Imádató te-
remtés volt: nagy, sudár termet, fekete haj és ra-
gyogóan fehér bőr; alacsony származása dacára
nagyon művelt volt. Normandiában született és egy
ideig mint cselédleány szolgált. Miután a jólét ösz-
szes örömeit és a szerelem gyönyöreit megismerte,
szegényen és elhagyottan halt meg; tudósorvadás-
ban szenvedett és a boulevard de la Madeleineben
lévő lakásán olyan ágyban halt ki, amelyet más-
nap elárvereztek. 1845-ben halt meg és 1847-ben
megírtam a regényemet. Néhány hónap mult el,
amikor egy napon felkeresett Antony Bérand, apám
egyik régi barátja, aki már gyermekkorom óta is-
mert és gyakran meglátogatótt.

— Elolvastam a regényet — mondotta —

tudod-e, hogy ez kitűnő anyag egy drámához? Ha
nincs ellenedre, együtt megírhatnók. Csináltam is
már egy vázlatot belőle.

És ezzel asztalomra dobott egész halom iratot,
a dráma vázlatát. Ő azután elmagyarázta nekem az
egész tervét, amelynek kivételét ugyan képtelen-
ségnek tartottam, de mert nem akartam megbán-
tani hát színelig belementem az ajánlatba és meg-
ígértem, hogy átnézem a vázlatot. Igazán nem em-
lékszem, hogy meddig hevert felbontatlanul Bérand
iratosomója az asztalomon, amikor egy napon is-
mét kezembe akadt és jobb dolog híján lapozni
kezdtem benne. Bár a színpadtól egész életemben
irtóztam és a drámaírást alárendeltem irodalmi
tevékenységnek tartottam, most mégis megtetszett
Bérand terve. Hozzáfogtam a dráma megírásához és
néhány nap alatt elkészültem vele. A dráma,
amelyben egy elveszett nőnek a tiszta szerelem
által való megmentését tárgyaltam, életem legma-
gyobb sikerét jelentette.

(Az anyák napja Amerikában.) Amerika új
nemzeti ünnepét, az anyák napját rendkívüli lel-
kesedéssel ülték meg mult vasárnap. Előtte való
nap vaggonszámra hordták a nagy városokba a
fehér szegfűt, mert az a jelszó volt kiadva, hogy
azon a napon anyja emlékére mindenki fehér szeg-
fűt viseljen. Ez azonban nemcsak a fiatalok kivált-
sága volt, mert öreg emberek és asszonyok is fe-
hér szegfűt tűztek fel anyjuk emlékére. A lelke-
sedés nemcsak Newyorkban vert hatalmas hullá-
mokat. Chicagóban e nap emlékére nagy kongressz-
ust fognak tartani, kiállítással együtt. Néhány
női klub, mely kezdetben lelkes propagandát üzött
e nap mellett, az eredményvel nincs megelégedve,
mert a nagy ünnepi lelkesedés voltaképpen ékesen
szóló tiltakozás volt a tulságosan emancipált höl-
gyek túlzó ideái ellen s tüntetés a háziasság és
anyaság mellett.

(Interpelláció egy betegség miatt.) Grassi
tanár az olasz szenátusban interpellációt intézett
a belügyminiszterhez, hogy figyelmét felhívja egy
új betegségre, amely főleg Calabriában és Sziczi-
liában ütötte fel a fejét s amely súlyos lefolyású.
A betegség neve Cala Azar, amely eddig Indiában
volt erősen elterjedve s amelyet egy rovarféle ál-
latoscska terjeszt, főleg kutyák révén, amelyeknek
szőrzetébe fészkelte magát. A betegség tünetei ma-
láriaserűek és különösen gyermekeknél lép fel. A
lép megdagad s óriási láz lép fel. Feltétlenül ha-
lállal végződik s eddig még nem találtak ellen-
szert. Calabrián és Sziczián kívül egyes esetek
Nápolyban is előfordultak.

ZUG A NÁDAS...

— Regény a régibb hajduéletből. —

Írta: MÓRICZ PÁL.

A fiatal asszony elámult e zavaros be-
szédre. Bölcsejébe fektette a kis fiút. Bent
az udvarban feküdt az öreg ház. Maga sie-
tett a rácsoskaput, utcaajtót becsukni. Ideje
is volt. Mindég közelebből hallatszott a zaj-
gás. A zenét is túlbömbölték:

— Kötél a Silye nyakába.
— Pokolra a hazaárulókkal.
— Éljen, Kócs Gábor követünk.

... Mosolyogva aludt a kis gyermek. A
nőcselédék a pitvarban siránkoztak. Vén
Sirokiné lábát is körülölelte a nemzetes asz-
szonyinak.

— Drága, jó nagyasszonyom, vegyük
be azt a zászlót, mert rángyujtják a házat.

— Maguk, öregem, ne ijesszessék egy-
mást, menjenek dolgokra... Hisz az én
uram dugatta ki azt a zászlót.

Agnes szolgáló a házvégi orgonavirág-
bokortól sápadtan robant be.

— Jaj, megérkeztek! Jaj, már itt
vannak!

Az utcán zürzavaros, fenyegető hangok
zúdultak fel. Pitvarhelyi Mózes messziről ki-
válóan süvöltötte:

— Hé, Maróczy Pál! Itthon vagy?...
Gyere ki! Hadd számoljunk veled.

A tömeg utána bömbölte:
— Maróczy Pál gyere ki! Hadd számol-
junk veled.

Bent a szobában sápadt-pirult a fiatal
nő. Azután félretaszította a jajongó nőcselé-
deket és a fegyvertartótól lekasztotta férje
vadászpuskáját. Kirohant az udvarra, a ház-
végéhez. Nem sápadzott már. Midőn férjét
fenyegették, az ősi hajduváltól szinte lángolt
gyenge, fehér arca. Szembeállott a kapunál

ordító tömeggel. Merészen csegett a
hangja:

— Emberek, mit akartok itt?

— A zászlóért jöttünk... A zászlóért!

Pitvarhelyi Mózes Maróczy felé for-
dult:

— Kedves Zsuzsa hugom, vegyék be
azt a galád zászlót.

— Azt én nem tehetem meg, mert az
uram nincsen itthon. KKünt dolgoztat a
pusztán.

— Hugom asszony, éppen azért is be-
vételheti.

— Midőn kitézte, azt mondotta az én
uram, bár ég-föld egybeszakad... Választás
utánig nem vonja be a zászlót.

De, most már Pitvarhelyi Mózesre sem
hallgattak a hajduk.

— Minek ide ez a sok beszéd.

— Le kell tépni.

— Tűzbe kell dobni a hunezút, vén haza-
áruló zászlóját.

— Inkább a házat is felgyújtjuk! Mert
ma már ez az utolsó Silye zászló Varjason...
Susu Kónya Péter kurjogott így. Mert im-
mét az elsők közé dörögtött Péter, mióta meg-
tudták, hogy Maróczy Pál nincsen otthon.
Mások az utcaajtót döngették. Részeges
Csizmaszár-Sarlai Sándor a kaputetejére ka-
paszkodott, hiában kiáltotta Maróczyé:

— Emberek! Ne ismáljanak bajt.

— Ide azzal a bitang zászlóval.

— Értsék meg már, hogy az uram elle-
nére nem tehetek semmit.

— Felgyújtjuk a házatokat! Részeges
Sarlai Sándor botját forgatta a kapu tetején.
A zászlóval együtt tűzbe dobjuk a porontyo-
dat is!... Maróczyé rásütötte a puskát. Sar-
lai jajkiáltással ugrott le. Nem ugyanaz ud-
varba. Kifelé a ezimborák közé.

Maróczyé lövésere készen tartotta a
fegyvert.

— Agyenlövöm, aki az udvarba beteszi
a lábát. Ha már nem szégyenteltek megtá-
madni egy Radóczy lányt.

Csizmaszár Sarlai jajgatva tápászko-
dott fel.

— Emberek, gyerünk! A házvégéhez tá-
masztva is láttam egy kétesövű puskát. Sem
Putyu Vargáék, sem Susu-Kónya Péter nem
várták a további biztatást. Az imént még oly
vérszomjas tömegeből éppen a lármásabbak
loholtak el legelőbb. Ezek között is előljártak
a cigányok, Binga Bálinték... A higadtab-
bak a kapunál maradtak s ime, milyen a
nép! Kalapjokat emelgették.

— Ez az igazi hajdu asszony.

— Ilyen kéne sok.

— Dicsérem a szép viseletjét. A nemze-
tes asszony kedvéért hadd maradjon az a
zászló. Hiszen ugyanis csak Kócs Gábor ur
lesz, a mi követünk.

— Pitvarhelyi uram. Pitvarhelyi Mózes
ur! Gyerünk innét. Azonban hiába szólítgat-
ták Pitvarhelyit. A nemzetes ur rég elszellett
a rézbuzogánnyal. Nevetve hunyorgattak
a józanabb hajduk.

— Héjnye! Nézze már komám ezt a Pit-
varhelyi urat...

— Komák, gyerünk!... És miközben a
lősies, hűséges, szép fiatal hajduasszony
könnyis szemmel csucsujgatta puskalövésétől
riasztott gyermekét, az utcáról behallatszott
a távozó hajduk jökedvű kurjogása:

— Éljen!... Éljen Radóczy Zsuzsánna!
A hajduk mindennél előbbre tartják a bá-
torságot.

3.

Fűzfás földhúton kushadt a Hármás-
csárda. Az ősidőkben három közös határdom-
bot hánnyattak itt a hadnagyok. Ezekről a
dombokról neveztek el a csárdát Hármás-nak.

Vadon rétitájék volt ez a Bágy-folyó
ingoványos rengetegében. Mértföldekre sem
volt falu, tanya. Leginkább esikászok, nád-
vágók, vadászok, pásztorok, no meg éjszakán
bolygó cifra szürös legények forgolódtak a
Hármásban, mely évről-évre beljebb sáppedt
a réti földre.

(Folyt. köv)

SZINHÁZAK.

Szerda, 1909. május 19-én

NEMZETI SZINHÁZ.

Passe-Partout.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Georges Thurner. Fordította: Szini Gyula.

Személyek:
 Régis Lyonel Odry
 Régis Eugen Pethes
 Régisno S. Fáy Sz.
 Régis Andrea György I.
 Lambertás Aczél I.
 Helouin Jaqueline D. Ligeti J.
 D'Altonwalne Lenkey H.
 Rigaut Henriette F. Lömjen R.
 Couturier Aurélie Nagy I.
 Liliás Suzette V. Molnár R.
 Rafo Hajdu
 Luzaney Mészáros A.
 Chomel Garamszegi
 Tapin Bartos
 Valuche Somlay
 Lambert Rozsabegy
 Brezin Gál
 Muller Horváth J.
 Couturier Arzén Kovács

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A nagy nő.

Tréfa egy felvonásban. Irta: Heltai Jenő.

Személyek:
 A pímadonna Mészáros G.
 Csobolya, kritikás Z. Molnár
 Hornyicskáné Forrai R.
 Lenke, a lánya Tóth I.
 A házi ur Vágó
 Szedlák cipész Dobi

Utána:

Régi jó idők.

WHEN KNIGHTS WERE BOLD
Komédia 3 képből. — Irta: Marlowe Charles. — Fordította: Salgó Ernő.

Személyek:
 Sir Guy de Vere Z. Molnár
 Wittke Papp
 Barker Köröndy
 Widdicombe Rátkay
 Sir Brian Sárosi
 Isaacson Vágó
 Pottlebery Dobi
 Waldegrave báróné Bera P.
 Eginton Rowena Báthory G.
 Eginton Millicent Tóth I.
 Eginton Marjorie Lóránt I.
 Pottlebery Kata Császár K.
 Isaacson Sarah Mészáros G.
 Barker Alice Zala K.
 Hírnök Thuróczy

Kezdeté 8 órákor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Irta: Martos Ferencz. Zenéjét szerzte: Jakobi Viktor.

Személyek:
 A nagymama Orley Fl.
 Margit lányai Harmath I.
 Écske Kossáry E.
 László, Margit férje Szirmay
 Jánoska Fényes A.
 Kázmér Boross
 Rozsika Lakos V.
 Magda Csatai J.
 Rozsás báró Papir S.
 A tanár ur Fenyvesey
 Kovács Döme Csizsér

Kezdeté 8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Gábor József felléptével.

A Rajna kincse.

A Nibelunge gyűrűje című nézodráma-trilógia előjátéka. 4 képből. Zenéjét és szövegét írta Wagner Richard. Ford. Rado A.

Személyek:
 Wotan Erdős
 Donner Ney
 Froh Pichler
 Loge Gábor
 Alberich Dálnoki
 Mime Déri
 Fasolt Szemere
 Fafner Vencz H.
 Fricke Dicsyné
 Freia Medek A.
 Erda Podorná
 Woglinde Payer M.
 Welgunde Beris
 Flosshilde Valent

Kezdeté 1/2 8 órákor.

VIGSZINHÁZ.

Lupin Arzén.

Színmű 3 képből. Irta: Croisset és Leblanc. Fordította: Adorján A.

Személyek:
 Gournay Martin Szerémy Z.
 Germaine Hegedűsné
 Kriessnay Szonya Thanyai
 Charmerace herceg Thanyai
 Guerehard Hegedűs
 Charolais apó Vendrey
 Bernard, a fia Sarkadi
 Viktoire Herasathy
 Vizsgálóbíró Bihari
 Boursin Balassa
 Rendőrbiztos Kazalicsky
 Jean Bárdi
 Marie Molnár A.
 Irma Balázs
 Firmin Győző

Kezdeté 1/2 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

(BUDAI SZINKÖR)

Lili.

Operette 3 felvonásban. Irta: Hézenquin és Milhaud. Fordította: Evva Lajos és Fái J. Béla. Zenéjét szerzte: Hervé.

Személyek:
 Antonin Plinehard Falussy
 Batalière Béro Fekete
 Saint Hypothese Virágh
 Bouzincoure Kövessy
 Bouzincourené Bánházy T.
 Amélie, leányuk Föthy Frida
 Antoine
 Bonpan Tábori
 Renée György V.
 Szobalány Terey I.
 Madame Vieobois Melczor

Kezdeté 1/2 8 órákor.

URANIA SZINHÁZ.

Jóteknonyezeln előadás.

Jóteknonyezeln előadás.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, Igazgató.

Ma és minden este

BAUMANN és AALBACH

legújabb slágere:

„Habdul Amid és kegyencznője“

Továbbá az impozáns májusi műsor.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-8. Telefon 93-36.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46.

Ma és a következő napokon este 8 órákor. NAGY SZENZÁCIÓS MŰSOR

Teljesen új attrakciók fel lépte. Csütörtökön 1909. május 20-án 2 előadás 2

JARDIN DE PARIS

Városliget, Erzsébet Királyné-ut 1. (Telefon 167-25.)

Budapest legelőkelőbb mulatóhelye.

Nemzetközi kabaret előadás!

Közreműködnek:

Medgyaszay Vilma a drezdai kir. Belvedere tagjai: Luise Berber, Claire Cola, Bloock kisasszonyok.
 Csatai Janka, Bársony, Virág, Fűrth, Kovács, Tarján, Solti Hermin stb.
 Georg Kaiser, Carl Christoff stb. stb.

Conferencziér: Radó Emánuel. A zongoránál Harry Waldau ül.

„Vigyázat mázolvá“ 1 felv. bohózat.
 „Princess Money“ 1 felv. operette.

Jegyek elővételi díj nélkül még kaphatók: Zipser és Könignél Andrássy-ut 4. sz. — Telefon 27-68.

Baumann-Album

(10 koplé) zongorára és énekekre (postaköltség 45 f) 3 kor.

A legújabb 101 magyar dal, „Nádor“-adás 2-k kötetje zongorára és énekekre (postaköltség 55 f) 3 kor.

Mindkettő egyszerre rendelve 6,55 kor. Székküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Nádor Kálmán zeneműkiadó

Budapest, IV., Károly-körut 8. sz.

Butor

kézpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata

Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok).

ÖNBÉREEL KIDOB

egy ócska zongorát vagy pianinót és havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjárt, végre pénzét kiadta, zongorája nincsen.

HAFIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb ércpánczéltökés keresztthuros új zongorát vagy pianinót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem köteleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.) zongora eladási és kölcsönzési telepén.

Eufon tolesérnélküli legfokéletebb gramofon- és művész-lemezek föelárusítása.

Budapest, VI., Terezkörut 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.) Telefon 4-31.

Zongorák becserelése, javítása, hangolása legkülönabban. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

A nm. v. és köz. miniszter előismerő leiratával kiténtetve

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTEZETE

áthelyezve: Károly-körut 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak aranyhídak, koronák, Tartós forgatómészek, Jól használható fogorok el-készítése és behelyezése.

Foghuzások (altatásban is.) Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelölmelet megszerez a Szabadalmakat Ertekesítő Vállalat PÁSZTOR (bej. oég)

Eudapest, VII. ker., Erzsébet-körut 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok,

perzsa-

szőnyegek,

csillárok

-ban a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBÉN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélküli mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Kerber Henrik

ablak, lakástisztítási, padló-beeresztési, féregmentesítési és pormentesítési vállalat

és porszívógéppel

BUDAPEST,

VIII., Gyöngygyuk-u. 7.

Pontos kiszolgálás!!

TELEFON: 53-55.

Heti műsor:

1909. május hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vigszínház	Király-Színház	Magyar Színház	Urania	Fővárosi nyári Színház (Budai Szinkör)
20 Csütörtök — — — — — (d.u. este)	Makranczos hölgy	A bor A bunda	Vigyázz a nőre! Tafeljárás	Jánoska	Forradalmi nász	Az éjjeli nap országja A jövő háboruja	Sárga csikó Arany lakodalom
21 Péntek — — — — —	A walkür	Férfiak	Lupin Arzén	Jánoska	Hamlet	A jövő háboruja	Arany lakodalom
22 Szombat — — — — —	Siegfried	Férfiak	Was Ihr wollt	Jánoska	A nagy nő Régi jó idők	Az Országos Színház- művészeti Akadémia nem tart előadást.	A szép gardista
23 Vasárnap — — — — — (d.u. este)	Angein	A vasgyáros Férfiak	A király Der Arzt am Scheidewege	Az elvált asszony Jánoska	A szerepcse fia Hivatalnok urak	—	A komédiások A szép gardista

„Én csak
Diana
szappannal
mosakszom.”

mondják, Európa összes hölgyei és urai, mióta meggyőződtek arról, hogy

1. a Diana-szappant lemossa az összes pattanást,
2. lemossa az összes szeplőt,
3. lemossa a vörös foltokat,
4. eltünteti a bibircsöket,
5. fehériti az arcbőrt,
6. finomítja a kezeket,
7. ápolja a bőrt a hideg szél és meleg napsugár ellen,
8. megakadályozza a karbunkulus és furunkulus képződését,
9. eltünteti az orr körül tarlózkodó mitesszereket,
10. lemossa az arc és kéz izzadságát.

Diana-puder

pedig arról nevezetes, hogy az arcon egyetlenesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékeszínű arcbőrnek, amely szín olyan nők arcán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

- Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjszakai használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjszakai használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.
- Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrrel együtt (fekete, rózsaszín vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyszertárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész
Budapest, Károly-körut 5.

(A Hegykisebb megrendelés is fordulópostával utánvétellel eszközölhető.)

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
Utolsó előadás kedde 11 órákor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül: páratlan hatású ének és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Páholy 1 K., I. hely 40 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Neustein Fülöp
Cukrozott
hashajtó labdacskái

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatók, gyöngéden hashajtós vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb - mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák, a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott készítmény miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges bekládása mellett egy tekeres bérmentve küldetlik.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresk. törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva. NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz címzett gyógyszerész, Bécs, I. Plankeng. 6. Kapható: Budapestben, Török J. gyógyszerész, Király-utca 12. és Andrássy-ut 28.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:

egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

KÉRJÜK mindenütt, divatkereskedésben és szabónál, helyben és vidék **KOCH**-féle szabadken a **KOCH** mozgást megengedő minden államban szabadalmazott tollkönnyű, vízmentes **körgallért.**

Ahol nem kapható, kérjük direkt KOCH TESTVÉREK Budapest, IV., Károly-körut 26. sz. alatti szabócéhez fordulni. Mintát és árjegyzéket bérmentve küldünk. Árak: 25 koronától 48 koronáig.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemhi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(húgyszólyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyénekénél is.

Biztos siker esetén a honorarium utólag is fizethető. Levelekre előfizetést vállal. Kívánatra gyógyszerrel. Rendelés: délután 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapestben, Rákóczi-ut 3/A. szám.

(Áltérőház, a Pannónia szállóval szemben.) J. eposoházi bejárati. — Kúlon városzobák.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK
NÁSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK

A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-és MŰÖRÁS-üzletében szerezhethők meg.

BUDAPEST, Erzsébet-körut 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

110
fiók a bel-
és külföldön.

Magyarországi
fiók-telepek:

Arad
Debrecen
Eger
Eszék
Fiume
Kassa
Kolozsvár
Komárom
Lugos
Miskolc
M.-Vásárhely
N.-Beckerek
N.-Kantiza
N.-Kibánya

Heti gyártás
16.000 pár

Feltűnő olcsók

1200
alkalmazott
és munkás

Magyarországi
fiók-telepek:

N.-Széchenyi
N.-Szombat
N.-Váradi
Pancsova
Pécs
Pozsony
Sopron
Szombathely
Szeged
Temesvár
Ujvidék
Zágráb

Legszelídebb
kivitel

tartósak, elegánsak és elismert jók a

„TURUL”

cipőgyár részv.-társaság TEMESVÁR

CIPŐÁRUI

Központi főraktár:

Budapest, Kossuth Lajos-utca 14-16.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél
belső szerkezettel, melynek
hangja, hangtartása rendkívül
jónak bizonyult, részletesre
is lemesszebbmenő jótállással
kaphatók. Fonográfok, gramofonok,
hegedők, fuvolák, citerák, okarinák
stb. olcsón legjobbak. Kitértve
elismert jó munkáért.

Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-20.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szer-
zett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyag-
bajt, sebeket, húgykört (gyphilit), bőrbajokat, elgyengült
férnerőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóhatást, ideg-
és hágerincsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Lefélé után is biztos gyógyítók.

Polgár Sándor

Magy. kir. szabad. nyert
orvosi m. és kötszerész

Budapest,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt rakta-
rát saját gyártmányu orvosi,
sebészeti és betegápolási
tárgyakban.

Saját gyártmányu magy. kir.
szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni gammi-
harisnya, orthopediai készülé-
kek, mulcsok és kezek stb.

Vasódi francia különlegességét
F. Bergmann és párisi gyárból.
Részletes képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Hamisítás ellen védelem
1922. szám alatt.

NAPOLEON

Irtta FODOR SÁNDOR prel.-kanonok. Elő-
szót irt hezzá MARGZALI HENRIK. Ára:
nyolcédretű albumalakú díszes kiadásban
füzve 8 K. Ugyanaz, díszesen bekötve 10 K.

Magyar nyelven most jelenik meg először ennek
a csodálatos embernek a története. Mindvégig
rendkívül érdekes és tanulságos olvasmány a
felolvasóknak éppen úgy, mint az értebb ifju-
ságnak, mert Napoleon életpályája a legszebb,
a legérdekesebb és a legtanulságosabb történe-
tek egyike. — A könyvet 16 mellékleten Moissonier,
Delaroché, Veresscsagin, Gerard stb. képei díszítik.

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
BUDAPESTEN, VI., ANDRÁSSY-UT 10. SZ.

Hirdetések

felvételek e lap
kiadóhivatalában.

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépgyár,
kir. országos fegyintézet

VÁCZ.

Gyárt: mindennemű fa- és
vastalicskát, kő- és kézko-
csit, szerszámokat, emelő-
gépeket, kettős áttétellel,
fűzfafűrészesztrálokat kerti
és locomobilfeeszkendőkét
stb. stb.

Budapesti raktár és iroda:

VI., Gyár-utca 23.

Telefon: 161-27.
Kérjen árajánlatot!

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződnie óhajt, vajjon általán szerint, vagy vizmérő után kevesebb
vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatálni óhajtja, vajjon egyes bérlo a
rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vizmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vizmérő Betéti Társaság” KUNZ F. czég

Központi iroda: I., Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntöde: I., Maros-utca 19. sz.
Telefon 11-06. Saját gyártelep. Telefon 11-06.

Mit vegyünk bérmaajándékba

azoknak, akiket szeretünk?

Ezen kérdésre megfelel

Polgár Kálmán ékszerész **Budapest,**
VII., Erzsébet-körut 29., I. emelet,

aki minden érdeklődőnek bérmentve megküldi
legújabb képes album-árjegyzékét.

Javításokra és vidéki megrendelésekre kiváló
gondot fordítok.

Meghívó.

A Budapest-székesfővárosi takarékpénztár részvénytársaság tisztelt részvényeseit ezennel meghívjuk a Budapesti

1909. május 27-én délelőtt 11 órakor
Váci-körút 22. szám alatt megtartandó

rendkívüli közgyűlésre,

melynek napirendje a következő:

1. Az igazgatóság indítványa az Országos magyar vasutas takarékpénztár részvény-társasággal való egyesülés tárgyában.
2. Az alapítóke felemelése.
3. A cégzöveg módosítása.
4. Az alapszabályok módosítása.
5. Az igazgatóság megválasztása.
6. A felügyelő-bizottság kiegészítése.
7. Esetleges indítványok.

A közgyűlésen részvenni kívánó részvényesek tartoznak 60 nap óta nekikre írt részvényeiket 1909. május 24-ig a társulati pénztárnál (Bpsten Váci-körút 22.) letenni.

A Budapest-székesfővárosi takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.

Akar Ön kitűnő fényképet?

Akar Ön ezen fényképek a készítője lenni?

Ha igen, úgy siessen megrendelni az alábbi megrendelési iven

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED B. T.

cég fényképészeti-osztályában

Reform-Minimum Kamarát.

A Reform-Minimum-kamara a létező legkiválóbb, legmodernebb és legvékonyabb kamara. Ezen modell méretei a megengedhető legkisebb fokra vannak redukálva. A kamara el van látva magas és szélességi irányban eltolható objektívvel, forgatható tükrökörrel, vízszintmérővel, kettős kihúzóval a hátsó lencse önálló használata céljából. A legfinomabb kivitel, bőrdalfalak, a futóalj feketére fényezve, fémrészek nikkelezve, elsőrendű bőrathuzat. Az objektívek F: 5,5 fényerősségig alkalmazhatók.

A Reform-Minimum-Kamara árai Unikum-zárral beleértve három fémkazettát tekintve:

9 x 12 cm	13 x 18 cm
Ár havi részlet	Ár havi részlet
120.- 6.-	185.- 9.-
165.- 8.50	225.- 11.50
korona	

127b. Finom Rapid-aplanáttal

129b. Rietzschel-anasztigmáttal F/8 F = 120 mm

Levágandó és hozzánk beküldendő.

Megrendelési iv. Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 30. szám.
Ezennel megrendelem Reform-Minimum-kamara 9x12 - 13x18 cm. nagyságban kor. árban, fizetendő kor. havi részletekben 19... tól kezdve Budapesten Aufrecht és Goldschmied B. T. cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket, illetve, ha a megrendelt áru egyenesen a gyárból küldetik, a vámköltségeket is magam viselem. Három havi részlet elmulasztása a teljes vételárat esedékessé teszi.

Lakhely: _____ Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STANDARD

életbiztosító társaság Edhinghamban, Angolhon

Alapított 1825.

Magyarországi fiók

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota)

Évi bevétel	36,638,000 korona
Kiutalt nyereségrészek	170,000,000
Vagyon	290,900,000
Halálesetek folytán kifizetve	628,474,000

A »Standard« kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. ● Alacsony díjak. ● Szabad világtötvények. Kötvények érvényben tartása díjmentes elmulasztásánál ● Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. ● Megtámadhatatlanság. ● Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háború-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Miért használ mindenki

GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszert
alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkiválóbb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha mást nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkoncentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümökötől, alkohol nélkül van kivonva a virásból és ennél fogva a levegő nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és nyugyvirágillatot.

Glorialis

virágkivonat alkohol nélkül kapható még: ibolya, róza, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) 3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogériában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Klein és Fia

féh. udv. szállítók, piperezsappan- és illatszergyár BUDAPEST, VII/6.

Bosznia-hercegovinai államvasutak.
8322. ex. 1909. szám.

Üzemkimutatás

a boszniai és hercegovinai államvasutakról.
1909. április hóról. — Üzemhossz 940 km.

Időszak	Továbbítottak		Bevételek		Összehasonlítás az előző 1908. évvel.	
	Személy mennyiség	Áruk Tonna	bevétel	különbözet	bevétel	különbözet
					korona	
1909. január 1-től						
1909. március 31-ig	481.811	339.738	3,370.711	2,406.241	964.470	
1909. április 1-től						
1909. április 30-ig	213.648	113.387	1,312.865	1,100.564	212.301	
Összeg	695.459	453.125	4,683.576	3,506.805	1,176.771	

Sarajevó, 1909. május 11-én.

Az igazgatóság.

PAP PAP PAP

Gichner János ágymű-, réz- és vasbutor-gyáros.

szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.

Budapest, Erzsébet-körút 20.

Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz. Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Rolleltak darabja 1 frt 50 kr.-tól felj.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Kalarabét
Kárfiolt, czukorborsót, kelkaposztát, ugorkát, fejesalátát...

Korai főzeléket,
czukorborsót, kalarabét, ugorkát, kárfiolt, új burgonyát...

Fajborokat
felelősséggel kölcsönhordóban hektoliterenként 32 koronájával szállítja...

Hol a hernyók
a gyümölcsben nagy károkat okoznak, Kecskeméti Farkas-féle hernyóirtó szerrel kell permetezni...

Vasbutor.
Részeg 35 ft, gyermekágy 11, összecsuksútható vaságy 5, ágybetét vaskeretű 5.50...

Singer női varrógépet
27 forintért, kártya-hajtó 40 forintért, centrálbontó 45 forintért...

Ingyenes
gyorsirás-órákat. Díjtalan gépirás-órákat. A Stenografika Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépíróiskola...

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak...

Légszusz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerzhetőek be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárában...

BENZINMOTOROK
1-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező üzemi feltételek mellett kaphatók...

Ajtók és ablakok
régii és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsok, kerkerítések, keramitlapok, kehlheimi lapok...

Kelemen Mór
épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-órákat. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott fogantartóanyagok...

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és régi órákat, órákat és eladók. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48. —

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:
Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött...

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyancsak államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rézsa-u. 44.) Ne távezzse össze más hirdetéssel. 661

Pénzkölcsönt
4%, 4 1/2, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmekre, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő birtokokra J. II., III., helyen 15-60 évig törleszthető. Személyhitelt tisztviselőknél gyorsan eszközöltetik. HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Pénz-szekrények
újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legolcsóbban csakis Spitzer M. és Testvéreivel, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu-udvar kaphatók.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3. felelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Soványág
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáppora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek — Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásra jótállást. Versenyesség, gyengesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszert. Kintüetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országából. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balazs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Pénzlelőggel
beraktározunk butort, zongorát, automobilt, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést vállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Király-színházal szemben. Telefon 119-05. 26997

Vigyázzon
ha meghűlt és vásároljon valódi Réshy-féle cukorkát 60 filléért. 26796

Saját gyártmányú fűthető fürdőkád körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától felébb. Elvállalok; mindenféle kutszivatvuk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. Lefkovics Adolf, Bpest, VII., Wessely-n. 41/E. Telefon 118-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb francia pezsgő. Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Automatikus tömegfogó,
patkányok részére 4 K. egereknél 2 K. 40 fill. egy éjjel 10 egereket fog felügyelet nélkül, időjárás nem befolyásolja, magától működik. „Belipe” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszi fogható egy éjjel drája 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Széküldés utánvétel mellett. J. SCHILLER, Wien, III.E. Krieglbergasse 6. Számor elismerő- és köszönő-levél.

ROZSA! SZEGFÜ!!
Magastörzsű rózsafák 2 éves koronával, 10 darab 12-16 K. Magastörzsű rózsafák 3 éves koronával, csak rézibb, legjobb és újabb fajtak, 10 darab 20 K. Bokortörzsű, 2 évesek, 10 darab 8 K. Amerikai óriás szegfűk, egy éves, erősen virágzó, 5 darab 10 K. Császárszegfűk, folyton virítók, 10 darab 8-10 K. Kezeskedem biztos megfogalmazásért és gazdag virágzásért. Széküldés mindenhol bérmentve utánvétel. Képes árjegyzék díjtalanul. KRAUSZ T. Kivitel kertészete Feketeahalom, Brassó mellett. 27171

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárta a Szentkirályi utcából. Készpénzlelőggel beraktároz bármennyű ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt közpénzbeni áron a legújabb rendszerű bankhitel után kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58.

20,000 rózsafa
magastörzsű kapható Kovács János szőlőtelepen Székelyhid Árjegyzék bérmentve.

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál kaphatók a legjobb BUTOROK legújanyosabban. Finom sima angol butorok szép választékban. Minta-raktár s megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em. Mindig nyitva esti 8 óráig

Szász Királyság Technikum Mittweida.
Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépi-tő laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, őr szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktári szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-utca 8. szám, ezelőtt Gyár utca. Telefon 14-09.

„Hungária” beszélő-gépek
kizárólag eredeti első rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók. Deményi és Társa Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket.

CSIZ
a kontinensen a legelőnyösebb Jód brom gyógyfürdő. A megelső gyógyeredményekben nevezetes szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetem tanár legújabb vizsgálatai felfedeztek. Megnyitás május 1-én. Számos előzetes bérház, sanatórium, gyógytár, zongora, kávéház, lawn-tenisz, tornapark, kirándulások. Vasút állomás, posta, távirda helyben. Hivatalos orvos Kallos János dr. Katonatiszték, államhivatalnokoknak elő- és utófényben 50 százalékos kedvezmény. Prospektussal szolgálna a furdóigazgatóság. Az ásványvíz rendeltető használata utasítással a furdóigazgatóságnál és EDESKUTY L. ioclárúsiónal Budapestben.

10,000 RÓZSA,
tea, Nels, Bourbon, remont. Kétéves, erős koronával, magas 10 drb 12 korona, félmagas 10 drb 8 korona, alacsony 10 drb 5 korona. Nagy választék előv. virágzó és dísznövényekből. Katalógus ingyen és bérmentve. Fr. SPÓRA Kivitel kertészete Klattau, Csehszország

Ingyen díszmunka!
Magyarország összes furdóinek, sanatóriumainak, nyaralótelepeinek és ásványvizeinek részletes, illusztrált leírását levélbeni kérésre ingyen megküldi Magyar Furdóhálózat kiadóhivatala Bpest, Eötvös-u. 36., I. 9

Allattulajdonosoknak, gazdáknak és állatkedvelőknek!
Most jelent meg! NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!
Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel. Irtó K. Nagy Sándor. Második kiadás. Ára 3 kor. Kiadja a Franklin-Társulat Bpest. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker. Andrássy ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGABB, MINT MÁLONK BEMÉLT FENYKÉP
MUNKÁK EGY ELETRAGYASZTÓ RÉPÉT 5 KORONÁÉRT 12 SZÉK PASTPARTIVAL 55-60 CFA. MAGYARORSZÁG CSOMAGYÁRÁG SZINES
OLAJKER
ÁRA 10 KORONA. KÉPZISEL. BÉ. KÖNYVÉRT. FELVÉTE NYELV.
MINDEN IRÁNYBA MINDEN FÉLÉRTÉKRE és RAFAEL FÉLÉRTÉKRE MINDEN IRÁNYBA MINDEN FÉLÉRTÉKRE és RAFAEL FÉLÉRTÉKRE MINDEN IRÁNYBA MINDEN FÉLÉRTÉKRE és RAFAEL FÉLÉRTÉKRE